OPŁATE POCZTOWĄ UISZCZONO GOTÓWKĄ

DZIENNIK URZĘDOWY
KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Nr 3 **LWÓW, DNIA 31 MARCA 1939 R.** **ROK LXIII**

„MAMY ZA ZADANIE PRZETWORZYĆ POLSKĘ TAK, BY ZWYCIĘŻAŁA W PRZYSZŁOŚCI NIE TYLKO SIŁĄ LICZBY I WAGĄ SWEGO BOGACTWA, ALE I POTĘGĄ DUCHA I MOCĄ WŁASNEJ NARODOWEJ KULTURY".

(Z przemówienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Dra Ignacego Mościckiego, w rocznicę Imienin Józefa Piłsudskiego, 19 marca 1939 r.).

TREŚĆ

1.

ZBIÓRKA W SZKOŁACH NA RZECZ „DARU NARODOWEGO 3 MAJA"

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 13 lutego 1939 r.
Nr II W-434/39

Zezwalam na przeprowadzenie w szkołach w czasie od 2 do 9 maja jednorazowej nadzwyczajnej zbiórki na rzecz „Daru Narodowego 3 Maja".

Zbiórka powinna mieć charakter najzupełniej dobrowolny, przyczym składki młodzieży szkolnej nie mogą przekraczać norm zastrzeżonych w okólniku Nr 80 z dnia 22 sierpnia 1936 r. II P-5000/36. Organizuje ją: Towarzystwo Szkoły Ludowej na terenie Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego i Lwowskiego.

Minister:
W. Świętosławski

2.

NADAWANIE PRYWATNYM SEMINARIUM DLA WYCHOWAWCZYŃ PRZEDSZKOLI UPRAWNIEŃ SZKÓŁ PAŃSTWOWYCH

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 stycznia 1939 r. (Nr II S-10470/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z 1939 r. nr 1, poz. 4)

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uprawnienia państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli, przewidzianych w art. 38 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389), mogą być nadawane:

a) seminariom prywatnym, zorganizowanym na wzór seminariów państwowych,

b) seminariom prywatnym, nie zorganizowanym na wzór seminariów państwowych, a uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za eksperymentalne.

§ 2. Nadanie uprawnień seminariom prywatnym może nastąpić, jeżeli zakład:

a) osiąga wyniki nauczania, uznane przez władze szkolne za dorównujące wynikom, osiąganym w seminariach państwowych,

b) osiąga w pracy wychowawczej poziom, uznany przez władze szkolne za dorównujący poziomowi, osiąganemu w seminariach państwo-

wych, w szczególności w zakresie wychowania młodzieży, odpowiadającego potrzebom Państwa,

c) organizuje praktyki pedagogiczne uczennic we własnym przedszkolu,

d) stosuje przy przyjmowaniu uczennic przepisy, obowiązujące w państwowych seminariach dla wychowawczyń przedszkoli,

e) posiada przełożoną oraz większość takich nauczycielek, które zarówno liczbą godzin, jak i pracą — związane są przede wszystkim z tą szkołą,

f) posiada pomieszczenie, urządzenie i zaopatrzenie w środki i pomoce naukowe — odpowiednie do liczby uczennic,

g) odpowiada potrzebom państwowym na danym terenie.

§ 3. Uprawnienia państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli nadaje prywatnym seminariom Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Kuratora właściwego Okręgu Szkolnego.

§ 4. Uprawnienia, nadane prywatnemu seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, powoduje uznanie świadectw, wydanych przez takie seminarium własnym uczennicom, za równoznaczne z odpowiednimi świadectwami seminariów państwowych.

§ 5. Nadanie uprawnień ważne jest do odwołania.

Uprawnienia mogą być odwołane, gdy władze szkolne stwierdzą, że seminarium przestało spełniać którykolwiek z warunków, wymienionych w § 2 niniejszego rozporządzenia lub narusza inne, obowiązujące już przepisy.

§ 6. Seminarium prywatne z uprawnieniami państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli umieszcza na świadectwach szkolnych wzmiankę o uzyskaniu uprawnień z podaniem daty i numeru zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1939 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

3.

INSTRUKCJA DOTYCZĄCA PRAKTYKI SZPITALNEJ UCZENNIC KLASY I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, PEDAGOGICZNYCH I ZAWODOWYCH

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 20 stycznia 1939 r. (Nr II W-11099/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z 1939 r. nr 1, poz. 8)

Zatwierdzam dołączoną instrukcję o praktyce szpitalnej uczennic klasy I liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych. Zawiadamiam przy tym równocześnie Panów Kuratorów, że Ministerstwo Opieki Społecznej wydało instrukcję z dnia 25 października 1938 r. Nr W 1/1414-8! o przygotowaniu personelu do ratownictwa sanitarnego w obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz pismem, wysłanym do Wojewodów i Komisarza Rządu na miasto stołeczne Warszawę w dniu 30 listopada br. Nr W1/2525-8 poleciło szpitalom przyjmowanie uczennic na praktykę.

Podsekretarz Stanu:
Jerzy Ferek Błeszyński

Załącznik do zarządzenia Min.
W. R i O. P. z dnia 20 stycznia
1939 r. (Nr II W-11099/38).

INSTRUKCJA
w sprawie praktyki szpitalnej uczennic klasy I-ej liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych

I. Uwagi wstępne

Programy przysposobienia do służby pomocniczej wojskowej młodzieży żeńskiej przewidują szkolenie w zakresie ratownictwa sanitarnego i przeciwgazowego. Wskazówki do wykonania programu dla kl. I-ej z dnia 2 kwietnia 1938 r. Nr II W-3110/38 przeznaczają na praktykę szpitalną 20 godzin (10 godzin + 2 półdniowe przedpołudniowe ćwiczenia po 5 godzin).

II. Cel praktyki

Celem praktyki szpitalnej jest: 1) zetknięcie młodzieży z chorym, celem usunięcia nerwowego lęku przed szpitalem i człowiekiem cierpiącym, 2) praktyczne zastosowanie wiadomości nabytych podczas pracy w hufcu z zakresu pielęgniarstwa i nakładania opatrunków, 3) zaznajomienie się z pracą służby zdrowia lekarzy i pielęgniarek.

III. Zakres praktyki

1) Zaznajomienie się z charakterem życia szpitalnego i obowiązującą w szpitalu hierarchią i dyscypliną.

2) Wykonywanie na salach chorych łatwych czynności i zabiegów pielęgniarskich, jak słanie łóżek, toaleta chorego, pomoc przy rozdawaniu posiłków i ewentualnym karmieniu ciężko chorych, mierzenie ciepłoty i tętna, stawianie baniek, robienie okładów i kompresów, asystowanie przy iniekcjach itd.

3) Pomoc w ambulatorium i na sali opatrunkowej przy nakładaniu i zmianie opatrunków.

4) W miarę wolnego czasu pomoc przy przygotowywaniu materiału opatrunkowego do sterylizacji: zwijaniu opasek, przygotowywaniu wacików, gazików, tamponów itd., czyszczeniu i konserwacji narzędzi chirurgicznych, strzykawek itd.

5. Dyżury przy ciężej chorych lub chorych po operacji. Zwracanie uwagi na tętno, kaszel, zachowanie się chorego.

IV. Organizowanie praktyki

1) Praktyka szpitalna uczennic może zasadniczo odbywać się na oddziałach chorób wewnętrznych i chirurgicznych (okulistycznym, usznym) z wyłączeniem sal operacyjnych, oraz w ambulatoriach czy przychodniach.

Uczennice w żadnym razie nie mogą odbywać praktyki na oddziałach: zakaźnym, położniczo-ginekologicznym i skórno-wenerycznym.

Obecność uczennic na salach operacyjnych podczas operacji jest niedopuszczalna.

2) Praktykę szpitalną organizuje zasadniczo dyrektor liceum przy pomocy lekarza szkolnego i komendantki hufca.

W miejscowościach większych, w których jest kilka szpitali, oraz większa ilość szkół, należy terminy praktyki w poszczególnych szkołach oraz przydział szpitali uzgodnić na zebraniu Komisji Międzyszkolnej lub zespołu dyrektorów.

Dyrektor szkoły omawia sprawę praktyki z dyrektorem szpitala osobiście lub za pośrednictwem lekarza szkolnego, w miejscowościach większych robi to dla każdego szpitala dyrektor delegowany przez Komisję Międzyszkolną, lub zespół miejscowych dyrektorów.

Omówienie celu i zakresu praktyki powinno być wyczerpujące i szczegółowe dla uniknięcia błędów wychowawczych i skierowywania uczennic na właściwe oddziały.

3) Praktyka szpitalna odbywa się zasadniczo w godzinach przedpołudniowych, w dniach przeznaczonych na naukę szkolną.

Odbywanie obowiązkowej praktyki w niedziele, święta, dni wolne od nauki jest niedopuszczalne.

Na praktykę szpitalną przeznacza się 20 godzin (10 godzin + 2 półdniowe ćwiczenia po 5 godzin).

Najlepiej odbywać ją podczas czterech następujących po sobie dni, względnie w ciągu czterech tygodni, w dniach przeznaczonych na zbiórkę hufca, zależnie od uznania dyrektora szkoły oraz od warunków miejscowych.

4) Jeśli uczennice odbywają praktykę w grupach w kilku względnie w jednym szpitalu, należy zapewnić im opiekę, nie odrywając na czas dłuższy komendantki hufca od zwykłych obowiązków szkolnych przez przydzielenie jako opiekunki innej wolnej w tym czasie nauczycielki lub też w braku wolnych sił spośród grona nauczycielskiego przez zainteresowanie tym zagadnieniem Kół opieki rodzicielskiej. Opiekunka taka spośród matek uczennic winna być przez dyrektora specjalnie starannie dobrana. Musi to być osoba inteligentna, taktowna, rozumiejąca i uznająca wysoką wartość wychowawczą i praktyczną pracy uczennic w szpitalu.

Zarówno nauczycielki, jak i matki, stanowiące opiekę uczennic, odbywających praktykę w szpitalu, winny posiadać białe fartuchy szpitalne.

5) W miejscowościach, w których nie ma szpitali, uczennice mogą odbyć praktykę w miejscowych przychodniach, względnie ośrodkach zdrowia. Wskazane jest, w miarę możliwości, przewiezienie uczennic do najbliższego miasta, posiadającego szpital. Praktyka taka winna być specjalnie starannie przygotowana, a termin jej uzgodniony z dyrektorem szpitala. W porozumieniu i przy pomocy inspektorki ż. h. lic. można starać się u władz p. w. o uzyskanie 75% zniżki na przejazd koleją. Zakwaterowanie i wyżywienie uczennic winny być zawczasu zorganizowane. Koszta złączone z pobytem uczennic w obcym mieście powinni pokryć rodzice. O pomoc dla uczennic niezamożnych należy zwrócić się do Kół Opieki Rodzicielskiej.

Całość należy zorganizować tak, by przy minimalnych kosztach zapewnić uczennicom możliwie najlepsze warunki pobytu.

6. Odbycie praktyki szpitalnej jest dla uczennic obowiązkowe i nikt, z wyjątkiem kalek, nie może być od niej zwolniony. Kalectwami usprawiedliwiającymi nieodbycie praktyki szpitalnej są: brak lub znaczniejszy niedowład górnej czy dolnej kończyny, obustronne zwichnięcie stawu biodrowego, znacznie skrócona kończyna dolna. Inne kalectwa, jak jednooczność, przytępienie słuchu, brak palca czy palców u rąk itd. nie mogą zwolnić od odbywania praktyki.

Przyczyna nieobecności uczennicy w szkole podczas odbywania prak-

tyki szpitalnej powinna być każdorazowo zbadana przez lekarza szkolnego lub usprawiedliwiona świadectwem lekarza urzędowego. Usprawiedliwienie pisane przez opiekę domową nie może być w tym wypadku uznane za wystarczające.

Uczennica, która bez usprawiedliwionej przyczyny nie odbyła praktyki szpitalnej — nie może uzyskać dodatniej oceny z p. w. na świadectwie rocznym.

7) Podczas odbywania praktyki szpitalnej przez uczennice, konieczny jest kontakt dyrektora szkoły z władzami szpitalnymi. Wskazanym jest po zakończeniu praktyki odbycie krótkiej konferencji z dyrektorem szpitala i przełożoną S. S. pielęgniarek, celem zebrania danych o pracy uczennic, ich stosunku do chorych, ich postawie w szpitalu i korzyściach, jakie odniosły z praktyki.

Spostrzeżenia te winny być dołączone do rocznego sprawozdania z pracy szkoły.

Wszystkie uczennice winny być ubrane podczas odbywania praktyki w szpitalu w białe fartuchy szpitalne oraz białe chusteczki względnie czepeczki na głowę.

8) W razie uszkodzenia czy zniszczenia jakiegoś przedmiotu na terenie szpitala, np. zbicie termometru, strzykawki itp. odpowiedzialność finansową za to ponosi uczennica, która przedmiot ten uszkodziła względnie zniszczyła.

4.

REGULAMIN EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO DLA EKSTERNÓW

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 25 lutego 1939 r. (Nr II S-1310/39)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Min. W. R. i O. P. z r. 1939, nr 2, poz. 32)

§ 1. Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) ustanawiam regulamin egzaminu dojrzałości liceum ogólnokształcącego dla eksternów.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dn. 1 września 1939 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 25. II. 1939 r. Nr II, S-1310/39.

REGULAMIN

egzaminu dojrzałości liceum ogólnokształcącego dla eksternów

§ 1. Egzamin według niniejszego regulaminu zdają uczniowie klas drugich liceów prywatnych, nie posiadających uprawnień liceów państwowych, oraz eksterni.

Przez ucznia w niniejszym regulaminie rozumie się także uczennicę, przez eksterna — także eksternistkę, przez kandydata — także kandydatkę.

§ 2. Do egzaminu dojrzałości mogą być dopuszczeni kandydaci, którzy mają odpowiedni wiek, odbyli potrzebne studia przygotowawcze i sprawują się nienagannie.

O dopuszczenie do egzaminu dojrzałości mogą się ubiegać kandydaci, którzy w chwili rozpoczęcia egzaminu mają co najmniej $17\frac{1}{2}$ lat życia. Dowodem, stwierdzającym wiek kandydata, jest odpowiedni dokument, wydany przez urząd stanu cywilnego.

Dowodem odbycia potrzebnych studiów przygotowawczych są:

a) świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego względnie czteroletniej szkoły

zawodowej stopnia gimnazjalnego, lub innego zakładu naukowego, uznanego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędny,

b) albo książeczka wojskowa, względnie inny dokument stwierdzający odbycie obowiązkowej służby wojskowej, albo zaświadczenie organizacji wskazanej odpowiednimi przepisami, a stwierdzające, że kandydat odbył w niej przepisany kurs przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego oraz obóz letni z wynikiem dodatnim. Uczniowie szkół bez uprawnień szkół państwowych nie przedstawiają tego zaświadczenia.

Od obowiązku odbycia obozu letniego zwolnieni są kandydaci, którzy wykażą się zaświadczeniem lekarza urzędowego, stwierdzającym niemożność odbycia obozu.

Wymagania wymienione w powyższych ustępach (§ 2 b) odnoszą się tylko do mężczyzn.

Dowodem nienagannego sprawowania się jest świadectwo niekaralności sądowej, wystawione przez kompetentną władzę miejsca zamieszkania. Dowodu nienagannego sprawowania się nie przedstawiają uczniowie klasy drugiej liceum bez uprawnień szkół państwowych, o ile w chwili zgłoszenia się do egzaminu są uczniami wymienionego liceum i uczęszczali do niego bez przerwy przez dwa ostatnie lata.

§ 3. Egzamin ma wykazać, czy kandydat osiągnął taki poziom wykształcenia i ogólnej dojrzałości umysłowej, jaki odpowiada wymaganiom programowym odpowiedniego wydziału liceum ogólnokształcącego, oraz czy jest przygotowany do podjęcia studiów w szkołach wyższych.

§ 4. Egzaminy organizują Kuratoria Okręgów Szkolnych. Egzaminy dojrzałości uczniów szkół bez uprawnień szkół państwowych odbywają się w maju — czerwcu, dla uczniów takichże szkół o ustroju semestralnym — nadto w styczniu—lutym, dla eksternów zaś — we wrześniu oraz w styczniu—lutym. Egzaminy odbywają się w szkołach średnich ogólnokształcących państwowych, a mogą się odbywać także w szkołach niepaństwowych, posiadających uprawnienia szkół państwowych; egzaminy absolwentów liceów bez uprawnień szkół państwowych mogą się odbywać tylko w wyjątkowych przypadkach w szkołach własnych. Terminy i miejsca egzaminów wyznaczają Kuratoria Okręgów Szkolnych.

§ 5. Kandydaci, pragnący otrzymać świadectwa dojrzałości liceum ogólnokształcącego, zwracają się z podaniem do Kuratorium Okręgu Szkolnego, na którego terenie uczęszczali ostatnio do liceum (uczniowie liceów bez praw) lub stale mieszkają (eksterni) — o dopuszczenie do egzaminu dojrzałości dla eksternów i o wskazanie im Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

Podania do Kuratorium należy wnosić do dnia 31 marca, 15 sierpnia i 15 grudnia każdego roku. W podaniu należy wskazać wydział liceum, język obcy nowożytny oraz zakres materiału przysposobienia wojskowego (§ 8), z których kandydat ma zamiar zdawać egzamin.

A. Zgłoszenie uczniów szkół, które nie posiadają uprawnień szkół państwowych, powinny być załatwiane zbiorowo za pośrednictwem Dyrekcji szkoły. Do zgłoszenia uczniów Dyrekcje takich szkół dołączają:

a) świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego;

b) listę uczniów klasy II liceum z zaznaczeniem, z którego języka obcego nowożytnego każdy z nich pragnie zdawać egzamin;

c) wykaz lektury z języka polskiego i języków obcych nowożytnych, a w liceach z niepolskim językiem nauczania również z tego języka;

d) proponowane przez szkołę tematy wypracowań piśmiennych, a mianowicie — po 6 tematów wypracowań piśmiennych z języka polskiego i z języka obcego nowożytnego oddzielnie dla każdego wydziału, a nadto po 3 tematy wypracowań piśmiennych z tych przedmiotów, które wejdą w skład egzaminu piśmiennego danego wydziału liceum;

e) po 2 nienaklejone fotografie każdego kandydata, opatrzone jego własnoręcznym podpisem;

f) dowody wpłaconych należności za egzamin;

g) ewentualnie świadectwo lekarskie, o którym mowa w § 8.

Nadto przed rozpoczęciem egzaminu Dyrekcja szkoły przedstawia Komisji Egzaminacyjnej roczne wykazy ocen z klasy I i II liceum.

B. Eksterni wymieniają w podaniu wydział liceum oraz język obcy nowożytny, z którego pragną zdawać egzamin, a nadto — poza dokumentami, wymienionymi w § 2, dołączają do podania:

a) własnoręcznie napisany życiorys z zaznaczeniem odbytych studiów;

b) wykaz lektury z języka polskiego i języka obcego nowożytnego;

c) 2 nienaklejone fotografie, opatrzone własnoręcznym podpisem;
d) dowody wpłaconej należności za egzamin;
e) ewentualne świadectwo lekarskie, o którym mowa w § 8.

C. Przedstawienie danych niedokładnych lub niezgodnych z rzeczywistością (§ 2 i § 5) może spowodować niedopuszczenie do egzaminu lub skreślenie z listy zdających.

§ 6. Kuratorium Okręgu Szkolnego po stwierdzeniu, że kandydaci spełniają warunki, wymienione w §§ 2 i 5, wyznacza im Państwową Komisję Egzaminacyjną, terminy egzaminów i ustala tematy wypracowań oddzielne dla każdego wydziału, a mianowicie po trzy tematy z języka polskiego i z języka obcego nowożytnego, a po jednym z porzedmiotów pozostałych. Tematy powinny być zaczerpnięte z obowiązującego materiału programowego dla danego wydziału liceum.

Tematy z języka polskiego i z języków obcych nowożytnych powinny być zaczerpnięte z materiału naukowego tych przedmiotów.

Tematy z języka łacińskiego i greckiego powinny zawierać przeznaczony do tłumaczenia na język polski wyjątek z pism jednego z prozaików łacińskich, względnie greckich, odpowiednio dobrany pod względem trudności, nadto pytanie lub kilka pytań (w języku polskim względnie w języku nauczania), ściśle z danym wyjątkiem związanych.

Temat z matematyki powinien zawierać dwa lub więcej zadań z zakresu materiału, przewidzianego dla danego wydziału liceum.

Temat z fizyki powinien obejmować dwa lub więcej zagadnień, z których jedne mogą zawierać zastosowanie praw fizycznych, inne — pytania o charakterze teoretycznym.

Temat z biologii powinien zawierać zagadnienie z zakresu budowy i życia zwierząt lub roślin na podstawie przedstawionych kandydatom okazów lub preparatów.

Tematy z rysunków wyznacza Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej w porozumieniu z egzaminatorem.

Tematy proponowane przez szkołę powinny być zachowane w bezwzględnej tajemnicy.

§ 7. Państwową Komisję Egzaminacyjną stanowią:

1. Przewodniczący, powołany przez Kuratora Okręgu Szkolnego,

2. Egzaminatorzy, powołani przez Kuratora Okręgu Szkolnego spośród nauczycieli liceów lub gimnazjów.

Członkowie Komisji mają obowiązek brania udziału we wszystkich jej posiedzeniach, w wyjątkowych przypadkach muszą uzyskać zwolnienie od Przewodniczącego. Prawo głosowania w odniesieniu do poszczególnych egzaminowanych przysługuje: Przewodniczącemu oraz egzaminatorom z tych przedmiotów, z których kandydat zdaje egzamin bądź piśmienny, bądź ustny, bądź ustny i piśmienny.

Uchwały na posiedzeniach Komisji Egzaminacyjnej zapadają zwyczajną większością głosów obecnych członków, uprawnionych do głosowania w danej sprawie — z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ustępie trzecim § 17. W razie równości głosów decyduje Przewodniczący.

Członkowie Komisji obowiązani są do zachowania w bezwzględnej tajemnicy ocen oraz treści obrad Komisji. Do ogłaszania wyników egzaminu upoważniony jest tylko Przewodniczący Komisji.

§ 8. Kandydat zdaje egzamin według programu jednego z wydziałów państwowego liceum ogólnokształcącego, który wybrał sobie dowolnie (§ 5).

Od egzaminu z przysposobienia wojskowego zwalniani są kandydaci, którzy przedstawiają dowody odbytej obowiązkowej służby wojskowej.

Kandydaci, którzy nie odbyli obowiązkowej służby wojskowej zdają egzamin praktyczny i teoretyczny (§ 15) z przysposobienia wojskowego, o ile nie przekroczyli 24 roku życia. Kandydaci, którzy nie odbyli obowiązkowej służby wojskowej i przekroczyli ten wiek, oraz kandydaci, którzy z powodu choroby lub innych niedomagań fizycznych, stwierdzonych świadectwem lekarza urzędowego, nie mogli odbyć obozu letniego i kursu przysposobienia wojskowego względnie przed ukończeniem 24 roku życia zostali zwolnieni z obowiązkowej służby wojskowej, zdają egzamin praktyczny i teoretyczny albo w zakresie przysposobienia wojskowego młodzieży męskiej, albo w zakresie przysposobienia wojskowego młodzieży żeńskiej, przewidzianego na kl. I i II liceum, z działu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz z ratownictwa sanitarnego. Wyboru dokonuje kandydat (§ 5).

Wymaganie powyższe (§ 8, ustęp 3) odnosi się tylko do mężczyzn.

Uczniowie liceów bez uprawnień szkół państwowych zdają praktyczny i teoretyczny egzamin z przysposobienia wojskowego według tego programu, jaki realizowano w danej szkole.

Kandydaci, nie mający obywatelstwa polskiego, mogą być zwolnieni od egzaminu z przysposobienia wojskowego, o ile zwrócą się w tej sprawie z prośbą do Kuratorium.

§ 9. Egzamin składa się z części piśmiennej, ustnej i praktycznej:

a) przy zastosowaniu programu wydziału humanistycznego egzamin piśmienny odbywa się:
   z języka polskiego,
   z języka łacińskiego,
   z języka obcego nowożytnego,

   egzamin ustny obejmuje:
   religię,
   język polski,
   język łaciński,
   język obcy nowożytny,
   historię,
   zagadnienia życia współczesnego,
   biologię,
   fizykę z chemią i astronomią,
   matematykę,
   propedeutykę filozofii,
   przysposobienie wojskowe;

b) przy zastosowaniu programu wydziału klasycznego egzamin piśmienny odbywa się:
   z języka polskiego,
   z języka łacińskiego,
   z języka greckiego,

   egzamin ustny obejmuje:
   religię,
   język polski,
   język łaciński,
   język grecki,
   język obcy nowożytny,
   historię,
   zagadnienia życia współczesnego,
   biologię,
   fizykę z astronomią,
   matematykę,
   propedeutykę filozofii,
   przysposobienie wojskowe;

c) przy zastosowaniu programu wydziału matematyczno-fizycznego egzamin piśmienny odbywa się:
   z języka polskiego,
   z matematyki,
   z fizyki,
   nadto odbywa się egzamin z rysunków;

   egzamin ustny obejmuje:
   religię,
   język polski,
   język obcy nowożytny,
   historię,
   zagadnienia życia współczesnego,
   biologię,
   fizykę z astronomią,
   chemię,
   matematykę,
   propedeutykę filozofii,
   przysposobienie wojskowe;

d) przy zastosowaniu programu wydziału przyrodniczego egzamin piśmienny odbywa się:
   z języka polskiego,
   z biologii,
   z fizyki,
   nadto odbywa się egzamin z rysunków;

   egzamin ustny obejmuje:
   religię,
   język polski,
   język obcy nowożytny,
   historię,
   zagadnienia życia współczesnego,
   geografię i geologię,
   biologię,
   fizykę z astronomią,
   chemię,
   matematykę,
   propedeutykę filozofii,
   przysposobienie wojskowe.

Egzamin praktyczny zdają kandydaci z przysposobienia wojskowego na wszystkich wydziałach liceum oraz z rysunków na wydziale matematyczno-fizycznym i przyrodniczym.

Uczniowie, którzy uczęszczali do liceum z niepolskim językiem nauczania, zdają również egzamin piśmienny i ustny z tego języka na wszystkich wydziałach. Dobór tematów (§§ 5 i 6) oraz egzamin piśmienny i ustny z tego przedmiotu odbywa się na tych samych zasadach, jak egzamin z języka polskiego.

Uczniowie, którzy uczęszczali do liceum z niepolskim językiem nauczania, zdają w języku polskim egzamin z języka polskiego, z historii, z zagadnień życia współczesnego i z przysposobienia wojskowego. Uczniowie, którzy uczęszczali do liceum z niemieckim językiem nauczania, nie zdają egzaminu z języka obcego nowożytnego.

§ 10. Przed rozpoczęciem egzaminów piśmiennych Kuratorium przesyła ustalone tematy w kopertach zapieczętowanych, osobnych dla każdego wydziału i dla każdego przedmiotu, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej. W dzień egzaminu piśmiennego, bezpośrednio przed jego rozpoczęciem, Przewodniczący otwiera kopertę, zawierającą tematy z przedmiotu, wyznaczonego na dany dzień, w obecności członka Komisji Egzaminacyjnej (§ 11) i ogłasza nadesłane tematy zdającym.

§ 11. Egzamin piśmienny odbywa się w od-

powiednio dobranej sali szkolnej pod kontrolą Przewodniczącego Komisji i jednego lub więcej wyznaczonych przez niego członków Komisji.

Każdy kandydat wybiera i opracowuje jeden z trzech podyktowanych mu tematów z języka polskiego (z języka nauczania) i z języka obcego nowożytnego.

Na wypracowanie z języka polskiego (z języka nauczania) przeznacza się 5 godzin, na wypracowanie z innych przedmiotów po 4 godziny, na egzamin z rysunków 3 godziny — bez wliczenia czasu, zużytego na podyktowanie kandydatom tematów. Zdającym nie wolno przynosić ze sobą na egzamin papieru, książek, ani pomocy naukowych z wyjątkiem przyborów rysunkowych i tablic logarytmicznych na egzamin z matematyki i fizyki. Papier z pieczęcią szkoły otrzymują oni z rąk Komisji na samym egzaminie. Przed opuszczeniem sali powinni zwrócić wszystkie otrzymane arkusze.

W jednym dniu może się odbyć egzamin piśmienny tylko z jednego przedmiotu.

Jeżeli kandydat podczas egzaminu korzysta z cudzej pomocy lub posługuje się niedozwolonymi środkami pomocniczymi lub innym w tym pomaga, Przewodniczący Komisji powinien go skreślić z listy zdających. W wyjątkowych przypadkach Przewodniczący może go dopuścić do powtórnego egzaminu piśmiennego w tym samym terminie, przy czym nowy temat egzaminu wyznacza on w porozumieniu z egzaminatorami z danego przedmiotu.

§ 12. Wypracowania egzaminacyjne ocenia właściwy egzaminator. Zaznacza on zalety i braki wypracowania, a umotywowaną ocenę wyraża jednym ze stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Błędy i ich rodzaj należy zaznaczyć na marginesie wypracowania. Ocenę ostateczną ustala Przewodniczący. Może on wystawić ocenę, niezgodną z oceną egzaminatora; zmianę powinien umotywować piśmiennie przy ustalonej ocenie.

§ 13. Przed rozpoczęciem egzaminów ustnych, Komisja Egzaminacyjna ustala na posiedzeniu listę dopuszczonych do egzaminu ustnego.

Do egzaminu ustnego nie może być dopuszczony kandydat, który otrzymał ocenę niedostateczną z wypracowania z języka polskiego lub z dwóch innych przedmiotów.

Przed egzaminem ustnym Przewodniczący dzieli zdających na grupy. Egzamin ustny każdej grupy odbywa się oddzielnie.

§ 14. Do egzaminu ustnego należy przygotować protokóły egzaminu według załączonego wzoru, wypracowania egzaminacyjne oraz pomoce, potrzebne przy zdawaniu egzaminów.

§ 15. Ustny egzamin odbywa się w zasadzie wobec wszystkich członków Komisji.

Z danego przedmiotu egzaminuje powołany do tego członek Komisji. W razie potrzeby Przewodniczący wyznacza jego zastępcę spośród członków Komisji lub z poza niej. Inni członkowie Komisji mogą brać udział w egzaminowaniu za zgodą Przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo brać czynny udział w egzaminowaniu z każdego przedmiotu.

Egzamin ustny powinien zmierzać do zbadania stopnia rozwoju, wyrobienia umysłowego i zasadniczych wiadomości kandydata z zakresu, przewidzianego programem danego przedmiotu na odnośnym wydziale, przy czym egzaminatorzy mogą zwrócić większą uwagę na te działy programu poszczególnych przedmiotów, którymi kandydat więcej się interesował.

Egzamin ustny z przysposobienia wojskowego składa się z części praktycznej i teoretycznej. Egzamin praktyczny odbywa się na zbiórce wszystkich zdających egzamin wzgl. — w braku dostatecznej liczby kandydatów — na zbiórce hufca przysposobienia wojskowego jednej z klas licealnych. Egzamin praktyczny powinien wykazać stan wiadomości, sprawności oraz umiejętności wykonywania rozkazów i rozkazywania w zakresie szkolenia junaka i zespołu do drużyny (w odniesieniu do kandydatek — do sekcji) włącznie. Część teoretyczna egzaminu powinna wykazać, czy kandydat opanował wiadomości, objęte programem przysposobienia wojskowego w liceum.

Egzaminowi z przysposobienia wojskowego mogą się przysłuchiwać — komendant obwodowy p. w., względnie inspektorka P. W. K., nie biorą jednak udziału w naradach Komisji.

Egzamin ustny jednego kandydata ze wszystkich przedmiotów powinien się odbyć w ciągu dwóch dni, a wyjątkowo w ciągu trzech dni następujących po sobie.

Czas trwania egzaminu ustnego jednego kandydata z jednego przedmiotu nie powinien przekraczać 20 minut — bez wliczania czasu, który Komisja może dać kandydatowi na przygotowanie odpowiedzi. Egzamin z części teoretycznej i praktycznej przysposobienia wojskowego jednego kandydata nie powinien przekroczyć w łącznej sumie 40 minut — bez wliczania czasu, potrzebnego na zrobienie zbiórki, przygotowanie materiałów itp.

Egzaminowi może przysłuchiwać się dyrektor szkoły, której uczniowie zdają egzamin, nie bierze jednak udziału w naradach Komisji.

§ 16. Oceny odpowiedzi uczniów z poszczególnych przedmiotów ustala Komisja Egzaminacyjna na wniosek egzamminatora danego przedmiotu i wyraża ją jednym z czterech stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

§ 17. Bezpośrednio po egzaminie ustnym danej grupy zdających Komisja Egzaminacyjna ustala dla każdego z nich oceny ostateczne ze wszystkich przedmiotów egzaminu na podstawie: 1) wyniku egzaminów piśmiennych i praktycznych, 2) wyniku egzaminów ustnych, 3) ogólnej opinii członków Komisji o stopniu wykształcenia ogólnego i rozwoju umysłowego kandydata. Oceny te wyraża Komisja za pomocą stopni, wymienionych w § 16.

Kandydat zdał egzamin dojrzałości liceum ogólnokształcącego, jeżeli ze wszystkich przedmiotów egzaminu uzyskał ostateczne oceny co najmniej dostateczne.

Uchwale Komisji o ostatecznym wyniku egzaminu może się sprzeciwić Przewodniczący Komisji. Wówczas sprawa podlega decyzji Kuratorium.

Bezpośrednio po zakończeniu narady i podpisaniu protokółu egzaminów przez członków Komisji Przewodniczący ogłasza ostateczne wyniki egzaminu każdej grupie zdających. Kandydata, o którym mowa w § 20, informuje Przewodniczący o uzyskanych na egzaminie ocenach dobrych.

§ 18. Kandydat, który zdał egzamin dojrzałości liceum ogólnokształcącego, otrzymuje świadectwo dojrzałości liceum ogólnokształcącego ze stopniami, ustalonymi w myśl § 16 i § 17, podpisane przez Przewodniczącego i członków Komisji Egzaminacyjnej i zaopatrzone pieczęcią Kuratorium Okręgu Szkolnego.

§ 19. Odstąpienie od egzaminu w jakiejkolwiek jego części, niestawienie się na egzamin lub skreślenie z listy zdających jest równoznaczne z niezdaniem egzaminu, o ile ważne okoliczności nie usprawiedliwiają powyższych faktów. Odstąpienie od egzaminu z powodu choroby powinno być usprawiedliwione świadectwem lekarza urzędowego. W takich przypadkach Komisja Egzaminacyjna, a po jej rozwiązaniu Kuratorium Okręgu Szkolnego rozstrzyga o możliwości ponownego zdawania egzaminu w tym samym terminie egzaminów.

§ 20. Kandydata, który nie zdał egzaminu dojrzałości, może Kuratorium na jego prośbę zwolnić — przy ponownym egzaminie — z tych przedmiotów, z których na egzaminie poprzednim otrzymał oceny co najmniej dobre. Takie zaliczanie części poprzedniego egzaminu może się odbywać najwyżej trzy razy, po czym kandydat zdaje pełny egzamin.

§ 21. Z czynności Komisji Egzaminacyjnej, a także z jej posiedzeń oraz z przebiegu egzaminów piśmiennych, ustnych i praktycznych spisuje się protokóły, które podpisują członkowie Komisji. Protokóły te, do których dołącza się wypracowania piśmienne, przekazuje Przewodniczący Komisji Kuratorium Okręgu Szkolnego. Wypracowania piśmienne mogą być zniszczone po upływie dwóch lat od terminu zdania egzaminu.

§ 22. Członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej pobierają za pracę w Komisji wynagrodzenie według zasad, ustalonych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wzór protokołu

Protokół egzaminu dojrzałości liceum ogólnokształcącego

Nr ....

(wypełnia Państwowa Komisja egzaminacyjna)

Miejsce na fotografię

Nazwisko ....

Imię ....

Urodzon..... dnia .... roku ....

w .... powiatu ....

Wyznanie ....

Miejsce stałego zamieszkania ....

Adres w czasie egzaminów ....

Zdaje egzamin według programu wydziału ....

Obiera język obcy nowożytny ....

Złożył świadectwa szkolne ....

Złożył dowody odbycia kursu przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego ....

....

Podpis Przewodniczącego Państwowej Komisji Egzaminacyjnej
lub jego zastępcy:

Zestawienie ocen

Przedmioty egzaminu	Religia	Język polski	itd.	itd.	itd.	itd.	itd.	itd	itd.	itd.
Egzamin piśmienny i praktyczny										
Egzamin ustny										
Ocena ostateczna										

Uchwała Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

.... zdał..... egzamin ....
dojrzałości liceum ogólnokształcącego

Przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

Członkowie:

Protokół egzaminów ustnych:

Przedmiot egzaminu	Data	Treść pytań i krótka charakterystyka odpowiedzi
Religia		
itd.		
itd.		

Przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

Uwagi:

5.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI W LICEACH Z RUSKIM (UKRAIŃSKIM) WZGL. ROSYJSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 15 marca 1939 r.
Nr II. S. 11458/39.

Do
Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego
we Lwowie

W związku z pismem Kuratorium w sprawie stosowania § 10 regulaminu egzaminu dojrzałości (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1938 nr 8 poz. 227) w państwowych liceach z ruskim (ukraińskim) językiem nauczania oraz w niepaństwowych liceach z ruskim (ukraińskim) lub rosyjskim językiem nauczania, mających uprawnienia liceów państwowych, Ministerstwo wyjaśnia co następuje:

1. Egzamin piśmienny odbywa się:

a) na wydziale humanistycznym:

z języka polskiego,
„ „ ruskiego (ukraińskiego) wzgl. z języka rosyjskiego,
„ „ obcego nowożytnego;

b) n a w y d z i a l e k l a s y c z n y m:

z języka polskiego,
„ „ ruskiego (ukraińskiego) wzgl. z języka rosyjskiego,
„ „ łacińskiego;

c) n a w y d z i a l e m a t e m a t y c z n o - f i z y c z n y m:

z języka polskiego,
„ „ ruskiego (ukraińskiego) wzgl. z języka rosyjskiego,
z matematyki,

d) n a w y d z i a l e p r z y r o d n i c z y m:

z języka polskiego,
„ „ ruskiego (ukraińskiego) wzgl. z języka rosyjskiego,
z fizyki.

2. E g z a m i n u s t n y o b e j m u j e:

a) n a w y d z i a l e h u m a n i s t y c z n y m:

religię,
jezyk polski,
język ruski (ukraiński) wzgl. jęz. rosyjski,
historię,
język obcy nowożytny } do wyboru przez uczniów
język łaciński, }

b) n a w y d z i a l e k l a s y c z n y m:

religię,
jezyk polski,
język ruski (ukraiński) wzgl. jęz. rosyjski,
historię,
język łaciński, } do wyboru przez ucznia,
język grecki }

c) n a w y d z i a l e m a t e m a t y c z n o - f i z y c z n y m:

religię,
matematykę,
fizykę z astronomią,
chemię,

d) n a w y d z i a l e p r z y r o d n i c z y m:

religię,
biologię,
chemię,
geografię z geologią, } do wyboru przez ucznia,
fizykę z astronomią, }

3. Egzamin piśmienny i ustny z danego przedmiotu odbywa się w tym języku, w jakim naucza się tego przedmiotu w liceum, do którego kandydat uczęszczał.

Dyrektor Departamentu:
Dr M. Pollak

6.

ORGANIZACJA ROKU SZKOLNEGO 1939/40 W SZKOLNICTWIE ZAWODOWYM

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 16 marca 1939 r.
Nr III 5215/39

Na podstawie okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 7 marca 1939 r. (III O-1543/39) Kuratorium podaje następujące wskazówki i wyjaśnienia w związku z organizacją nowego roku szkolnego 1939/40.

Szkoły państwowe

1. W roku szkolnym 1939/40 wszystkie szkoły zawodowe powinny swą organizację opierać na ustawie ustrojowej z 1932 r. i na statutach wydanych na jej podstawie. Dotyczy to również tych szkół, które z jakiegokolwiek powodu nie otrzymały jeszcze nowego programu. Nie odnosi się to natomiast do szkół, które podlegają stopniowemu wygasaniu.

2. W związku ze spotykanymi często przypadkami, że poszczególne szkoły zawodowe lub klasy posiadają zbyt małą liczbę uczniów, Kuratorium przypomina postanowienia punktu 3, działu 1 zarządzenia w sprawach, związanych z ograniczeniem budżetu z dnia 9 lipca 1931 r. Nr I R-5428/31 i poleca nie uruchamiać bez zgody Ministerstwa klas (wydziałów, oddziałów) przy liczbie uczniów mniejszej od 30.

3. Liczba klas w każdej szkole pozostaje w zasadzie taka sama, jaka była w roku bieżącym z wyjątkiem tych szkół, w których zgodnie ze statutem powstanie nowa klasa. Powiększenie klas równoległych w wyjątkowych wypadkach może nastąpić na podstawie szczegółowo uzasadnionych wniosków oraz za zgodą Ministerstwa.

Przy stawianiu tego rodzaju wniosków powinny Dyrekcje zwracać uwagę na celowość wypuszczania nowych absolwentów szkoły zawodowej w danej specjalności z punktu widzenia potrzeb regionalnych, oraz czy lokal i urządzenia pozwalają na zwiększenie liczby klas równoległych.

Warunki przyjmowania młodzieży do szkół przekształcanych określają statuty i regulaminy.

Świadectwo złożenia egzaminu wstępnego z wynikiem pomyślnym do klasy I gimnazjum zawodowego, wydane w roku poprzednim, nie zwalnia od egzaminu wstępnego w b. r.

4. Wobec często spotykanego nadmiernego przepełnienia szkół i powodowanych tym trudności lokalowych w zorganizowaniu pracowni i warsztatów może zajść konieczność zmniejszenia nadmiernej liczby klas równoległych (oddziałów). W tym również celu może okazać się koniecznym przeniesienie z terenu szkoły do osobnych lokali organizacyj, istniejących przy szkole i nie stanowiących z nią organicznej całości, a uszczuplających jej lokal, jak np. kursów specjalnych, spółdzielni wytwórczych absolwentów, mieszkań zajmowanych przez personel szkolny, internatów itp. Przeniesienie instytucyj nie wyklucza oddziaływania szkoły na ich stan i rozwój.

5. W związku ze znaczeniem, jakie odgrywa w reformowanej szkole zawodowej nauka praktyczna, należy zwrócić szczególną uwagę na należyte zorganizowanie i zaopatrzenie pracowni i warsztatów, będących głównym

ośrodkiem nauczania w gimnazjach i liceach zawodowych oraz w szkołach gospodarstwa domowego.

W tym celu Dyrekcje powinny przewidzieć w planach finansowo-gospodarczych odpowiednie kwoty na zaopatrzenie warsztatów i pracowni w niezbędne pomoce naukowe. Przy opracowywaniu tego zagadnienia należy uwzględnić możliwość korzystania z produkcji warsztatów niektórych szkół w celu zaopatrzenia innych.

Kuratorium przypomina pisma Ministerstwa w tej sprawie: z 18 lutego 1938 r. Nr III P-934/38 dotyczące zaopatrzenia warsztatów w obrabiarki, oraz z dnia 15 marca 1938 r. Nr III P-115/38 w sprawie produkcji tokarek do własnego użytku. W zakresie produkcji warsztatowej, warsztaty szkół zawodowych winny zaspakajać przede wszystkim potrzeby własne oraz potrzeby innych szkół zawodowych.

6. W związku z zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 9. V. 1938 r. o organizacji państwowego zakładu obejmującego kilka szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5, poz. 122), Kuratorium wyjaśnia, że Ministerstwo wkrótce osobnymi pismami ustali nazwy zbiorcze odpowiednich zakładów państwowych oraz ureguluje sprawę powierzenia czynności dyrektorów zakładów i kierowników poszczególnych szkół.

7. Kuratorium przypomina, iż w odniesieniu do niepromowanych uczniów klas, podlegających w bieżącym r. szk. likwidacji, należy stosować przepisy § 3 zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 29. V. 1936 r. o sposobie reorganizacji państwowych szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 88).

8. Ponieważ w większej liczbie istniejących szkół stwierdzono, że znaczny odsetek uczniów nie otrzymuje promocji do klasy następnej, należy zwrócić baczną uwagę na dobór młodzieży pod względem właściwego przygotowania i stanu zdrowia.

9. Przy nauczaniu zajęć warsztatowych klasę (oddział) należy dzielić na grupy, przy czym we wszystkich szkołach, prowadzących warsztaty mechaniczne, na jednego instruktora w dziale obróbki ręcznej powinno przypadać około 25 uczniów, w dziale obróbki maszynowej — 16 uczniów, przy pracy w kuźni 16—20 uczniów.

W szkołach stolarskich podczas zajęć warsztatowych klasę (oddział) dzieli się na grupy, przy czym na jednego instruktora w dziale obróbki ręcznej powinno przypadać około 18 uczniów.

W żeńskich szkołach podczas zajęć warsztatowych i praktycznych klasę (oddział) dzieli się na grupy, przy czym na jedną instruktorkę powinno przypadać około 32 uczennic.

Przy nauczaniu języków obcych należy zwracać uwagę, aby grupy językowe były tworzone w zakresie klas a nie oddziałów równoległych, o ile liczba uczniów w grupie nie przekracza liczby ustalonej w statucie szkoły.

Oddziały równoległe w klasach wyższych powinny być łączone ze sobą, o ile ogólna liczba uczniów nie przekroczy liczby statutowej.

Publiczne szkoły dokształcające

10. Szkolnictwo zawodowe dokształcające w dziedzinie szkolenia zawodowego stanowi dział bardzo ważny i wymagający szczególnej opieki. Z tych względów należy zwrócić wielką uwagę i otoczyć troską ten dział szkolnictwa celem jego podtrzymania i rozwoju.

11. W przyszłym roku szkolnym nowy program nauczania obowiązywać będzie w klasach I i II wszystkich szkół dokształcających zawodowych.

Szczegółowa instrukcja, dotycząca organizacji tego szkolnictwa w roku szkolnym 1939/40 zostanie podana osobno do wiadomości Kuratoriów.

Szkoły prywatne

12. Szkoły prywatne nie mogą liczyć na zwiększenie zasiłków państwowych w porównaniu do roku bieżącego, wobec czego musimy przestrzegać, aby budżety miały zapewnione realne pokrycie i to nie tylko w danym roku szkolnym ale również w przewidywaniu na lata przyszłe.

13. Wobec braku dostatecznych funduszów na budowę szkół prywatnych Kuratorium zwraca uwagę, że właściciele szkół, którzy pragną rozpoczynać budowę bez uprzedniego uzyskania zapewnienia subwencjonowania z funduszów państwowych, mogą się narazić na długie oczekiwanie na pomoc ze strony Ministerstwa.

14. Zwiększenie liczby oddziałów klasy I może być dokonane w przypadkach wyjątkowych za zezwoleniem Kuratorium. Przy udzielaniu takich zezwoleń Kuratorium będzie brało pod uwagę sprawę wielkości pomieszczenia pełnej szkoły po zakończeniu reorganizacji oraz potrzeby gospodarcze ośrodka (wskaźnikiem może być obecny stan zatrudnienia absolwentów szkoły).

15. Braki w zakresie pomieszczeń, pracowni, wyposażenia itp. powinny być w zasadzie uzupełnione przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego.

Szczególnej troski właścicieli, o ile chodzi o stronę materialną, wymagają pomieszczenia szkół w tych wszystkich miejscowościach, w których, jak stwierdzono w czasie wizytacyj, są one niedostateczne. Właściciele szkół powinni dążyć do dostosowania lokali do potrzeb szkół, a tam, gdzie to jest możliwe do ich rozbudowy.

16. O liczbie klas w prywatnych szkołach handlowych (gimnazja 3 lub 4-klasowe, licea 2 lub 3-klasowe) decydować będzie Kuratorium. Kierunki specjalne w klasach IV gimnazjów kupieckich, mechanicznych i elektrycznych Kuratorium ustala po każdorazowym porozumieniu się z Ministerstwem.

Również porozumienia z Ministerstwem wymaga udzielenie orzeczenia na otwarcie gimnazjów kupieckich, liceów administracyjnych oraz klas trzecich (o kierunkach specjalnych) tych liceów.

17. W związku ze wspomnianym w punkcie 6 zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 maja 1938 r. o organizacji państwowego zakładu obejmującego kilka szkół zawodowych, właściciele szkół prywatnych mogą ubiegać się o zezwolenie na organizowanie zakładów zbiorczych. W tych wypadkach właściciele winni zwracać się do Kuratorium o ustalenie nazwy zbiorczej dla takiego zakładu. Celem uproszczenia organizacji szkół i zmniejszenia wydatków personalnych w zakładach, powierzenie czynności kierowników szkół wchodzących w skład zakładu należy stosować tylko w tych przypadkach, gdy zachodzi ku temu istotna potrzeba. Dyrektor zakładu może jednocześnie kierować kilkoma szkołami, wchodzącymi w skład tego zakładu, o ile szkoły nie są zbyt liczne.

18. Wobec wejścia w życie rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 21 listopada 1938 r. o nadawaniu prywatnym szkołom zawodowym uprawnień szkół państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13,

poz. 384), szkoły, które pragną ubiegać się o te uprawnienia powinny ściśle dostosować się do warunków w rozporządzeniu tym podanych oraz przestrzegać wszelkich przepisów, wydanych dla państwowych szkół zawodowych.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr Tadeusz Kupczyński

7.

WYKAZ POMOCY DO NAUKI P. W.

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 25 stycznia 1939 r.
Nr O. 1509/39

Kuratorium przesyła do użytku nadesłane przez Ministerstwo W. R. i O. P. zestawienie pomocy naukowych do prowadzenia przysposobienia wojskowego.

Na podstawie tego zestawienia dyrekcje będą mogły przystąpić do planowego i stopniowego zaopatrywania swych zakładów w odpowiedni sprzęt do nauki p. w.

Dostosowane do możliwości finansowych szkoły roczne plany będą przedkładać komendanci (-tki) hufców szkolnych do zatwierdzenia dyrekcjom zakładów. Plany te powinny zawierać dział wydatków zwyczajnych, powtarzających się co roku, jak amunicja, tarcze, wazelina, pakuły i inne i dział wydatków nadzwyczajnych, obejmujący bądź jednorazowe zakupy, bądź zakupy powtarzające się co kilka lat. Plany roczne należy opracować na podstawie globalnego planu kilkoletniego (4—5 letniego) przewidującego całkowite zaopatrzenie zakładu w potrzebny sprzęt do nauki p. w.

Przy sporządzaniu rocznego planu zaopatrywania zakładu w sprzęt do nauki p. w. należy przestrzegać kolejności zakupów, uwzględniając przede wszystkim pomoc udzielaną ze strony komend p. w. i posiadany sprzęt własny. Należy dążyć do tego, aby każda szkoła miała magazyn na sprzęt. Ułatwi to otrzymanie od komend p. w. karabinów na przechowanie oraz uchroni zakupiony sprzęt przed zniszczeniem z braku odpowiedniego pomieszczenia.

W akcji zaopatrywania w sprzęt w pierwszym rzędzie należy uwzględnić przedmioty, które są niezbędne do wykonania programu. Sprzęt droższy przewidziany w planie w kilku egzemplarzach należy zakupywać po kolei, dochodząc etapami do stanu przewidzianego w programie zakupów. Niektóre pomoce będą mogły być wykonane na lekcjach zajęć praktycznych np. stół plastyczny, opaski, chorągiewki i inne.

Każdy przedmiot musi mieć określone miejsce i sposób przechowania — takie, aby nie zniszczył się z powodu złego przechowania.

W rocznych sprawozdaniach dyrekcje przedłożą Kuratorium szczegółowe omówienie realizacji rocznego planu zakupu pomocy do nauki p. w. (w ramach przyznanych w br. szk. na ten cel kredytów) i przedstawią w sposób zwięzły stan zaopatrzenia swoich zakładów w sprzęt p. w.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr T. Kupczyński

Załącznik nr 1 do nr II. W. 11623/38

ZESTAWIENIE POMOCY DO NAUKI P. W.

w hufcach szkolnych męskich (przy założeniu, że szkoła posiada normalne wyposażenia w urządzenia do w. f., jak boisko i inne)

A. Urządzenia:

1) Magazyn. Pokój ca 3×4 m, wybielony, odpowiednio zabezpieczony (okna okratowane, drzwi obite blachą, wzmocnione zamki), suchy.
2) Urządzenie magazynu. Stojaki na karabiny (50 kb). Szafa zamykana i półka na sprzęt. Stół z szufladą zamykaną, dwa krzesła.
3) Strzelnica małokalibrowa na boisku. Zauważa się przy tym, że z wiatrówki można strzelać i w pomieszczeniach zamkniętych, o ile tarcza zostanie odpowiednio zabezpieczona.
4) Pomieszczenia na stół plastyczny.

B. Sprzęt.

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
	I. Sprzęt do strzelectwa		
1	K b. Mauzer	1 na 10 uczniów oddziału ćwiczącego	Pow. Komenda WF i PW
2	K b. do ostrego strzelania		"
3	R. k. m. Browning wz. 28		"
4	Amunicja ostra, ślepa, bocznego zapłonu i wiatrówkowa do strzelań programowych		"
5	Amunicja bocznego zapłonu i wiatrówkowa do strzelań szkolnych		Szkoła
6	Karabinki bocznego zapłonu (z pokrowcami brezentowymi)	1 na 10 junaków najmniej 2 na oddz. ćwiczący	Pow. Komenda i Szkoła
7	Bagnet	1 na junaka	Pow. Komenda
8	Wiatrówki	najmniej 4	Szkoła
9	Szkła kontrolne do k. b.	2	"
10	Wizografy	2	"
11	Ruchomy przyrząd do nauki celowania	2	"
12	Ramka celownicza	3	"
13	Stojaki do nauki celowania	1 na 10 junaków oddz. ćwicz., najmniej 2	"
14	Stoły	2	"
15	Worki z piaskiem	1 na 3 junaków oddz. ćwicz.	"

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
16	Taborety	2	Szkoła
17	Magazynki z nabojami ćwiczebnymi	1 na 4 junaków oddz. ćwicz.	Pow. Komenda
18	Wskaźniki do trójkąta błędów o średnicy 3 cm, 6 cm, według tarczy H nr 1 i H nr 4	po 1 na 10 junaków oddz. ćwiczącego	Szkoła
19	Komplet miar do mierzenia skupienia (o średnicy pierścieni 5,10 i 15 cm)	1	"
20	Komplet miar do mierzenia skupienia (o średnicy 10,20 i 30 cm)	1	"
21	Miara do skupień, średnica 9 cm	1	"
22	Ramy do tarcz, duże	tyle, ile stanowisk	"
23	Kompletne łoże uniwersalne do czyszczenia broni	2	Pow. Komenda lub Szkoła
24	Komplet przyborów do czyszczenia karabinka sportowego	1	Szkoła
25	Przybory do czyszczenia wiatrówki (szczotka ze szczeciny, wycior i pakuły, wazelina, nafta lub benzyna do czyszczenia szczotki, olej lniany do części drewnianych)	1	"
26	Wyciory, wazelina, pakuły		"
27	Tarcze do strzelań programowych		Pow. Komenda
28	Tarcze do strzelań szkolnych (nadprogramowych)		Szkoła
29	Zalepki i klej		"
30	Czerwona chorągiew do sygnalizacji na strzelnicy	2	"
31	Przekroje: naboju do k b. Mauzer, granatu ręcznego	po 1	"
32	Model do nauki celowania (oko strzelca, szczerbina, muszka, cel)	1	"
33	Tablice poglądowe: k. b. Mauzer, r. k. m. Browning, c. k. m.	1	"
34	Koce (najmniej 2)	1 na 10 junaków oddz. ćw.	"
35	Zegarek sekundowy	1	"
	II. Sprzęt do walki granatem.		
1	Granaty ćwiczebne	20 sztuk	Szkoła
2	Granaty ślepe	10 sztuk	Pow. Komenda lub Szkoła
3	Granaty ostre		Pow. Komenda

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
4	Przekroje granatów obronnych, zaczepnych i specjalnych	po 1	Szkoła
5	Tablica poglądowa: granaty	1	„
6	Chorągiewki różnokolorowe	5 sztuk	„
	III. Sprzęt do nauki terenoznawstwa		
1	Stolik topograficzny z przenośnikiem, celownicą i deklinatorem	1 na 10 junaków	Szkoła
2	Mapy: 1:100.000 danej okolicy	Każdy junak własną oraz 5 dla szkoły	Junak i szkoła
	1:25.000 okolicy	5	Szkoła
	1:300.000	2	„
3	Busole kierunkowe	1 na 4 junaków oddz. ćwicz.	„
4	Kompasy	każdy junak własny i szkoła 2	Junak i szkoła
5	Lornetka z podziałką	3	Szkoła
6	Szkicownik polowy, linijka milimetrowa, zeszyt do ćwiczeń terenoznawczych, guma, ołówki (czarny i 2 barwne), kątomierz, kalka kreślarska	każdy uczeń	Junak
7	Tablice do nauki znaków topograficznych	1 komplet	Szkoła
8	Szpilki mosiężne, kalka kreślarska, linijka milimetrowa, pluskiewki		„
	IV. Sprzęty do wyszkolenia bojowego		
1	Karabiny ćwiczebne (w tym 1 na 4 junaków do strzelania z amunicji ślepej)	46 do 50 szt.	Pow. Komenda
2	Amunicja ślepa		„
3	Ładownice skórzane	46 do 50 szt.	Pow. Komenda lub Szkoła
4	Model r. k. m. (drewniany), wykonany na zajęciach praktycznych	1	Szkoła
5	Opaski białe i czerwone	po 1 na 2 junaków oddz. ćw.	„
6	Komplety chorągiewek (biała, czerwona, niebieska i żółta)	2	„
7	Latarka elektryczna o świetle białym, czerwonym i zielonym	2	„

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
8	Tablice poglądowe: 1) służba w polu i w walce, 2) pociski art. i działanie, 3) umocnienia polowe, 4) maskowanie, 5) środki porozumienia się z lotnikiem	1 komplet	Szkoła
9	Stół plastyczny, 1,0—1,5 m × 2,0—2,5 m, 10 cm głęboki, nad ramą boczną w odstępie 2 cm listwa 10 cm szeroka, celem utworzenia szczeliny do przezierania horyzontalnego (do wykonania na zajęciach praktycznych)	1	"
	V. Sprzęt do wyszkolenia w obronie przeciwgazowej i przeciwlotniczej		
1	Maski gazowe (patrz wyposażenie junaka IX)	1 na junaka, najmniej 46-50 szt.	Pow. Komenda Szkoła, Junak
2	Tablice poglądowe opg i opl	1 komplet	Szkoła
3	Komora gazowa		Pow. Komenda lub Szkoła
4	Przybory do dezynfekcji maski gazowej		Szkoła
	VI. Sprzęt do walki z bagnetem		
1	Karabiny z bagnetami sprężynowymi (lub karabiny drewniane)	46—50 sztuk	Pow. Komenda lub Szkoła
2	Tarcze	23—25 sztuk	"
	VII. Sprzęt do gier polowych		
1	Rower (pożądany)	1	Szkoła
2	Tarcze sygnalizacyjne	1 na 2 junaków oddz. ćw.	"
3	Sygnałówka	1	"
4	Taśma miernicza	1	"
5	Toporek	1	"
6	Chorągiewka biało-czerwona	1 na 4 junaków oddz. ćw.	"
7	Latarka elektryczna	1 na 10 junaków	"
8	opaski: 1) różnokolorowe	po 1 na junaka oddz. ćw.	"
	2) dla rozjemców	5	
	3) do zawiązania oczu	5	

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość	Kto dostarcza
	VIII. Sprzęt do wyszkolenia w służbie		
1	Tablice poglądowe do nauki stopni wojsk.		Szkoła
2	Opaski dla funkcyjnych		"
3	Dziennik zajęć		"
4	Książka rozkazów		"
	IX. Wyposażenie junaka		
1	Przepisowy mundur		Junak
2	Sznurowane trzewiki na wzór wojskowych		"
3	Płaszcze wojskowe	1 na junaka oddz. ćw., około 50	Pow. Komenda lub Szkoła
4	Pas		Junak
5	Chlebak		"
6	Łopatka z futerałem (nabywa junak w 4 klasie gimn.)		"
7	Maska gazowa (nabywa junak w I klasie licealnej)		"
	Uwaga: W razie trudności w zaopatrywaniu się junaków w łopatki i maski gazowe z powodu ubóstwa, szkoły powinny przyjść im z pomocą przez wypożyczenie sprzętu z własnych zapasów		
8	Gwizdek na sznurku (wszyscy junacy jednego koloru sznurek)		"
	Nadto przybory, przewidziane w innych działach, jak kompas, mapa i inne		

X. Spis podręczników do biblioteczki podręcznej kom. hufca

1. Szkoła Junaka.
2. Instrukcja strzelecka, cz. I. k. b. i k. b. k.
3. Instrukcja o broni piechoty, cz. I i II.
4. Instrukcja walki granatem 0,7/1931.
5. Terenoznawstwo praktyczne, ppłk. dypl. Koeb, major Wroczyński, kpt. Wojtal.
6. Terenoznawstwo, kartoznawstwo i zdjęcia terenu, mjr. St. Gąsiewicz.
7. Busole kierunkowe, kpt. Skinder.
8. Topografia, płk. Kreutzinger.
9. Podręcznik do nauki strzelania pośredniego, kpt. R. Jastrzębski.
10. Regulamin piechoty, cz. I i II.
11. Podręcznik dowódcy plutonu strzelców.
12. Dowódca drużyny w polu, ppłk. Nadachowski.
13. Regulamin obrony przeciwgazowej 0,13/1934.
14. Instrukcja walki bagnetem 0,6/1926.
15. Harcerz w polu, Z. Wyrobek.
16. Gry i ćwiczenia terenowe, mgr. Jasiński.
17. Regulamin służby wewnętrznej, cz. I, II i VII.

8.

WSPÓŁPRACA ZE ZWIĄZKIEM STRZELECKIM

KURATORIUM O. S. LW.
Lwów
dnia 16 marca 1939
Nr OP—146/39

Wśród Towarzystw i Organizacyj o charakterze wychowawczym, działających na terenie Okręgu na pierwszy plan wysuwa się działalność Związku Strzeleckiego.

Cele swoje Związek Strzelecki wywodzi z założeń ideowych i czynów swego Założyciela i Komendanta — Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Mając na widoku całość i rozwój Państwa, Związek Strzelecki wychowuje swych członków na twórczych, świadomych swych obowiązków obywateli, a pielęgnując tradycje rycerskie, wyrabia w nich postawę i gotowość bojową, tak konieczną na ziemiach kresowych.

W szeregach Związku Strzeleckiego skupia się młodzież przedpoborowa, oraz młodzież „Orląt" w takich grupach wieku, które stykają się bezpośrednio ze szkołą powszechną, a niejednokrotnie swoją pracą i postawą oddziaływują na ostatni rocznik szkoły powszechnej.

Praca w Związku Strzeleckim jako praca wychowawcza jest bardzo bliska tym, którzy swe życie sprawom wychowania młodzieży poświęcają.

Lwów był kolebką ruchu strzeleckiego, Lwów nakłada specjalne obowiązki na tych, którzy pracują na ziemiach podległych jego wpływom kulturalnym.

Pracownicy szkolni, którzy pracują w szeregach Związku Strzeleckiego winni pracę swą podnosić na wyższy poziom, ci zaś którzy w tej pracy nie brali udziału winni zapoznać się z ideologią Związku Strzeleckiego, z jego strukturą organizacyjną i rodzajami pracy wychowawczej i zgłosić się do współpracy, tak ważnej z punktu widzenia naszej przyszłości.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr T. Kupczyński

9.

ULGOWA SPRZEDAŻ DRZEWA NA BUDOWĘ PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH

MIN. ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH
DYREKCJA NACZELNA LASÓW PAŃSTW.
Warszawa
dnia 10 listopada 1938 r.
E. H. i-6166/1

Na podstawie uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 2 września 1938 r. Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych upoważnia Dyrekcję do dokonywania kredytowej sprzedaży drewna samorządom terytorialnym wiejskim i miejskim na budowę publicznych szkół powszechnych w okresie do 31 marca 1942 r.

Przy zawieraniu transakcyj należy przestrzegać następujących warunków:

1. Sprzedaż może obejmować drewno okrągłe, materiały ciosane i tarte na budowę szkół powszechnych oraz łącznie z nimi mieszkań nauczycielskich, budynków gospodarczych i ogrodzeń jako też na sporządzenie inwentarza szkolnego, tj. wewnętrznych urządzeń (ławki, szafy, stoły, tablice itp.) oraz drewno opałowe wyłącznie na cele wypalania w piecach polowych, we własnym zarządzie, cegły do budowy wymienionych budowli.

2. Transakcje winny być zawierane przez samorządy z najbliższymi Nadleśnictwami, Tartakami lub też z Dyrekcją L. P. jeżeli to będzie bardziej celowe z uwagi na objęcie dostawą kilku Nadleśnictw, względnie Nadleśnictwa i Tartaku.

W pierwszym rzędzie powinny być uwzględniane zapotrzebowania gmin wiejskich, a następnie zgłoszenia samorządów miejskich.

3. Drewno będzie sprzedawane w miarę posiadanych zapasów po cenach, obowiązujących w dniu zawarcia transakcji w danym Nadleśnictwie lub Tartaku loco las lub skład, zmniejszonych o 33%, co powinno być uwidocznione w asygnacjach oraz w fakturach, wystawionych dla samorządów.

4. Spłata należności z tytułu każdej transakcji kredytowej winna być dokonana w ten sposób, że instytucja samorządowa zapłaci przy odbiorze drewna 10% ceny po zastosowaniu ulgi 33%, o ile to będzie drewno użytkowe i opałowe, zaś 20% ceny ulgowej, o ile nabyła ona materiał tarty lub ciosany. Resztę należności należy rozłożyć na pięć równych rocznych rat, z których pierwsza będzie płatna najpóźniej do dn. 1 lipca roku budżetowego (liczonego od 1 kwietnia do 31 marca) następującego po pobraniu drewna, a następne cztery w równych ratach rocznych, płatnych najpóźniej do dnia 1-go kwietnia każdego roku. W wypadkach, szczególnie zasługujących na uwzględnienie, Dyrekcja może rozłożyć należność na więcej, aniżeli pięć rat rocznych, jednak nie więcej jak na 10 rat rocznych. przy czym wartość transakcyj, których spłata rozłożona będzie na więcej aniżeli pięć rat, nie może przekraczać 10% ogólnej wartości zawartych przez Dyrekcję transakcyj.

5. Udzielony kredyt będzie oprocentowany w wysokości 3% w stosunku rocznym, przy czym odsetki należy liczyć od początku okresu budżetowego (od dnia 1 kwietnia) następującego po dokonaniu transakcji kredytowej.

6. Spłata skredytowanej należności winna być zabezpieczona w jeden z następujących sposobów:

a) skredytowana należność za drewno od samorządów, którym administracja Lasów Państwowych płaci podatki komunalne, może być zarachowana na poczet tych podatków na podstawie odpowiednich oświadczeń, złożonych przez samorządy;

b) samorządy, które nie mają należności podatkowych od administracji Lasów Państwowych mogą upoważnić Urzędy Skarbowe do przekazywania organom tej administracji należnych kwot z sum, wpływających na ich konto z pobieranych dodatków komunalnych do podatków państwowych.

Upoważnienia samorządów winny być sporządzane w myśl postanowień okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 2 czerwca 1937 r. L. D. III. 4211/4/37 do wszystkich Urzędów Skarbowych, odpis którego przesłany

został Dyrekcji przy piśmie tut. z dnia 28 czerwca 1937 r. zn. E. H. i-6164/65.

Przy zawieraniu transakcji organa administracji Lasów Państwowych winny ustalić najbardziej właściwą i możliwą w danym wypadku dla samorządu formę zabezpieczenia z pośród wymienionych wyżej gwarancyj uiszczenia należności.

7. Sprzedaż drewna na omówionych warunkach będzie podzielona na następujące okresy:

I. od daty niniejszego pisma do dnia 31 marca 1939 r.
II. od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r.
III. od dnia 1 kwietnia 1940 r. do dnia 31 marca 1941 r.
IV. od dnia 1 kwietnia 1941 r. do dnia 31 marca 1942 r.

Wartość drewna, licząc według pełnych cen dla całych Lasów Państwowych w pierwszym okresie nie powinna przekraczać 1.500.000 zł, w każdym zaś z następnych okresów sumy 4.000.000 zł. Na okres pierwszy, a więc od daty niniejszego pisma do 31. III. 1939 r., Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych przeznacza z wymienionej wyżej sumy 1.500.000 zł. dla Dyrekcji L. P. Okr. Lwowskiego kwotę 65.000 zł.

Przydziały kwot będą ruchome i Dyrekcja Naczelna na podstawie kwartalnych raportów Dyrekcji z dostawy drewna i dalszych zapotrzebowań, sporządzanych według załączonego wzoru, będzie w miarę potrzeby dokonywała odpowiednie zmiany przydziałów w ramach tego samego okresu wydatku drewna a także będzie przydzielała Dyrekcjom odpowiednie kwoty na nowy okres wydatku drewna.

8. Suma ulg w cenie drewna (stanowiąca 33% wartości) w każdym okresie spłacana będzie Lasom Państwowym w gotówce przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z tym, że ulga w cenie drewna sprzedanego w pierwszym okresie spłacona zostanie w okresie od 1 kwietnia 1939 r. do 31 marca 1940 r.

Przeprowadzenie rozrachunku z tego tytułu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dokonywać będą Dyrekcje L. P. poszczególnych Okręgów.

W sprawie rozrachunku w związku z powyższym nastąpi oddzielne zarządzenie.

Dyrektor Naczelny Lasów Państw.:
Loret

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 15 lutego 1939 r.
Nr O. 2397/39

Kuratorium przesyła odpis zarządzenia Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 10 listopada 1938 r. Nr E. H. i-6166/1, w sprawie ulgowej sprzedaży drewna na budowy publicznych szkół powszechnych, do wiadomości i wykorzystania przy organizowaniu akcji budowy szkół powszechnych na terenie podległym Inspektoratowi, oraz celem podania do wiadomości interesowanym gminom względnie komitetom budowy szkół.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr T. Kupczyński

10.

KONKURS KULTURY ESTETYKI I HIGIENY SZKÓŁ POWSZECHNYCH

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 11 marca 1939 r.
(Nr I. 5061/39)

Wzorem ubiegłego roku szkolnego (1937/38) zarządzam w bieżącym roku szkolnym (1938/39) konkurs kultury, higieny i estetyki szkół powszechnych.

W przeszłym roku w konkursie wzięło udział pięć obwodów: brzeżański, czortkowski, jarosławski, sanocki i tarnopolski. Uznając poważne wychowawcze działanie konkursu, wzywam do udziału te Obwody szkolne, które uważają osiągnięty przez szkoły poziom kulturalny za godny wyróżnienia.

W zakres konkursowej oceny wejdą:
budynek szkolny i jego utrzymanie,
boisko, podwórze i otoczenie,
ogródek szkolny i ogródek kierownika,
wyposażenie i utrzymanie klas i pracowni,
zbiory pomocy naukowych, ich stan i konserwacja,
kuchnia szkolna gospodarstwa domowego,
kultura dziatwy szkolnej w zachowaniu, postawie, ubiorze, w książkach i zeszytach.

PP. Inspektorzy zawiadomią o konkursie Kierownictwa szkół w Obwodzie i do końca kwietnia przyjmą zgłoszenie tych, które zamierzają stanąć do konkursu, nie wyłączając szkół, które uczestniczyły w nim ubiegłego roku.

W maju wypadnie dokonać przeglądu eliminacyjnego zgłoszonych szkół, wybrać z pośród nich jedną lub najwyżej dwie na powiat, które całkowicie czynią zadość warunkom konkursu i do końca maja br. zawiadomić Kuratorium o wynikach eliminacji.

W pierwszej połowie czerwca br. specjalna komisja objedzie wyróżnione przez PP. Inspektorów szkoły, celem rozstrzygnięcia konkursu i przyznania nagród w formie pomocy naukowych względnie dyplomów uznania.

Wyniki konkursu podane będą w Dzienniku Urzędowym Kuratorium.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr T. Kupczyński

11.

PROPAGANDA WALKI Z CHRABĄSZCZEM

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 25 lutego 1939 r.
Nr I. 3329/39

Akcja dzieci szkolnych w tępieniu chrabąszcza majowego przyczyniła się dotychczas wielce do zmniejszenia szkód spowodowanych przez tego szkodnika w gospodarstwach leśnych oraz rolniczo-sadowniczych.

Kuratorium na prośbę Lwowskiej Izby Rolniczej z dnia 21 stycznia 1939 r. L. 1545/1939 zachęca Kierownictwa Szkół, aby i w tegorocznej

akcji tępienia chrabąszcza zorganizowały udział młodzieży publicznych szkół powszechnych, w szczególności w gminach wiejskich przez cały okres masowego lotu chrabąszcza. Zbiórka chrabąszcza może odbywać się tylko w porze rannej do godziny 10-tej w ciągu 5 dni od chwili ukazania się pierwszych chrabąszczy. W okresie tej akcji należy zorganizować pracę szkolną w ten sposób, aby z tego tytułu nauka poszczególnych przedmiotów nie doznała wielkiego uszczerbku.

W związku z tym Lwowska Izba Rolnicza prześle Inspektoratom Szkolnym plakaty o chrabąszczu oraz instrukcje wraz z kwestionariuszami.

Inspektoraty Szkolne spełnią następujące zadania:

Wezwą nauczycielstwo najpóźniej z początkiem kwietnia, do wzięcia udziału w organizowaniu akcji według wskazówek, które będą zawarte w instrukcji dla kierujących akcją zbierania chrabąszcza.

Po otrzymaniu materiału drukowanego rozprowadzą go niezwłocznie w powiecie przeznaczając dla każdej szkoły 1 plakat i 1 instrukcję wraz z kwestionariuszem.

Nauczycielstwo:

Umieści plakaty o chrabąszczu w widocznym miejscu.

Urządzi możliwie najrychlej pogadanki dla młodzieży oraz ewent. dla starszych na temat życie chrabąszcza, szkód wyrządzanych przezeń i zwalczania go, wykorzystując dla tego celu treść plakatu i instrukcji.

Utworzy z pośród młodzieży oddziały, złożone z 6—7 sił roboczych, które uruchomi natychmiast po rozpoczęciu rójki chrabąszcza.

Po ukończeniu zbiórki chrabąszcza prześle wypełnione kwestionariusze na ręce PP. Inspektorów, którzy zechcą skierować je pod adresem Stacji Ochrony Roślin Lwowskiej Izby Rolniczej we Lwowie, ul. Kraszewskiego 1, względnie wprost pod adresem Stacji.

Lwowska Izba Rolnicza przeznaczy prawdopodobnie pewną kwotę na premiowanie tych szkół, które wykażą się najlepszymi wynikami pracy.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr Tadeusz Kupczyński

12.

ZMIANA PRZEPISÓW O SPECJALNYM PODATKU OD WYNAGRODZEŃ

MINISTER SKARBU
Warszawa,
dnia 3 marca 1939 r.
L. D. III. 2706/3/39

Do
Kancelarii Cywilnej, Gabinetu Wojskowego Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu, Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw
w miejscu.

Ministerstwo Skarbu komunikuje, że uchwalony przez Sejm i Komisję Budżetową Senatu art. 13 projektu ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1939 do 31 marca 1940, która wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r., zawiera następujące przepisy:

„(1) Przedłuża się do dnia 31 marca 1940 r. dla celów równowagi budżetowej moc obowiązującą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 30 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 187) oraz wynikającymi z artykułu niniejszego.

(2) Podatek ten będzie pobierany od wynagrodzeń:

a) wypłacanych w czasie od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r., bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają,

b) wypłacanych za czas od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r., bez względu na czas wypłaty według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	200	250	3
2	250	500	7
3	500	1.000	11
4	1.000	2.000	17
5	2.000	—	25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	220	300	2
2	300	560	4
3	560	1.150	7
4	1.150	2.350	10
5	2.350	—	15

(3) Określone w art. 3 pkt. 1) lit. a) i b) dekretu z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego podwyższa się ze 100 do 200 zł i ze 110 do 220 zł.

(4) Rada Ministrów może, na wniosek Ministra Skarbu w drodze rozporządzeń skracać terminy, określone w ust. (2) lit. a) i b), obniżać stopy procentowe, ustalone w ust. (2) pkt. 1) i 2), oraz podwyższać stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego.

(5) Związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne (celowe) oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego, komunalne kasy oszczędności i banki komunalne mogą, działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych, nie pobierać podatku specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych ze swoich funduszów".

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń podległym władzom i urzędom oraz podległym nadzorowi instytucjom prawno-publicznym, objętym przepisami o specjalnym podatku od wynagrodzeń, przygotowujących pobór tego podatku według norm,

ustalonych w ust. (1), (2) i (3) przytoczonego art. 13 projektu ustawy skarbowej.

O uchwaleniu powyższego przepisu ustawy przez Izby Ustawodawcze nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Minister:
E. Kwiatkowski

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 7 marca 1939 r.
(I R-1585/39)

Ministerstwo przesyła do wiadomosci i stosowania powyższy odpis okólnika Ministra Skarbu z dnia 3 marca 1939 r. Nr D. III 2706/3/39 w sprawie zmiany przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń.

Dyrektor Departamentu:
A. Nowak

13.

RUCH SŁUŻBOWY

Szkoły powszechne

Mianowani: Lew Józef, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powszechnej w Bortkowie, pow. Złoczów, kierownikiem tejże szkoły.

Przeniesieni w stan spoczynku: Fiderkiewicz Stanisław, kierownik publ. szkoły powszechnej w Milatynie Starym, pow. Kamionka Strumiłowa z dn. 31 marca 1939. — Makutra Grzegorz, kierownik publ. szkoły powszechnej w Ohladowie, pow. Radziechów, z dn. 31 marca 1939. — Moncibowicz Zenon, kierownik publ. szkoły powszechnej w Broszniowie, pow. Dolina, z dn. 31 marca 1939.

Zakłady kształcenia nauczycieli

Kurator O. S. Lw. powierzył Cwenarowi Stanisławowi, nauczycielowi Państw. Liceum Pedagogicznego w Sokalu, obowiązki kierownika Szkoły Ćwiczeń tegoż Liceum.

Szkoły zawodowe

Mianowani: Inż. Wojnar Józef, kontraktowy dyrektor Państw. Szkoły Wiertniczej w Borysławiu, nauczycielem tymczasowym tejże szkoły.

14.

WIZYTATORZY NAUKI RELIGII

Ordynariat Biskupi greckokat. obrządku w Przemyślu powierzył obowiązki wizytatora nauki religii w szkołach leżajskiego dziekanatu ks. Teofilowi Kałyniczowi, zastępcy dziekana i proboszczowi w Tarnawce (pow. przeworskiego). Odnośny dziekanat obejmuje parafie leżące na terenie powiatów: przeworskiego, łańcuckiego, niskiego, rzeszowskiego.

15.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Bes Roman, kierownik publ. szkoły powsz. w Kyszkowej Woli, pow. Jarosław, zmarł dn. 27. II. 1939, w 51 roku życia a 29 służby.

Ks. Jan Fedewicz, nauczyciel religii grkat. w publicznych szkołach powszechnych w Turce n/Str. zmarł dn. 11. II. 1939, w 56 roku życia, a 26 służby.

Gilewski Adam, kierownik publicznej szkoły powszechnej III st. w Byczkowcach, pow. Czortków, zmarł dnia 20. II. 1939 r. w 52 roku życia a 31 służby.

Guttowa Maria, naucz. publ. szkoły powszechnej w Nowotańcu, pow. Sanok, zmarła dnia 1. II. 1939, w 31 roku życia, a 8 służby.

Ks. Knopiński Julian, nauczyciel religii rzymkat. w publ. szkole pow. Nr 27 we Lwowie, zmarł dn. 19. II. 1939, w 53 roku życia, a 30 służby.

Szostakiewiczowa Maria, nauczycielka publicznej szkoły powszechnej Nr 40 we Lwowie, zmarła dnia 26. II. 1939, w 42 roku życia, a 23 służby.

16.

KONKURSY

na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
1	Bortniki	Bóbrka	II	koedukacyjna	polski i ruski	—	2 morgi	
2	Borynicze	„	II	„	„	3 izby	560 m²	
3	Bryńce Zag.	„	II	„	polski	—	2 morgi	
4	Budków	„	I	„	„	3 izby	—	
5	Chleb. W Dolisze	„	I	„	polski i ruski	3 izby	2 morgi	
6	Chleb. W. Horisze	„	I	„	polski	3 izby	—	
7	Czartoria	„	I	„	polski i ruski	—	1007 m²	
8	Demidów	„	I	„	„	2 izby	1400 m²	
9	Duliby	„	II	„	ruski	3 izby	1¼ morga	
10	Dziewiętniki	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1565 s²	
11	Horodysławice Cetn.	„	II	„	„	3 izby	—	
12	Horodyszcze Królewskie	„	I	„	„	3 izby	2452 m²	
13	Horodyszcze	„	I	„	„	3 izby	1½ morga	
14	Hucisko	„	I	„	polski	3 izby	1½ morga	
15	Kniesioło	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1⅛ morga	
16	Nowosielce	„	II	„	„	3 izby	1 morg	
17	Podniestrzany	„	I	„	„	3 izby	680 s²	
18	Stańkowce	„	I	„	„	3 izby	—	
19	Strzałki Stare	„	I	„	„	2 izby	½ morga	
20	Strzeliska	„	I	„	„	4 izby	—	
21	Stoki	„	I	„	„	3 izby	—	
22	Suchrów	„	I	„	„	—	2 morgi	
23	Szołomyja	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
24	Wólczatycze	„	I	„	polski	3 izby	2100 m²	
25	Zagóreczko	„	II	„	polski i ruski	3 izby	¾ morga	
26	Żyrawa	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
27	Litiatyn	Brzeżany	II	„	polski	3 izby	21 a 66 m²	
28	Potok	„	I	„	polski i ruski	3 izby	29 a 02 m²	
29	Artamów o 2 s.	Dobromil	I	„	„	3 izby	—	
30	Bircza St. o 2 s.	„	I	„	polski	3 izby	—	
31	Boniawice o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
32	Borownica o 2 s	„	I	„	polski	—	—	
33	Brzeżawa	„	II	„	„	3 izby	—	
34	Dobromil żeń.	„	III	żeńska	„	—	—	
35	Grąziowa o 3 s.	„	I	koedukacyjna	„	2 izby	—	
36	Grabownica o 2 s.	„	I	„	„	2 izby	ogród	
37	Hubice o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	2 izby	—	
38	Huta brzeska o 2 s.	„	I	„	polski	2 izby	—	
39	Jamna D. o 2 s.	„	I	„	ruski	2 izby	—	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
40	Jamna g. o 2 s.	Dobromil	I	koedukacyjna	polski i ruski	2 izby	—	
41	Katyna Szl. o 2 s.	„	I	„	polski	2 izby	—	
42	Kniażpol o 3 s.	„	II	„	ruski	3 izby	—	
43	Koniów 1 kl. o 2 s.	„	I	„	polski	3 izby	—	
44	Koniów 2 kl. o 2 s.	„	I	„	ruski	—	—	
45	Leszczawa D. o 3 s.	„	II	„	polski	—	—	
46	Leszczawa G. o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
47	Leszczawka o 2 s.	„	I	„	polski	2 izby	—	
48	Lipa o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
49	Łodzinka D. o 2 s.	„	I	„	polski	3 izby	—	
50	Maława o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	2 izby	—	
51	Michowa o 2 s.	„	I	„	ruski	2 izby	—	
52	Piątkowa o 4 s.	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
53	Przedzielnica o 2 s.	„	I	„	„	—	—	
54	Rozpucze o 2 s.	„	I	„	polski	3 izby	—	
55	Rosochy o 2 s.	„	I	„	ruski	3 izby	—	
56	Rudawka Bir. o 2 s.	„	I	„	polski	3 izby	—	
57	Rybotycze o 3 s.	„	II	„	„	3 izby	—	
58	Terło o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
59	Truszowice o 2 s.	„	I	„	ruski	2 izby	—	
60	Trzcianiec o 2 s.	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
61	Tarnawa o 2 s.	„	I	„	„	3 izby	—	
62	Wojtkowa o 2 s	„	II	„	polski	3 izby	—	
63	Wola Korzen. o 2 s.	„	I	„	„	2 izby	—	
64	Żohatyn o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
65	Kuźmina	„	I	„	polski	3 izby	—	
66	Bilcze	Drohobycz	II	„	polski i ruski	3 izby	2 morgi	
67	Borysław	„	III	„	ruski	3 izby	—	Wymag. W. K. N.
68	Borysław	„	III	„	polski	3 izby	—	„
69	Bystrzyca	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
70	Delawa	„	I	„	„	—	—	
71	Dołhe Podbuskie	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
72	Gaje Wyżne	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
73	Horucko	„	III	„	„	3 izby	2 morgi	
74	Hruszów „Krasne“	„	II	„	„	—	—	
75	Kołpiec	„	II	„	„	3 izby	2 morgi	
76	Manaster Letniański	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
77	Lipowiec	„	II	„	polski	3 izby	$^1/_2$ morga	
78	Majdan	„	I	„	„	3 izby	$1^1/_4$ morga	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
79	Michałowice	Drohobycz	II	koedukacyjna	ruski	3 izby	1/2 morga	
80	Opaka	„	III	„	polski i ruski	3 izby	1/2 morga	
81	Orów	„	II	„	„	3 izby	1 1/2 morga	
82	Orów Górny Koniec	„	I	„	„	3 izby	—	
83	Orów za Działem	„	I	„	ruski	2 izby	—	
84	Poczajowice	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
85	Radelicz	„	I	„	„	3 izby	—	
86	Śniatynka	„	I	„	ruski	3 izby	4 morgi	
87	Smólna	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
88	Stebnik	„	II	„	polski	—	2 morgi	
89	Stronna	„	II	„	polski i ruski	3 izby	2 morgi	
90	Truskawiec	„	II	„	polski	2 izby	—	
91	Uliczno	„	III	„	polski i ruski	3 izby	—	
92	Winniki	„	I	„	„	2 izby	—	
93	Wola Jakubowa	„	III	„	ruski	3 izby	1 morg	
94	Załokiec	„	I	„	polski i ruski	4 izby	2 morgi	
95	Rzeczyczany	Gródek Jagiel.	I	„	„	3 izby	11 a	
96	Zaszkowice	„	I	„	„	3 izby	750 m²	
97	Dobrostany	„	II	„	„	3 izby	450 m²	
98	Małkowice	„	II	„	„	3 izby	850 m²	
99	Uherce Niezab.	„	II	„	„	2 izby	6 a	
100	Ryszkowa Wola	Jarosław	I	„	„	3 izby	8 morg	
101	Radawa	„	II	„	polski	3 izby	—	
102	Wiązownica	„	III	„	„	3 izby	1/2 morga	
103	Mużyłowice Narodowe	Jaworów	I	„	polski i ruski	2 izby	14 a	
104	Żmijowiska	„	I	„	„	3 izby	430 m²	
105	Bruchnal	„	II	„	„	—	—	
106	Chotyniec	„	II	„	„	3 izby	20 a	
107	Młyny	„	II	„	„	3 izby	64 a	
108	Starzyska	„	II	„	„	3 izby	1250 m²	
109	Wierzbiany	„	II	„	„	3 izby	288 m²	
110	Załuże	„	II	„	„	3 izby	18 a	
111	Milatyn Stary	Kamionka Str.	I	„	„	—	6 a	
112	Ruda Sielecka	„	II	„	„	3 izby	20 a	
113	Bdunin	„	I	„	ruski	3 izby	37 a	
114	Budki Nieżn.	„	I	„	polski	3 izby	80 a	
115	Czanyż	„	I	„	polski i ruski	3 izby	112 a	
116	Derewlany	„	I	„	„	3 izby	22 a	
117	Dolina	„	I	„	„	3 izby	12 a	
118	Huta Połoniec.	„	I	„	polski	3 izby	6 a	
119	Jasienica Ruska	„	I	„	polski i ruski	2 izby	68 a	
120	Kędzierzawce	„	I	„	„	—	76 a	
121	Ubinie	„	I	„	„	3 izby	13 a	
122	Warchoły	„	I	„	polski	3 izby	60 a	
123	Wolica Derewl.	„	I	„	polski i ruski	—	40 a	
124	Sielec Bieńków	„	II	„	„	—	30 a	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
125	Domałków	Kolbuszowa	I	koedukacyjna	polski	2 izby	9 a 57 m²	
126	Dzikowiec	„	II	„	„	4 izby	406 a	
127	Górno	„	II	„	„	3 izby	25 a	
128	Hadykówka	„	I	„	„	2 izby	58 a 8 m²	
129	Hucisko	„	I	„	„	2 izby	—	
130	Krzałkock 2 „Kłatki“	„	I	„	„	—	100 a	
131	Kopcie	„	I	„	„	—	100 a	
132	Kupno	„	II	„	„	2 izby	120 a	
133	Nienadówka	„	II	„	„	3 izby	2 a	
134	Nowa Wieś	„	II	„	„	3 izby	50 a	
135	Ostrowy Tuszawskie	„	II	„	„	3 izby	56 a	
136	Poręby Dymarskie	„	I	„	„	3 izby	84 a	
137	Trzeboś	„	II	„	„	4 izby	69 a	
138	Wilcza Wola	„	II	„	„	—	1/4 a	
139	Wólka Sokołowska	„	I	„	„	3 izby	3 a	
140	Zarębki	„	I	„	„	3 izby	15 a 5 m²	
141	Celejów	Kopyczyńce	I	„	polski i ruski	3 izby	18 a	
142	Chorostków	„	III	żeńska	polski	—	—	pierwsz. W. K. N.
143	Krogulec	„	I	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	100 a	
144	Kopyczyńce	„	III	żeńska	polski	4 izby	36 m²	
145	Krzyweńkie	„	II	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	—	
146	Myszkowce	„	I	„	„	3 izby	—	
147	Trybuchowce	„	I	„	„	—	—	
148	Wierzchowce	„	I	„	polski	3 izby	100 a	
149	Żabińce	„	I	„	„	—	—	
150	Glinik Górny	Krosno	I	„	„	3 izby	0,5 ha	
151	Potok	„	III	„	„	3, 3 i 2 izby	21 a	Wymagany W. K. N. lub P. I. N.
152	Baligród	Lesko	III	„	„	3 izby	1/4 morga	Wymagany W. K. N.
153	Bandrów Nar.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1/4 morga	
154	Berehy Dolne	„	II	„	„	3 izby	1/4 morga	
155	Bereska	„	II	„	„	3 izby	2 morgi	
156	Bóbrka	„	II	„	„	3 izby	—	
157	Czarna	„	III	„	„	—	2 morgi	Wymagany W. K. N.
158	Czaszyn	„	I	„	„	3 izby	1/4 morga	
159	Dźwiniacz D.	„	II	„	„	3 izby	—	
160	Chrewt	„	I	„	„	—	1/4 morga	
161	Hoczew	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
162	Łodyna	„	I	„	„	3 izby	—	
163	Ł.kowe	„	I	„	„	3 izby	1/4 morga	
164	Łupków	„	I	„	„	—	1/4 morga	
165	Manasterzec	„	II	„	„	3 izby	1 morg	
166	Moczary	„	I	„	„	3 izby	1/2 morga	
167	Polana	„	III	„	polski	—	1/2 morga	Wymagany W. K. N.
168	Rabe ad Ustrz.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1/4 morga	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
169	Ropienka	Lesko	III	koedukacyjna	polski	3 izby	1/4 morga	
170	Równia	"	II	"	polski i ruski	3 izby	1/3 morga	Wymag. W. K. N.
171	Seredńie W.	"	I	"	"	—	—	
172	Smolnik a/B.	"	I	"	"	3 izby	1 morg	
173	Solinka	"	I	"	polski	3 izby	—	
174	Stańkowa	"	I	"	polski i ruski	3 izby	1 morg	
175	Stężnica	"	I	"	"	3 izby	2/3 morga	
176	Stuposiany	"	I	"	"	3 izby	1/2 morga	
177	Wołosate	"	I	"	"	3 izby	—	
178	Żernica W.	"	I	"	"	2 izby	1/4 morga	
179	Żurawin	"	I	"	"	—	1/3 morga	
180	Moszczanica	Lubaczów	I	"	polski	3 izby	—	
181	Sieniawka	"	I	"	polski i ruski	3 izby	—	
182	Brusno Nowe	"	II	"	polski	3 izby	1 ha	
183	Cewków	"	II	"	"	3 izby	2 a 50 m²	
184	Lisie Jamy	"	II	"	"	3 izby	1 ha	
185	Lubliniec Stary	"	II	"	polski i ruski	3 izby	—	
186	Nowe Sioło	"	II	"	ruski	3 izby	0,86 ha	
187	Płazów	"	II	"	polski	3 izby	0,84 ha	
188	Hruszów	"	III	"	polski i ruski	—	—	
189	Bilka Król.	Lwów	II	"	polski	3 izby	1 morg	
190	Czyżyków	"	I	"	polski i ruski	3 izby	1 morg	
191	Grzybowice W.	"	II	"	"	3 izby	2 morgi	
192	Horbacze	"	I	"	"	3 izby	2 morgi	
193	Hermanów	"	I	"	ruski	3 izby	16 morgów	
194	Jaryczów N.	"	III	"	polski	3 izby	—	
195	Kozielniki	"	II	"	"	3 izby	2 morgi	
196	Krasów	"	I	"	polski i ruski	3 izby	2 morgi	
197	Kuhajów	"	I	"	"	3 izby	1 1/2 morga	
198	Kukizów	"	I	"	polski	3 izby	2 morgi	
199	Lesienice	"	I	"	polski i ruski	3 izby	2 1/2 morga	
200	Leśniowice	"	I	"	"	3 izby	400 sążni	
201	Maliczkowice	"	I	"	polski	3 izby	2 morgi	
202	Milatycze	"	I	"	"	3 izby	1 1/2 morga	
203	Mostki	"	II	"	polski i ruski	3 izby	1 morg	
204	Podsadki	"	I	"	"	2 izby	—	
205	Polanka	"	I	"	ruski	3 izby	560 m²	
206	Porszna	"	I	"	"	3 izby	2 morgi	
207	Rakowiec		I	"	polski	3 izby	—	
208	Remenów	"	I	"	ruski	3 izby	1 morg	
209	Rzęsna Ruska	"	I	"	polski i ruski	—	—	
210	Serdyca	"	I	"	"	3 izby	3 morgi	
211	Winniki	"	III	żeńska	"	—	—	
212	Wołków	"	II	koedukacyjna	polski	3 izby	2 morgi	
213	Żurawniki	"	II	"	"	4 izby	4 morgi	
214	Albigowa	Łańcut	III	"	"	3 izby	2 morgi	
215	Kraczkowa	"	II	"	"	3 izby	2 morgi	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
216	Kraczkowa Budy	Łańcut	I	koedukacyjna	polski	2 izby	—	
217	Opaleniska	„	I	„	„	2 izby	—	
218	Małnowska Wola	Mościska	I	„	polski i ruski	3 izby	200 m²	
219	Makuniów	„	II	„	ruski	3 izby	451 m²	
220	Nikłowice	„	II	„	polski i ruski	2 izby	7 a	
221	Radenice	„	II	„	„	3 izby	860 m²	
222	Strzelczyska	„	II	„	polski	3 izby	1576 m²	
223	Trzcieniec	„	III	„	polski i ruski	3 izby	1916 m²	
224	Bieliny	Nisko	II	„	polski	—	—	
225	Kłyżów	„	II	„	„	3 izby	3/4 morga	
226	Łowisko	„	II	„	„	3 izby	4 morgi	
227	Nisko-Malce	„	II	„	„	4 izby	1/2 morga	
228	Domostawa	„	I	„	„	3 izby	1/8 morga	
229	Jata	„	I	„	„	3 izby	—	
230	Białokrynica	Podhajce	II	„	polski	3 izby	—	
231	Sosnów	„	II	„	polski i ruski	3 izby	2 a	
232	Mądzelówka	„	II	„	ruski	3 izby	129 a	
233	Bachów o 4 s.	Przemyśl	II	„	polski i ruski	2 izby	—	
234	Brylińce o 2 s.	„	I	„	ruski	—	—	
235	Cisowa o 3 s.	„	II	„	„	3 izby	—	
236	Cyków o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
237	Fredropol o 3 s.	„	II	„	„	2 izby	—	
238	Iskań o 2 s.	„	I	„	polski	—	—	
239	Jaksmanice o 6 s.	„	III	„	polski i ruski	3 izby	—	
240	Kosienice o 4 s.	„	II	„	polski	4 izby	—	
241	Kosztowa o 2 s.	„	I	„	„	3 izby	—	
242	Krzeczkowa o 2 s.	„	I	„	ruski	3 izby	—	
243	Małkowice o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	—	—	
244	Pikulice o 2 s.	„	I	„	polski	3 izby	—	
245	Reczpol o 2 s.	„	I	„	„	3 izby	—	
246	Rokszyce o 2 s.	„	I	„	polski i ruski	2 izby	—	
247	Ruska Wieś o 2 s.	„	I	„	„	—	—	
248	Tarnawce o 2 s.	„	I	„	„	3 izby	—	
249	Wola Krzyw. o 2 s.	„	I	„	polski	3 izby	—	
250	Dusanów	Przemyślany	II	„	polski i ruski	3 izby	20 a	
251	Jaktorów	„	II	„	„	3 izby	81·71 m²	
252	Janczyn	„	II	„	„	3 izby	54 a	
253	Kurowice	„	III	„	pol. pr. utr.	3 izby	40 a	
254	Lipowce	„	II	„	polski i ruski	—	106 a	
255	Poluchów-Mały	„	I	„	„	3 izby	28 a	
256	Wyżniany	„	II	„	polski	—	52 a	
257	Gać	Przeworsk	III	„	„	3 izby	2 morgi	Pierwsz. W. K.N.
258	Barylów	Radziechów	I	„	„	3 izby	28 a	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
259	Hrycowola	Radziechów	I	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	100 a	
260	Hucisko Turzań	„	I	„	„	3 izby	115 a	
261	Majdan Stary	„	I	„	polski	4 izby	161 a	
262	Mikołajów	„	I	„	polski i ruski	3 izby	75 a	
263	Niemiłów	„	I	„	„	3 izby	86 a	
264	Stołpin	„	I	„	polski	3 izby	100 a	
265	Strzemilcze	„	I	„	polski i ruski	3 izby	50 a	
266	Tełewczyce	„	I	„	„	3 izby	8 a	
267	Pawłów	„	II	„	polski	4 izby	115 a	
268	Ohladów	„	II	„	polski i ruski	4 izby	75 a	
269	Dyniska	Rawa Ruska	I	„	„	3 izby	—	
270	Kamionka Dąbrówka	„	I	„	ruski	3 izby	—	
271	Lubycza Kułajce	„	I	„	„	3 izby	2 ha	
272	Machnów	„	I	„	„	3 izby	0,25 ha	
273	Kamionka Piratyn	„	I	„	„	2 izby	0,5 ha	
274	Siedliska	„	I	„	polski	—	—	
275	Sałasze Smolińskie	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
276	Szczerzec	„	I	„	polski	2 izby	—	
277	Tarnoszyn	„	I	„	„	3 izby	—	
278	Ulhówek	„	I	„	ruski	3 izby	0,25 ha	
279	Wasylów	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
280	Werchrata Manastyr	„	I	„	„	2 izby	—	
281	Wróblaczyn	„	I	„	„	3 izby	0,5 ha	
282	Zamek Dumycze	„	I	„	ruski	3 izby	0,5 ha	
283	Korczów	„	II	„	polski i ruski	3 izby	1 ha	
284	Teniatyska	„	II	„	ruski	3 izby	—	
285	Chlewczany	„	III	„	polski i ruski	3 izby	—	
286	Uhnów męska	„	III	męska	„	—	—	
287	Doliniany	Rohatyn	II	„	„	3 izby	—	
288	Jawcze	„	II	„	„	3 izby	—	
289	Wiszniów	„	II	„	„	—	—	
290	Burcze	Rudki	I	koedukacyjna	polski	3 izby	—	
291	Dołobów	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
292	Dubaniowice	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1/2 morga	
293	Hołodówka	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
294	Horożanna Mała	„	I	„	„	3 izby	—	
295	Kołbajowice	„	I	„	„	3 izby	—	
296	Komarno	„	III	żeńska	polski	4 izby	—	Wynag. W. K. N.
297	Laszki Zawiązane	„	II	koedukacyjna	polski i ruski	4 izby	1 1/2 morga	
298	Michalewice	„	I	„	polski	4 izby	1/2 morga	
299	Porzecze Zadwórne	„	I	„	polski i ruski	4 izby	1 morg	
300	Rumno	„	III	„	polski	4 izby	1 morg	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
301	Susułów	Rudki	I	koedukacyjna	polsk ruski	4 izby	—	
302	Uherce Wieniawskie	„	I	„	„	2 izby	—	
303	Wańkowice	„	I	„	„	2 izby	$^3/_4$ morga	
304	Nowosiółki Oparskie	„	II	„	„	2 izby	$^1/_2$ morga	
305	Białka	Rzeszów	I	„	polski	3 izby	0,15 a	
306	Błędawa Tycz.	„	II	„	„	3 izby	46,08 a	
307	Błędawa Zgłob.	„	I	„	„	3 izby	28 a	
308	Bonarówka	„	I	„	polski i ruski	2 izby	5 a	
309	Brzezówka	„	I	„	polski	3 izby	36 a	
310	Budy Nr. 1	„	I	„	„	3 izby	43 a	
311	Grzegorzówka	„	I	„	„	—	42 a	
312	Gwoźnica Górna	„	I	„	„	—	122 a	
313	Hyżne	„	III	„	„	—	10 a	
314	Jasionka	„	II	„	„	3 izby	$2^1/_2$ a	
315	Jawornik Niebylecki	„	I	„	„	3 izby	159 a	
316	Lecka	„	II	„	„	3 izby	6 a	
317	Mrowla	„	II	„	„	3 izby	1,60 a	
318	Niecholcz Górny	„	I	„	„	3 izby	497 a	
319	Przewrotne	„	II	„	„	3 izby	21 a	
320	Pstrągowe Górne	„	I	„	„	3 izby	20 a	
321	Racławówka	„	I	„	„	3 izby	90 a	
322	Stobieżne „Krzywe“	„	I	„	„	2 izby	—	
323	Styków	„	I	„	„	3 izby	28,78 a	
324	Wola Rafałowska	„	II	„	„	3 izby	105 a	
325	Wola Zgłobieńska	„	II	„	„	3 izby	21 a	
326	Wysokostrzyż	„	II	„	„	3 izby	64 a	
327	Zgłobień	„	II	„	„	—	59 a	
328	Bilicz Górny	Sambor	I	„	polski i ruski	2 izby	1 morg	
329	Błażów Nr. 1	„	I	„	ruski	3 izby	—	
330	Brzegi	„	I	„	ruski	4 izby	2 morgi	
331	Czerchawa	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1 morg	
332	Czyszki	„	II	„	polski	3 izby	1 morg	
333	Dąbrówka	„	I	„	„	3 izby	$^1/_2$ morga	
334	Dublany Nr. 1	„	II	„	„	3 izby	3 morgi	
335	Hordynia	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
336	Humieniec	„	I	„	ruski	3 izby	1 morg	
337	Olszanik	„	II	„	„	3 izby	1 morg	
338	Rajtarowice	„	I	„	polski i ruski	3 izby	$1^1/_2$ morga	
339	Rogóżno	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
340	Sadkowice	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
341	Sambor-Powodowa	„	III	„	„	3 izby	1 morg	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
342	Sielec	Sambor	I	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	1 morg	
343	Stara Sól	„	III	„	polski	4 izby	—	
344	Stupnica Ruska	„	I	„	polski i ruski	4 izby	—	
345	Więckowice	„	II	„	„	4 izby	2 morgi	
346	Czystohorb	Sanok	I	„	„	3 izby	$^1/_3$ morga	
347	Dobra Szl.	„	II	„	„	—	—	
348	Długie	„	II	„	polski	3 izby	$^1/_8$ morga	
349	Falejówka	„	II	„	„	3 izby	$^1/_8$ morga	
350	Głębokie	„	I	„	„	3 izby	$^1/_8$ morga	
351	Hłomcza	„	I	„	polski i ruski	—	—	
352	Hołuczków	„	I	„	„	3 izby	$^1/_2$ morga	
353	Komańcza	„	II	„	„	3 izby	$^1/_{12}$ morga	
354	Królik Pol.	„	I	„	polski	3 izby	1 morg	
355	Lalin	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1 morg	
356	Milcza	„	I	„	polski	3 izby	2 morgi	
357	Mrzygłód	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
358	Niebieszczany	„	II	„	„	—	—	
359	Pakoszówka	„	I	„	„	3 izby	$^1/_3$ morga	
360	Pisarowce	„	I	„	„	3 izby	$^1/_8$ morga	
361	Płonna	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1 morg	
362	Rakowa	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
363	Rymanów	„	III	męska	polski	—	—	Wymagany P. I. N. lub W. K. N.
364	Sanok	„	III	„	„	—	—	
365	Sanok	„	III	żeńska	„	3 izby	—	
366	Sanok	„	III	„	„	—	—	
367	Sieniawa	„	I	koedukacyjna	polski i ruski	—	1 morg	
368	Turzańsk	„	I	„	„	3 izby	1 morg	
369	Tyrawa Wołos.	„	II	„	polski	3 izby	2 morgi	
370	Wisłok D.	„	II	„	polski i ruski	3 izby	$^1/_4$ morga	
371	Wisłok G.	„	I	„	„	3 izby	$^1/_8$ morga	
372	Wola Seńkowa	„	I	„	„	3 izby	$^1/_8$ morga	
373	Zarszyn	„	III	„	polski	3 izby	—	
374	Zawadka Rym.	„	II	„	polski i ruski	3 izby	1 morg	
375	Chmieliska	Skałat	II	„	polski	—	10 a	
376	Dorofijówka	„	II	„	„	3 izby	6 a	
377	Krasne	„	II	„	„	3 izby	35,95 a	
378	Turówka	„	II	„	„	3 izby	14,25 a	
379	Iwanówka	„	I	„	„	3 izby	124 a	
380	Kałaharówka	„	I	„	„	3 izby	3 a	
381	Kokoszyńce	„	I	„	„	3 izby	130,81 a	
382	Łuka Mała	„	I	„	„	4 izby	36,60 a	
383	Magdalówka	„	I	„	„	3 izby	13 a	
384	Mołczanówka	„	I	„	„	3 izby	50 a	
385	Mysłowa	„	I	„	„	3 izby	98 a	
386	Nowosiółka Sk.	„	I	„	„	3 izby	4,32 a	
387	Panasówka	„	I	„	„	3 izby	28 a	
388	Rasztowce	„	I	„	„	—	40 a	
389	Rożyska	„	I	„	„	3 izby	97 a	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
390	Staromiejszczyzna	Skałat	I	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	34 a	
391	Supranówka	"	I	"	"	—	109 a	
392	Zadnieszówka	"	I	"	polski	3 izby	54 a	
393	Zielona	"	I	"	"	3 izby	4 a	
394	Dobraczyn	Sokal	I	"	polski i ruski	3 izby	0,25 ha	
395	Komarów	"	I	"	"	3 izby	0,20 ha	
396	Liski	"	I	"	"	3 izby	—	
397	Poździmierz	"	I	"	"	3 izby	0,5 ha	
398	Sulimów	"	I	"	polski	3 izby	0,5 ha	
399	Świtarzów	"	I	"	polski i ruski	3 izby	0,30 ha	
400	Żniatyn	"	I	"	"	3 izby	0,25 ha	
401	Boratyn	"	II	"	"	3 izby	0,25 ha	
402	Horbków	"	II	"	"	3 izby	—	
403	Waręż	"	III	"	polski	3 izby	—	
404	Opryszowce	Stanisławów	II	"	polski i ruski	3 izby	—	
405	Załukiew	"	II	"	"	3 izby	2 morgi	
406	Jadachy	Tarnobrzeg	I	"	"	3 izby	800 a	
407	Grębów-Krawce	"	I	"	"	3 izby	$^{1}/_{4}$ morga	
408	Gorzyce	"	II	"	"	3 izby	—	
409	Kotowa Wola	"	I	"	"	3 izby	—	
410	Stale	"	II	"	"	3 izby	2 morgi	
411	Trześń	"	II	"	"	3 izby	86 a	
412	Wrzawy	"	II	"	"	3 izby	1 a	
413	Grębów-Wydrza	"	II	"	"	3 izby	—	
414	Obarzańce	Tarnopol	II	"	polski i ruski	3 izby	113,28 a	
415	Bajkowce	"	I	"	polski	3 izby	10 a	
416	Biała	"	I	"	"	3 izby	50 a	
417	Czerniechów	"	I	"	polski i ruski	—	113,35 a	
418	Ditkowce	"	I	"	polski	2 izby	26 a	
419	Domamorycz	"	I	"	polski i ruski	2 izby	27,25 a	
420	Dyczków	"	I	"	"	3 izby	4 a	
421	Grabowiec	"	I	"	polski	3 izby	3 a	
422	Jankowce	"	I	"	"	3 izby	67 a	
423	Józefówka	"	I	"	"	3 izby	—	
424	Kurowce	"	I	"	polski i ruski	3 izby	36 a	
425	Ludwikówka	"	I	"	"	3 izby	11 a	
426	Marianka	"	I	"	polski	3 izby	40 a	
427	Mszaniec	"	I	"	polski i ruski	3 izby	1 a	
428	Nastasów	"	I	"	"	—	—	
429	Ostrów	"	I	"	"	3 izby	0,50 a	
430	Poczapińce	"	I	"	polski	3 izby	74 a	
431	Pokropiwna	"	I	"	polski i ruski	3 izby	60 a	
432	Seredyńce	"	I	"	polski	3 izby	6 a	
433	Smykowce	"	I	"	polski i ruski	3 izby	—	
434	Stechnikowce	"	I	"	"	—	60 a	
435	Szlachcińce	"	I	"	"	—	36 a	
436	Berezowica W.	"	II	"	"	3 izby	44 a	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
437	Bucniów	Tarnopol	II	koedukacyjna	polski	—	5,72 a	
438	Chodaczków Mały	"	II	"	polski i ruski	3 izby	55,13 a	
439	Dubowce	"	II	"	"	3 izby	4 a	
440	Gaje Wielkie	"	II	"	polski	3 izby	80 a	
441	Kozówka	"	II	"	polski i ruski	3 izby	110 a	
442	Łuka Wielka	"	II	"	"	3 izby	75 a	
443	Bratyszów	Tłumacz	II	"	"	3 izby	—	
444	Grabicz	"	II	"	polski	3 izby	—	
445	Okniany	"	II	"	"	3 izby	—	
446	Brykula Nowa	Trembowla	I	"	polski i ruski	—	—	
447	Brykula Stara	"	I	"	polski	3 izby	40 a	
448	Iławcze	"	III	"	polski i ruski	3 izby	6 a	
449	Kobyłowłoki	"	II	"	"	3 izby	60 a	
450	Semenów	"	I	"	polski	3 izby	112 a	
451	Kujdańce	Zbaraż	II	"	"	3 izby	—	
452	Toki	Zbaraż	III	"	polski i ruski	3 izby	107 a	
453	Czernichowce	"	II	"	"	—	80 a	
454	Hnielice	"	II	"	"	3 izby	70 a	
455	Berezowica M.	"	I	"	polski	3 izby	60 a	
456	Medyn	"	I	"	polski i ruski	3 izby	60 a	
457	Palczyńce	"	I	"	polski	3 izby	6 a	
458	Sieniawa	"	I	"	"	3 izby	90 a	
459	Skoryki	"	I	"	"	3 izby	4 a	
460	Szyły	"	I	"	polski i ruski	3 izby	59 a	
461	Bojaniec	Żółkiew	I	"	"	3 izby	1 morg	
462	Butyny	"	II	"	"	3 izby	1 1/2 morga	
463	Dalnicz	"	I	"	polski	—	2 morgi	
464	Derewnia	"	II	"	polski i ruski	3 izby	4 morgi	
465	Dobrosin	"	II	"	"	3 izby	2000 m²	
466	Dworce	"	II	"	"	3 izby	1 mg 1800 m²	
467	Hrebeńce	"	I	"	"	3 izby	2 morgi	
468	Kłodzienko	"	I	"	"	3 izby	2 morgi	
469	Kupiczwola	"	I	"	"	3 izby	1 1/2 morga	
470	Pieczychwosty	"	I	"	"	3 izby	400 m²	
471	Piły	"	I	"	"	3 izby	3/4 morga	
472	Skwarzawa Stara	"	I	"	"	3 izby	1 morg	
473	Soposzyn	"	I	"	polski	3 izby	1 morg	
474	Sulimów	"	I	"	ruski	3 izby	2 morgi	
475	Turynka	"	II	"	polski i ruski	4 izby	2 morgi	
476	Żełdec	"	I	"	"	2 izby	4 morgi	
477	Brzyszcze	"	I	"	"	2 izby	—	
478	Lubella	"	I	"	"	3 izby	3/4 morga	
479	Przystań	"	I	"	"	3 izby	—	
480	Zwertów	"	I	"	"	3 izby	1 morg	

Podania o powyższe stanowiska należy składać drogą służbową na ręce właściwych Inspektorów Szkolnych w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia.

Unieważnia się podane w Dzienniku Urzędowym K. O. S. Lw. z 1938 r. nr 4 konkursy na stanowiska kierowników publ. szkół powszechnych w: Krasuczu, pow. Zborów, Trościańcu Wielkim, pow. Zborów i Uszni, pow. Złoczów.

17.

KOMUNIKATY URZĘDOWE

Wiek kandydatów na stanowiska lekarskie

Prezes Rady Ministrów decyzją z dn. 27 stycznia 1939 Nr 48-96/1 wyraził zgodę na wydanie przez Ministerstwo Opieki Społecznej zarządzenia, postanawiającego: 1) by przy przyjmowaniu do służby lekarzy specjalistów oraz lekarzy na kierownicze stanowiska lekarskie nie ograniczano wieku kandydatów do lat 40, lecz przesunięto tę granicę do lat 50, 2) by z uwagi na stały brak kandydatów do administracyjnej służby lekarskiej traktowano możliwie liberalnie wszelkie ograniczenia przy przyjmowaniu do służby i mianowaniu oraz zatrzymywano w służbie lekarzy, którzy przekroczyli wiek lat 60, jeśli tylko pozwala na to ich stan zdrowia. (Min. W. R. i O. P. z dn. 11. II. 1939, Nr B. P. 2361/39).

Zaliczenie bezpłatnej praktyki w szkołach powszechnych do wysługi lat

Praktyka nauczycielska wprowadzona okólnikiem Ministerstwa Nr 28 z dnia 7 marca 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2 poz. 38) może być zaliczona nauczycielom na podstawie ust. 9 art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1926 o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 85 z r. 1933 poz. 660) do służby nauczycielskiej jako praca nauczycielska a więc praca zawodowa, dająca kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające ich do służby nauczycielskiej. (Min. z dn. 25. II. 1939, Nr B. P. 1721/39).

Zaliczenie czasu pracy w. f.

Dyplom magistra wychowania ficzycznego, uzyskany na studiach wychowania fizycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie jest dowodem ukończenia studiów wyższych i uprawnia do pobierania uposażenia określonego § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102 poz. 781).

Kwalifikacje zawodowe nauczycieli religii wyz. grecko- i ormiańskokat.

Na prośbę Kurii Metropolitalnej obrządku greckokatolickiego we Lwowie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 20. I. 1939 Nr II. P. 10.480/38 wyjaśnia, że Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 24 grudnia 1937 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli religii rzymskokatolickiej w szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1938 Nr 1 poz. 1 *) odnosi się również do nauczycieli obrządku greckokatolickiego i ormiańskokatolickiego. (Min. W. R. i O. P. z dn. 20. I. 1939, Nr II. P. 10480/38).

W sprawie egzaminu eksterniczego dla absolwentów kursów dokształcających zawodowych

Uczestnicy kursów dokształcających zawodowych, organizowanych obecnie przez Instytuty i Izby rzemieślnicze dla kandydatów do egzaminu czeladniczego, nieposiadających świadectwa z ukończenia szkoły dokształcającej zawodowej mogą być dopuszczeni do uproszczonego egzaminu eksterniczego po ukończeniu kursu. Egzamin winien być przeprowadzony w zakresie wymagań, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 lutego 1930 r. w sprawie egzaminów dla eksternów przy szkołach dokształcających zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 17). Absolwenci kursów mogą również zgłaszać się w charakterze eksternów do egzaminu z pełnego kursu szkoły dokształcającej zawodowej zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 maja 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 169). Kandydatów tych należy kierować do właściwych publicznych szkół dokształcających zawodowych. (Min. P. i H. z dn. 23. I. 1939, Nr P. R. VI. 2/26).

Egzaminy dla eksternów szkół średnich ogólnokształcących

W związku z zarządzeniami Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 24 lutego 1939, Nr II S-1233/39 i 27 lutego 1939, Nr II S-1253/39, Kuratorium O. S. Lw. podaje do wiadomości, że egzamin dojrzałości dawnego typu mogą zdawać w terminie jesiennym br. 1) eksterni, którzy egzamin ten powtarzają, oraz ci, którzy zgłosili się do egzaminu po raz pierwszy w terminie zimowym b. r., lecz z przyczyn ważnych stawić się nie mogli i nieobecność swoją usprawiedliwili; 2) absolwenci średnich szkół zawodowych, którzy przed dniem 30 września uzyskali lub

*) Zob. Dz. U. K. O. S. Lw. z r. 1938 nr 1, str. 4.

uzyskają z Ministerstwa W. R. i O. P. ulgi w II-giej części egzaminu na podstawie świadectwa ukończenia szkoły zawodowej; 3) nauczyciele szkół powszechnych, mający ukończoną jedną z grup Wyższego Kursu Nauczycielskiego, którzy na tej podstawie uzyskali lub uzyskają przed dniem 30 września b. r. z Ministerstwa W. R. i O. P. ulgi w II-giej części egzaminu; 4) absolwenci Państwowej szkoły teletechnicznej w Warszawie i 3-letnich szkół średnich techniczych, do których warunkiem przyjęcia jest ukończenie co najmniej 6-ciu klas gimnazjalnych, którzy na podstawie zarządzeń Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 25 czerwca 1929 i 23 stycznia 1935 zdają egzamin specjalny.

Termin wygaśnięcia egzaminów dojrzałości dla wyżej wyszczególnionych kandydatów — koniec roku kalendarzowego 1940.

Egzamin uzupełniający z łaciny, greki oraz przedmiotów polonistycznych można zdawać do końca roku kalendarzowego 1940.

Egzaminy z 6-ciu klas gimnazjalnych wszystkich typów odbędą się jeszcze tylko w maju b. r.

Egzamin z 6-ciu klas gimnazjalnych typu matematyczno-przyrodniczego można zdawać do końca roku szkolnego 1939/40.

Egzaminy ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego w zakresie 4-ch klas nowego gimnazjum odbywają się w terminie wiosennym i zimowym. (K. O. S. Lw. z dn. 4. III. 1939, Nr II-4486/39).

Opłaty za egzamin dla eksternów z zakresu publicznej szkoły dokształcającej zawodowej

Do czasu zasadniczego uregulowania sprawy opłat za egzamin dla eksternów z zakresu publicznej szkoły dokształcającej zawodowej, co nastąpi w okresie późniejszym, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwala na pobieranie opłat za wyżej wymieniony egzamin w wysokości 10 zł za zgodą odnośnych gmin.

Wpływy za egzamin wzięte łącznie powinny być rozdzielone pomiędzy egzaminatorów jako wynagrodzenie za udział w egzaminach.

Taksę za egzamin dla eksternów powinno pobierać i wypłacać egzaminatorom kierownictwo szkoły na zasadach obowiązujących szkoły dokształcające zawodowe danej gminy przy pobieraniu wpływów i dokonywaniu wypłat. (Min. W. R. i O. P. z 2 września 1938 Nr III. O-1664/38).

Określanie wartości inwentarza ruchomego, nabytego w markach, koronach i rublach

Celem określenia istotnej wartości przedmiotów, nabytych dawniej w markach polskich, markach niemieckich, koronach a. w. lub w rublach, należy powoływać komisje z udziałem znawców. Komisje, szacując inwentarz, powinny uwzględnić obecne ceny rynkowe, oraz stopień zużycia poszczególnych objektów. Udział znawców w komisjach powinien odbywać się możliwie bez kosztów. (Min. W. R. i O. P. z dn. 14. II. 1939, Nr I-R-1058/33).

Opłaty manipulacyjne

Pocztowa Kasa Oszczędności pismem z dnia 4 stycznia 1939 r. Nr T. 243/5 doniosła Ministerstwu Skarbu o nieprzestrzeganiu przez władze i urzędy państwowe postanowień, zawartych w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 20 kwietnia 1937 r. Nr D. III. 5737/4/37 w przedmiocie zryczałtowania wpłat manipulacyjnych od obrotów na kontach organów skarbowych. W związku z tym powołując się na okólnik swój Nr 38 z dnia 4 maja 1937 r. (I R-3718/37), przy którym rozesłano wyżej powołane zarządzenie Ministerstwa Skarbu, Ministerstwo zwraca uwagę, że przy dokonywaniu wpłat na konta czekowe nieskarbowe (np. zarządów gmin, sądów, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Drogowego, Państwowego Zakładu Emerytalnego itp.) niedopuszczalne jest używanie blankietów z nadrukiem „opłatę pobiera P. K. O.".

Jednocześnie Ministerstwo zauważa, że zgodnie z przytoczonym zarządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 20. IV. 1937 r. Nr D. III. 5737/4/37 za pomocą blankietów koloru pomarańczowego z nadrukiem „opłatę pobiera P. K. O.", mogą być dokonywane wpłaty „urzędowe" na konta czekowe organów skarbowych, a mianowicie: kas skarbowych, urzędów opłat stemplowych, urzędów celnych, Izb Skarbowych, Dyrekcyj Ceł oraz Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu.

Wyjątek stanowią wpłaty dokonywane za pomocą blankietów z nadrukiem urzędów i instytucyj, zwolnionych przez Pocztową Kasę Oszczędności od opłat manipulacyjnych.

W końcu Ministerstwo zauważa, że z tytułu zryczałtowania opłat manipulacyjnych od operacyj na kontach czekowych organów skarbowych, Ministerstwo Skarbu przekazuje Pocztowej Kasie

Oszczędności ściśle określoną w budżecie kwotę, przeto w przypadkach dalszego używania blankietów tzw. „urzędowych" przy wpłatach na konta czekowe organów nieskarbowych, Ministerstwo Skarbu może być narażone na żądanie dopłaty do ustalonej z powyższego tytułu należności. (Min. W. R. i O. P. z dn. 1. II. 1939, Nr I. R-584/39).

Koszty przewozu urządzenia domowego

W przypadku przewozu koleją urządzenia domowego, załadowanego do wozu meblowego należy stosownie do punktu 4 § 23 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 320) zwracać koszty przewozu urządzenia domowego, udowodnione oryginalnymi listami przewozowymi, a więc i koszty przewiezienia koleją wozu meblowego w jedną stronę, o ile są one objęte oryginalnym listem przewozowym. (Min. z dn. 10. II. 1939, Nr B. P-1754/39).

Zaliczki na uposażenie dla pracowników kontraktowych

Prezydium Rady Ministrów zmienia w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu tryb udzielania zaliczek pracownikom kontraktowym w tym kierunku, że zaliczki te mogą być obecnie przyznawane w trybie ustalonym w punkcie VI okólnika Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 1934 r. Nr 42-2/18 (Min. W. R. i O. P. z dn. 18. II. 1939, Nr B. P. 2556/39).

Spis narzędzi

wykonywanych w Państw. Szkole Mechanicznej w Kamionce Strumiłowej, w Szkole Technicznej we Lwowie, Technicznej w Drohobyczu, Gimnazjum Mechanicznym w Tarnopolu, oraz Gimnazjum Mechanicznym w Rzeszowie (wraz z obowiązującymi cenami)

Młotek z trzonkiem 100 gr	1.00 zł
Młotek z trzonkiem 250 gr	1.20 „
Młotek z trzonkiem 500 gr	1.50 „
Imadło stołowe obr. 60 mm szer. szczęk	14—18 „
Imadło stołowe stałe 60 mm szer. szczęk	11.50 „
Imadełko ręczne zawiasowe	2.80—3.60 „
Imadełko ręczne stożkowe	2.50 „
Ramka do piłki do metali	2.75 „
Kowadełko stołowe 4 kg	4.00 „
Nożyce do blachy	3.00 „
Śrubokręty zależnie od wielkości	0.50—1.00 „
Obcęgi	1.40—1.60 „
Kleszcze kombinowane	2.00—2.50 „
Kleszcze płaskie	1.20 „
Kleszcze okrągłe	1.10—1.50 „
Przecinak	0.50—0.70 „
Przebijak	0.50 „
Punktak	0.50 „
Ścisk stolarski zależnie od wielk.	3.00—7.00 „
Klucz francuski zależnie od wielk.	6.00—18.00 „
Cyrkiel spiczasty	1.50—2.50 „
Kątownik z przykładką	2.00—3.00 „
Kątownik bez przykładki	0.70—2.00 „

Nadto wymienione szkoły wykonują tokarnie do metali, do drzewa i inne obrabiarki na zamówienie, oraz przyjmują naprawy aparatów fizykalnych itp.

Kradzież pieczęci

Dnia 14 grudnia 1938 r. dokonano kradzieży pieczęci okrągłej szkoły z napisem „Publiczna Szkoła Powszechna w Szykamanach". Przestrzega się przed możliwym nadużyciem tej pieczęci. (K. O. S. Lw. z dn. 27/II. 1939, Nr O-2820/39).

Pamiętajmy o Towarzystwie

Popierania Budowy Publicznych

Szkół Powszechnych !!!

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Obchód połączenia Ziemi Czerwieńskiej z Polską

W połowie 1940 roku przypada sześćsetna rocznica połączenia Ziemi Czerwieńskiej z Polską. Rocznica ta będzie obchodzona uroczyście. Między innymi odbędzie się we Lwowie Wystawa Krajowa, Walny Zjazd Towarzystwa Historycznego, otwarcie Domu Nauki Polskiej itd.

Jest rzeczą naturalną, że szkoły, nauczycielstwo i młodzież polska przygotują zawczasu swój udział w rocznicy — szkoły przez zorganizowanie w roku jubileuszowym nauczania pod hasłem rocznicy, nauczycielstwo przez czynne uczestnictwo w opracowywaniu rozpraw historycznych z tematów rocznicowych, młodzież przez wspominki, wycieczki, imprezy szkolne, jednodniówki historyczne.

Czasu do dyspozycji nie zostało wiele. Dyrekcje zechcą rozważyć ten temat i ewentualnie przedyskutować go na specjalnych posiedzeniach gron nauczycielskich. Spodziewać się należy, że prace dyrekcyj i gron dadzą niejedną dobrą inicjatywę, którą będzie można polecić innym szkołom. Z tego powodu Kuratorium prosi o informowanie go o wynikach tych przygotowań przez wizytatorów bądź wprost w postaci sprawozdań na piśmie.

Ze swej strony Kuratorium proponuje, aby dyrekcje poparły czytelnictwo na tematy rocznicowe, zgromadziły i udostępniły w bibliotekach i czytelniach odpowiednią literaturę, zbiory szkolne uzupełniły nowymi wydawnictwami.

Tam, gdzie istnieją towarzystwa naukowe, muzea czy też instytucje do naukowych zbliżone nauczycielstwo winno się zająć zorganizowaniem wystaw, odczytów naukowych i popularnych dla miasta i okolicy.

Działając w tym duchu Kuratorium O. S. Lw. ogłasza konkurs na pracę naukową z zakresu dziejów Ziemi Czerwieńskiej. Przedmiotem opracowań mogą być poza całością dziejów tej ziemi jej poszczególne fragmenty, obejmujące historię województw południowo-wschodnich, bądź nawet i miast tego terenu w monograficznym ujęciu. Zgłaszać można tylko opracowania nowe, wyniki ostatnich badań naukowych. W konkursie mogą wziąć udział jedynie nauczyciele (-ki) historycy, będący w czynnej służbie, a zatrudnieni w szkole powszechnej, średniej ogólnokształcącej bądź zawodowej na terenie Okr. Szk. Lw. Za najlepsze prace zostaną przyznane nagrody: pierwsza w wysokości 500 zł, dalsze w łącznej wysokości 250 zł. Skład Sądu konkursowego będzie ustalony w porozumieniu z Zarządem Polskiego Towarzystwa Historycznego we Lwowie. Termin nadsyłania prac upływa z dn. 31 marca 1940. Prace podpisane imieniem i nazwiskiem autora wraz z podaniem jego stanowiska służbowego należy nadsyłać pod adresem Redakcji Dziennika Urzędowego K. O. S. Lw. Lwów, Kuratorium O. S. Lw.

Kurator O. S. L.
Dr Tadeusz Kupczyński

18.

HORWATH EDWARD

Co dalej? Dokąd?

(W sprawie absolwentów szkół powszechnych)

Za parę tygodni znajdą się tysiące absolwentów poza bramami szkół powszechnych. Ze świadectwami w ręku staną przed o wiele cięższymi bramami życia z pytaniem: Co dalej? Dokąd??. Staną niepewnie, często bezradnie. Mimo że kierownicy szkół wraz z nauczycielami niewątpliwie nie poskąpili swoim wychowankom potrzebnych wyjaśnień o różnych zawodach. A to zgodnie z żądaniem Statutu szkół powszechnych.

Pytania: co dalej? dokąd? jeszcze bardziej niepokojące i dręczące odezwą się także i z ust zainteresowanych rodziców, zatroskanych o dalsze losy dzieci, o ich przyszłość. Te pytania, choć bez adresu rzucane, musimy podjąć, my, którzy więcej mamy rozglądu w danym zagadnieniu. Na nie musimy dać odpowiedź. Nie możemy zostawić rodziców z ich serdeczną niepewnością, którą ponadto powiększa mała znajomość obecnego ustroju szkolnictwa, a już wprost rozpaczliwą niekiedy czyni ich marne położenie materialne. Zainteresować się więc czynnie tą sprawą to więcej niż obowiązek, to nakaz sumienia narodowego.

Chodzi przecież o młode, podrastające pokolenie polskie! Absolwenci szkół powszechnych to przyszła awangarda zawodowców, która ma wnieść do Polski odrodzone życie gospodarcze, to przyszli mieszczanie nasi, którzy swoją umiejętną fachową pracą, w obecnej sytuacji miast o znaczeniu wprost pionierskim, będą usuwać wielkie zaniedbania dni wczorajszych i całych poprzednich wieków. Wybór zatem zawodów dla absolwentów szkół powszechnych wszystkich stopni organiz. — a liczba ich dochodzi w Polsce omal że 300 tysięcy, (w samym okręgu lwowskim ponad 40 tysięcy) — jest w hierarchii spraw ważnych na miejscu widocznym.

Tę uświadamiającą akcję winny zorganizować planowo i celowo czynniki autorytatywne. Wchodzi tu bowiem w grę nie interes jednostek, ale interes całej grupy i to dużej, tak, że można mówić o jej masowym zasięgu. Równocześnie jednak musimy zdać sobie sprawę z tego, że trudności w organizowaniu jej są wcale duże. Przede wszystkim mamy w naszym wypadku do czynienia z małolatkami, podrostkami. Takimi są przecież jeszcze absolwenci szkół powszechnych. W tym wieku nie chłopiec wybiera sobie zawod, ale zasadniczo decydują o tym rodzice, względnie jego prawni opiekunowie. Im też tj. rodzicom powinniśmy poświęcić naszą uwagę, pod ich adresem i dla nich przeznaczyć wszelkie w danej sprawie wyjaśnienia, pouczenia i wskazówki. Słowem rodziców należy uświadomić. A więc przede wszystkim winniśmy dać im wgląd w sposób jak najpopularniejszy w dzisiejszą rzeczywistość. A to uczynić może fachowiec dokładnie obeznany z położeniem gospodarczym Polski i z jej społeczną konfiguracją. Następnie powinni rodzice się dowiedzieć z kompetentnego źródła o organizacji szkół zawodowych, ich liczbie, rodzajach i miejscowościach, jak nie mniej o internatach i bursach oraz opłacie za utrzymanie. Moment dla sprawy bardzo często o rozstrzygającym znaczeniu. A w wypadkach niemożności korzystania ze szkół zawodowych, (te będą przeważały), powinni się rodzice dokładnie zaznajomić z warunkami praktyki u mistrzów, z tak zwanym popularnie „terminem". A więc poznać najważniejsze ustawy i rozporządzenia odnośnie pracy młodocianych, usłyszeć, że właściwości fizyczne i duchowe pozostają w ścisłym związku z wyborem zawodu. I tu psychotechnik i lekarz-higienista wystarczająco naświetlą tę sprawę i pouczą. Zwłaszcza lekarz. Tu głos jego winien być decydujący. A wreszcie musi się rodzicom zwrócić uwagę, że i zainteresowania osobiste ich dzieci dla pewnych zatrudnień, wyraźniejsze skłonności w jakimś praktycznym kierunku, nie mogą być lekceważone. Owszem w momencie wyboru dla nich zawodu muszą możliwie być respektowane. Wszak tu wchodzi w grę ich całe życie. A nie możemy ani na chwilę zapominać o tym, że życie nasze pozostaje w najściślejszym przyczynowym związku ze stosunkiem naszym do pracy. Tylko wówczas bowiem, gdy praca jest miła człowiekowi, gdy jest mu bliska, kochana, możliwa

jest realizacja postulatu scalania się jego celów z jego pracą. Co właśnie stanowi warunek szczęścia osobistego człowieka. A tego szczęścia przecież pragną rodzice dla swoich dzieci.

Całe to zagadnienie zatem, jak widzimy, kapitalnego znaczenia rozwiązać może, a w każdym razie należycie postawić tylko akcja nader skrupulatnie przygotowana. Wyobrażam więc sobie, że odbędzie się ona staraniem czynników szkolnych, a przy współudziale samorządów społecznych jak Izba rolnicza, Izba handlowo-przemysłowa, Izba rzemieślnicza, Izba lekarska i T. S. L.

Ze względu na swą masowość musi akcja posłużyć się radiem, jeśli ma być skuteczna. Chodzi o to, aby głosy fachowców na tematy powyżej wyszczególnione objęły wszystkie grupki, grupy i warstwy społeczne w najdalszych zakątkach Polski. A także i poszczególne jednostki! Bo i na tych nam zależy! Nie możemy ich stracić. Nie wolno! A więc ma je słyszeć małorolny, i robotnik rolny, parobek folwarczny i wyrobnik miejski, robotnik fabryczny, mały przemysłowiec i drobny rękodzielnik i wszyscy inni rodzice absolwentów szkół powszechnych. Jak nie mniej i ci rozumni rodzice z inteligencji, którzy, znając małe zdolności swych dzieci i ich raczej praktyczną inteligencję, nie chcą przeambicjonowywać ich i swego w nich szczęścia, a pragną skierować je na drogę zawodowego, praktycznego wyszkolenia. Ci wszyscy z radością i wdzięcznością posłuchają wyjaśnień fachowców i z niecierpliwością szukać w nich będą odpowiedzi na trapiące ich pytania „Co dalej?".

Jeśli uważamy za potrzebne informowanie abiturientów gimnazjalnych czy licealnych co do wyboru studiów po maturze, a ci pod każdym względem w znacznie korzystniejszych warunkach się znajdują niż absolwenci szkół powszechnych, przede wszystkim zaś są starsi wiekiem, to o ileż bardziej zachodzi potrzeba, wprost konieczność roztoczenia opieki nad 13—14 latkami. I to jak najtroskliwszej! Zwłaszcza, że rodzice ich to w 90% ludzie biedni, walką o chleb przygniecieni i zmaltretowani, życiowo niezorientowani, nieraz półanalfabeci, nierzadko zupełni. Więc tym bardziej trzeba im sprawę jasno przedstawić, wytłumaczyć, trzeba opornych przekonywać. Rozumem i sercem! Te głośnikowe, zdaleka płynące, mądre uwagi, proste wyjaśnienia i dobre rady, bezinteresowanie, szczerze, życzliwie podane, poruszą i pobudzą do myślenia, wywołają pożądane refleksje, pokonają uprzedzenia, nastawią do życia optymistyczniej. Słowem ułatwią rodzicom zorientowanie się w wyborze zawodów dla dzieci, wpłyną na jakość tego wyboru. Zysk więc w tej uświadamiającej akcji będzie poważny.

Warto ją podjąć! I należy! Chodzi o tysiące absolwentów szkół powszechnych, których rok rocznie wchłania życie. Prawie niezauważenie! A nie zawsze z ich osobistym pożytkiem, a tym mniej z pożytkiem ogólnym, narodowym. Każdy zaś z absolwentów szkoły powszechnej stanowi w gospodarstwie narodowym pozycję poważną, choć na razie w ilościowym ujęciu. Tym bardziej więc wysiłkiem naszym świadomym powinno być, by stał się również pozycją i w jakościowym ujęciu w danych możliwościach jak najwartościowszą.

W tym punkcie wszyscy niewątpliwie się godzimy.

19.

Dr STEFAN PAPÉE

Miłość ziemi ojczystej podstawą pracy harcerskiej

(Przemówienie na Walnym Zjeździe Okręgu Lwowskiego Z. H. P. w dniu 25 marca 1939 r.)

Bernard Chrzanowski, długoletni prezes wielkopolskiego zarządu oddziału Harcerstwa, pierwszy kurator okręgu szkolnego poznańskiego, ogłosił w latach 1923—1925 w miesięczniku harcerskim „Czuj Duch" dziesięć gawęd, dostosowanych do dziesięciu praw harcerskich. Powiódł w nich młodzież harcerską na pagórek, obok Maciejowic, pod Krępą, aby wskazać miejsce, gdzie rzetelny wódz, naczelnik Kościuszko przelał swą krew za wolność; zatrzymał się u królewskiego zdroju pod Płowcami, w którym Łokietek, wiernie służąc Ojczyźnie, omywał ręce z krwi po zwycięstwie nad Krzyżakami; dotarł do Ludomskiej Dąbrówki, obok Obornik, bo tam skonał Karol Marcinkowski, apostoł miłości bliźniego; pielgrzymował do Tuhanowicz i do celi Bazylianów śladami mło-

dego Mickiewicza, aby lepiej zrozumieć źródła miłości bliźniego, przyjaźni, radości i bólu; na Raszyńskiej grobli złożył hołd rycerskiemu księciu Józefowi; na dziedzińcu Biblioteki Jagiellońskiej zadumał się przed pomnikiem młodego Kopernika, miłośnika przyrody; w Żółkwi, siedzibie karnego hetmana, rozważał wyjątkowość cnót bohatera; na mogile największego polskiego filozofa Augusta Cieszkowskiego w Wierzenicy zmówił błagalne „Ojcze Nasz" o przyjście Królestwa Bożego na ziemię; na Bielanach, pod Warszawą, przy kamiennej płycie Stanisława Staszica rozważał siłę oszczędności i ofiary; nad Ikwą, w Krzemieńcu, rozmawiał z błękitnym duchem Słowackiego o uroku czystości wewnętrznej.

Gawędy te, ujęte później w tomik „Z Ojczyzny", pokazują harcerzom drogi pamiątki po wielkich rodakach i przykładami z ich życia uczą, że dobrego Polaka musi zdobić: rzetelność, wierność, pożyteczność, braterstwo, rycerskość, miłość przyrody, karność, ofiarność, czystość i pogoda. Powiada bowiem Chrzanowski: „Uczą cię, młodzieży, miłować Ojczyznę, miłuj ją więc taką, jaką ona jest. Przecież to m a t k a twoja... Nie zamykaj oczu na rzeczywiste zło, odwracaj się od niego i tęp go bezlitośnie, lecz oskarżaj ostrożnie, bądź w ocenie twych, przecież także i w dobrej wierze błądzących braci, życzliwą, patrz na błędy ich sercem, dopomagaj do ich usunięcia i nie miej siebie za doskonałą, pracuj nad sobą i — uświęcaj się. Miej wiarę, nadzieję i miłość, raduj się z wszystkiego dobrego, jakie napotkasz, pracuj i tym wypieraj zło, wyszukuj rzeczy dobre i radosne i ludzi szlachetnych, pielęgnuj to wszelkie dobro, obwołuj je, za przykład stawiaj, sama naśladuj, ciesz się nim i pracuj a tym wytępiać będzież zło; wesel się z życia twego, z wszelkich najdrobniejszych radości, jakie ci ono daje, a przede wszystkim raduj się, ciesz się i wesel z tego, o czym dziś tak się zapomina, o czym dziś tak niewielu pamięta, z tego, że m a s z — Polskę, Ojczyznę wolną, niepodległą. I tą drogą ją buduj!"

Radosne budowanie Polski oparte być musi na rozumnej miłości przeszłości, na dokładnym jej poznaniu. Gdybym, wzorem Chrzanowskiego, chciał was, druhny i druhowie, wieść po tej ziemi, aby z jej pamiątek czerpać naukę i wzory, wędrówka nasza trwać musiałaby bardzo długo, bo tu każda grudka ziemi przesiąknięta jest krwią, każdy kamień mówi o prawach i obowiązkach Polaka. Drużyny harcerskie stale odbywać będą te pielgrzymki starym ojców szlakiem. Pójdą wzdłuż Dniestru, wzdłuż Zbrucza i Seretu, wzdłuż Bugu i Sanu, aby w ruinach zamków i zameczków, w zachowanych pamiątkach rycerskiej przeszłości wyczytać dzieje tej ziemi; ze szczególną czcią zwiedzą Złoczów, Olesko, Podhorce, Żółkiew, Jaworów, Pomorzany, zamki króla Jana III; z zadumą przystaną u stóp Trembowli; oczyma Jagiełły obejmą dolinę Sanu z sanockiego zamku; w bogatych zbiorach łańcuckiego pałacu dojrzą grzechy diabłów Stadnickich i zapobiegliwą gospodarkę Lubomirskich i Potockich; w sercu tej ziemi, Lwowie, odczują z dumą czym była i jest polska dzielność i polska kultura, a z lwowskich kamienic i muzeów, z bibliotek i cmentarzy, zdobędą pewność, że Polacy byli tu i będą gospodarzami.

Pobojowiska z odwiecznych walk z Turkami i Tatarami, z lat pamiętnych buntów Kozaków, w których ziemia ta pustoszona była ogniem i mieczem, pola bitew z wojny światowej, z bohaterskiej epopei legionowej, nakoniec z ostatnich bojów z Ukraińcami i Bolszewikami przemawiają do nas z tą samą siłą jak rozliczne zdobycze polskiego pługa i kielni, rozumu i serca, jak rosnący w naszych oczach potężny okręg przemysłowy.

Bouchet w książce „Skauting i indywidualność" słusznie dowodzi, że wielkie słowo Ojczyzna, honor narodowy, cywilizacja tylko wtedy przestają być komunałami, gdy opierają się nie na werbaliźmie, ale na konkretach. Trzeba młodzież „zaprowadzić do starych zamków, domów, klasztorów, katedr, należy dziecku wytłumaczyć, co przedstawiają rzeźby, obrazy, godła, dokumenty i pamiątki wszelkiego rodzaju, które zapełniają te gmachy. Należy pokazać mu ślady kul i pocisków armatnich w starej bramie. Trzeba objaśnić na żywym przykładzie powstawanie wielkich instytucji miłosierdzia i szpitali. Trzeba dać możność oceny olbrzymiego wysiłku przemysłowego, jakiego wymagają roboty artystyczne, budowanie drogi żelaznej, okrętu, lub poprostu domu, pokazując mu tę pracę. Trzeba pokazać mu życie kraju u jego teraźniejszego źródła, lub też wywołać konkretny obraz w jego odległych prażródłach; wówczas damy dziecku prawdziwe podstawy do ukochania kraju. Niewątpliwie skauting nie wyzyskał dotąd systematycznie tych wszelkich możliwości. Ale nie da się zaprzeczyć, że życie skautowe ułatwia je nieskończenie więcej, niż dzisiejsze życie szkolne".

Wyzyskujmy te możliwości mądrze i stale, w naszych harcerskich wycieczkach ucząc się wiedzy o przeszłości i przyszłości Polski. Mówmy też częściej i dokładniej o wielkich uczonych, pisarzach, artystach, politykach, działaczach i wodzach, których ta ziemia wydała. Tu przecież jednym z pierwszych rozumnych gospodarzy i szlachetnych mecenasów sztuki był Grzegorz z Sanoka, stąd wywodzili się najdawniejsi uczeni Marcin z Żórawicy, Paweł z Krosna, Mikołaj z Hussowa, Grzegorz z Sambora, a ze Lwowa Jan Ursinus, Tomasz Drezner, Marcin Śmigielski a potem tylu innych. Literatura stąd zbogaciła się Mikołajem Rejem z Żórawna, Stanisławem Orzechowskim spod Przemyśla, Fabianem Birkowskim ze Lwowa, Mikołajem Sępem Szarzyńskim, Szymonem Szymonowiczem i Zimorowiczami, Grzegorzem Piramowiczem, księciem poetów Ignacym Krasickim, Franciszkiem Karpińskim, Euzebiuszem Słowackim, Jachowiczem, Kamińskim, Olizarowskim, jednym z największych — Aleksandrem Fredrą, znakomitym Kaczkowskim, czy Romanowskim, Korzeniowskim, czy Janem Lamem, Tarnowskim czy Szajnochą. Ta ziemia była terenem działalności Odrowążów i Herburtów, Żółkiewskich, Tarnowskich, Zamoyskich i Ostrorogów, Sobieskich i Leszczyńskich, Wiśniowieckich i Sapiehów, Ossolińskich i Dzieduszyckich, Smolki, Gołuchowskiego i Ziemiałkowskiego, Szczepanowskiego i Badenich, wydawała królów i męczenników, polityków i mecenasów, tu rodził się w Kosinie, pod Rzeszowem, „najmłodszy z pułkowników", ukochany żołnierz Komendanta Leopold Lis Kula, tu, w Brzeżanach, jest kolebka marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza.

Karol Libelt w pięknym studium „O miłości Ojczyzny" poucza nas, że „Ojczyzna to jest naprzód ta ziemia, na której mieszkamy, z całą rozmaitością okolic, rozlicznością płodów, z całym osobnym typem, charakterem kraju tego: jest to klimat, niebo, powietrze i woda, z wszystkimi miejscowymi własnościami: jest to jeden lud, jeden ród, jedno plemię, z którego wzeszli nasi rodzice, którego sami jesteśmy cząstką, nakoniec jest to państwo, z wszystkimi swobodami i korzyściami moralnymi". Jeśli miłość Ojczyzny ma być podstawą pracy harcerskiej, a przecież tylko pod tym warunkiem praca harcerska ma swój głęboki sens, to obowiązuje nas gruntowna i wszechstronna znajomość tych wszystkich właściwości, które składają się na pojęcie Ojczyzny.

Nie dosyć jest jednak gorąco kochać Ojczyznę, trzeba ją jeszcze kochać odważnie i służyć jej czynem. Miłość bez czynu nie jest bowiem miłością tylko samolubstwem. Harcerze w czynnej służbie Ojczyźnie muszą znajdować się zawsze w pierwszym żołnierskim szeregu. Patriotyzm harcerza to nie drażniący nacjonalizm i zaślepiony szowinizm, to nie zaborcza zachłanność na cudze dobro i lekceważenie, czy pogarda dorobku bliskich czy dalszych sąsiadów, patriotyzm harcerza to dokładna znajomość własnych i cudzych wartości, braterstwo, poszanowanie odrębności, spokojna ufność, życzliwe zaciekawienie, rozumna współpraca, a dopiero, gdy zajdzie konieczność, stanowcze uderzenie i narzucenie siłą naszej woli. Wiemy z przeszłości, że Polak umie żyć w zgodzie i braterskiej miłości z wszystkimi obywatelami tej ziemi. Wymaga jednak od nich poszanowania praw Polski. Przewodniczący Związku dr Michał Grażyński domagając się mądrego rozwiązania problemu mniejszości narodowych w Polsce, „U podstaw harcerskiego światopoglądu" kładzie to ważne oświadczenie: „Prawdziwą zbrodnią było by, gdybyśmy zagadnienie mniejszości narodowych na kresach wschodnich starali się rozwiązać przez wycofywanie się z naszych narodowych pozycyj i przez bierne przypatrywanie się rozwojowi sił ruskich naszym kosztem, zostawiając dla siebie wątpliwą przyjemność tzw. labiedzenia. Tu nie ma miejsca na jakikolwiek defetyzm. W polskim społeczeństwie kresowym musi panować nastrój zdobywczy, płynący z wiary w wielką misję narodu polskiego, który stworzył państwo polskie i który jest jego pierwszym i odpowiedzialnym gospodarzem. Moment poczucia własnej siły zdobywczej rozstrzyga tutaj zagadnienie pochodu naprzód polskiej kultury i myśli politycznej."

W polskim społeczeństwie kresowym obowiązywać musi codzienny, harcerski, dobry uczynek dla Polski. Patriotyzm harcerza to nie szumna deklamacja zjazdowa, nie wiecowe szermowanie „najdroższym wyrazem: Ojczyzna", nie szelmowskie licytowanie się z innymi, kto rzekomo lepiej pracuje, po to tylko, aby zdobyć prawa do większych przywilejów, ale codzienny, bezinteresowny, dobry uczynek dla Polski. Jeśli np. pogłębiłeś swą wiedzę, jeśli ulepszyłeś swój charakter, jeśli zahartowałeś swą wolę, zrobiłeś dobry uczynek dla Polski, bo więcej z siebie dać Jej potrafisz. Jeśli przyszedłeś drugiemu Polakowi z pomocą, wzmogłeś w nim wiarę w siły, skierowałeś go ku dobremu, dałeś mu poczucie wspólnoty, honoru, obowiązkowości i woli zwycięstwa, zrobiłeś

dobry uczynek dla Polski, bo zwiększyłeś zastęp prawdziwych Jej obywateli. Jeśli przyczyniłeś się do tego, że i inni, nie Polacy, poznali wielkość, szlachetność i piękno Polski i widząc nasz pęd do mocarstwowości z szacunkiem wymówili imię Ojczyzny naszej, zrobiłeś dobry uczynek dla Polski, boś granice Jej poszerzył i umocnił.

Przed dwoma laty mówiąc na walnym zjeździe śląskiego okręgu Związku Harcerstwa Polskiego na temat: „Harcerstwo programem życia", wyraziłem się, że w każdej świetlicy harcerskiej powinno się znajdować wypisane ozdobnie i pięknie oprawione pismo przesłane przez Józefa Piłsudskiego w dniu 1 lipca 1921 roku na lwowski zjazd Związku, w którym Piłsudski oddał hołd harcerzom, poległym za Ojczyznę. Pismo to jest polskim indygienatem dla skautingu, ustami największego bowiem Polaka stwierdza, że harcerze zdali „egzamin ze swej dojrzałości obywatelskiej i gotowości do ofiar, zawsze świecąc swym starszym towarzyszom broni przykładem wysokiego pojmowania swych ochotniczo na się wziętych obowiązków." Obok tego pisma, mówiącego o zasługach harcerzy umieściłbym słowa Józefa Piłsudskiego o naszych obowiązkach.

Mówił 11 stycznia 1920 r. Józef Piłsudski: „Polska ma przed sobą wielką pracę. Mamy Orła Białego, szumiącego nad głowami, mamy tysiące powodów, którymi serca nasze cieszyć możemy. Lecz uderzmy się w piersi! Czyż mamy dość wewnętrznej siły? Czy mamy dość tej potęgi duszy? Czy mamy dość tej potęgi materialnej, aby wytrzymać jeszcze te próby, które nas czekają? Przed Polską leży i stoi wielkie pytanie: czy ma być państwem równorzędnym z wielkimi potęgami świata, czy ma być państwem małym, potrzebującym opieki możnych. Na to pytanie Polska jeszcze nie odpowiedziała. Ten egzamin z sił swoich zdać jeszcze musi. Czeka nas pod tym względem wielki wysiłek, na który my wszyscy, nowoczesne pokolenie, zdobyć się musimy, jeżeli chcemy zabezpieczyć następnym pokoleniom łatwe życie, jeżeli chcemy obrócić tak daleko koło historii, aby wielka Rzeczpospolita Polska była największą potęgą nie tylko wojenną, lecz także kulturalną na całym Wschodzie."

Już po zgonie marszałka Piłsudskiego przechodziła Polska kilka ciężkich prób, z których wyszła z pełną chwałą zwycięsko. Ale wewnętrznej siły, potęgi duszy, potęgi materialnej do nowych zadań wciąż nam jeszcze bardzo potrzeba. Zadania rosną, siły też uróść muszą. Dlatego, zwłaszcza tu w Ziemi Czerwieńskiej, obowiązuje nas stale, z gorącej, czynnej miłości Ojczyzny płynące, harcerskie, zdobywcze hasło: Czuwaj!

20.

Inż. EUGENIUSZ KUCZYŃSKI

Targi lipskie maszynowe i budowlane w r. 1939

(Wrażenia ogólne.)

Odbywające się corocznie w okresie wiosennym (5—13 marca) w Lipsku Targi maszynowe i budowlane są jednym z największych przeglądów dorobku obecnych Niemiec na polu techniki maszynowej i budowlanej. Toteż nic dziwnego, że na Targi zjeżdżają się tłumy, jedni by dokonać zakupu, drudzy aby zapoznać się z najnowszymi zdobyczami techniki. Ponad 5.000 maszyn demonstrują Niemcy w ruchu, przed oczyma zainteresowanych, tak że poznanie najnowszych zdobyczy wiedzy technicznej jest o wiele lżejsze i łatwiejsze, bardziej wbijające się w pamięć, aniżeli by to na drodze lektury technicznej można uzyskać.

Dla zobrazowania wielkości Targów maszynowych i budowlanych pozwolę sobie przytoczyć kilka cyfr zaczerpniętych z oficjalnych sprawozdań niemieckich. Powierzchnia zajmowana przez Targi wynosi przeszło 400.000 m², w tym 140.000 m² powierzchni zabudowanej, drugie tyle powierzchni zajmują eksponaty umieszczone na wolnym powietrzu. Eksponaty rozmieszczone są w 20 halach, wszystkie murowane z dachami przeważnie oszklonymi. Rozmieszczenie poszczególnych eksponatów według działów następujące: Hala I. Wszelkiego rodzaju techniczne zapotrzebowanie i wyposażenie dla ruchu i warsztatów. Hala II. oraz tereny na otwartym powietrzu należące do niej: maszyny przeznaczone dla kolonii, ekwipunki tropikalne, osadnictwo zagraniczne. Hala III. po-

kaz ochrony znaków przemysłowych, marek fabrycznych oraz wynalazków. Hala IV. i V. Elektrotechnika, radiofonia, gramofony, patefony i płyty. Hala VI. Maszyny biurowe. Hala VII. Maszyny i aparaty dla przemysłu spożywczego i chemicznego, maszyny do prania, maszyny do wyrabiania sztucznej żywicy, maszyny do opakowywania, wagi automatyczne, kuchnie dla hoteli, pensionatów (nb. wszystkie zelektryfikowane), lodownie i chłodnie, środki transportowe, pasy, transmisje i tryby, aparaty do badania materiałów. Hala VIII. Maszyny włókiennicze. Prawie wszystkie maszyny używane w przemyśle tekstylnym były w ruchu demonstrowane. Hala IX. Parter, ciężkie obrabiarki do metali. Galeria: lekkie obrabiarki do metali, osprzęt obrabiarek, narzędzia, szlifiernie i ich technika, literatura techniczna. Hala X. Przemysł elektrotechniczny. Materiały, przyrządy oraz urządzenia elektrotechniczne, piece techniczne, zastosowanie elektryczności do gospodarstwa domowego, zelektryfikowane młynki do kawy, maszynki do mięsa, ubijaczki do piany, i inne cuda u nas dotychczas nigdzie jeszcze nie spotykane. Hala XI. Część środkowa i lewe skrzydło obrabiarki do drewna, specjalnie w lewym skrzydle pomieszczono narzędzia i drobne maszyny przenośne stolarskie, prawe skrzydło: technika spawania tak gazowego jak i elektrycznego. Hala XII. fotografika, optyka, kinematografika, mechanika precyzyjna, motory motocykle, rowery i motorowery, części składowe, narzędzia, ekwipowanie biurowe jak przybory rysunkowe, stoły rysunkowe, aparaty do kopiowania odbitek z rysunków technicznych (kopii). Hala XIV. Maszyny do wyrobu narzędzi, narzędzia, materiały ścierne. Hala XVIII. Maszyny do szycia. Hala XIX. Targi budowlane. Hala XX. Surowce. Hala XXI. i XXI a. silniki spalinowe, pompy, sprężarki, centralne ogrzewanie, urządzenia do czyszczenia powietrza, piece do topienia, hartowania wyżarzania oraz innych celów przemysłowych, kotłownie, armatury oraz instrumenty do pomiarów cieplnych.

Na wolnym powietrzu umieszczono następujące eksponaty: przewoźne sprężarki do powietrza, zbiorniki, mieszalniki, elektryczne urządzenia do spawania, konstrukcje żelazne, ciągówki wszelkich typów z silnikami benzynowymi i ropnymi, łodzie, syreny alarmowe (O. P. L. G.), samochody ciężarowe, przyczepki do nich, lokomotywy wąskotorowe, lokomobile parowe, piły do ścinania pni, maszyny budowlane. Każda z poszczególnych hal wyposażona we wszelkie możliwe udogodnienia i ułatwienia dla zwiedzających. Wspomnę tu tylko o szatniach, dzięki którym zwiedzający mogą zupełnie swobodnie odbywać długie marsze po każdej poszczególnej hali wraz z galeriami. Również dużym ułatwieniem w zwiedzaniu i zaoszczędzaniu czasu są restauracje urządzone w każdej większej hali, nie mówiąc już o drobnych punktach posiłkowych umieszczonych w kilku miejscach na każdej hali. Telefony miastowe i międzymiastowe, tłumacze techniczni i biura przepisywania na maszynie są do dyspozycji zwiedzających za odpowiednimi opłatami.

Osobną wzmiankę poświęcić należy Targom budowlanym. Targi te zajmują halę XIX wraz z przynależnymi do niej terenami na wolnym powietrzu. Eksponaty podzielić można na następujące grupy: materiały używane do budowy ze specjalnym uwzględnieniem materiałów budowlanych zastępczych. Osobną grupę stanowią konstrukcje stalowe w zastosowaniu do budowy gmachów, schronów oraz urządzeń zabezpieczających przeciwko atakom lotniczym i gazowym. Druga grupa, to części używane do budowli jak drzwi, okna, okucia budowlane, dachy metalowe, rusztowania. Trzecią stanowią urządzenia wewnętrzne budowli jak piece i kominki, łazienki, grzejniki elektryczne, kuchnie, urządzenia sanitarne, urządzenia do prania, ogrzewania centralne, materiały na podłogi, wykładziny dla ścian. Dalszą grupę materiałów budowlanych stanowią materiały używane do ochrony budowli tj. powłoki ochronne, wyprawy szlachetne, środki izolacyjne przeciwko wilgoci, ciepłu, hałasowi. Zabezpieczenie od pożaru, napadów lotniczych, piorunów. Na stoiskach na wolnym powietrzu demonstrowano maszyny budowlane, maszyny do przygotowania materiałów (np. mieszarki do betonu), środki transportowe i urządzenia do transportów, bagry, pompy, maszyny do budowy dróg, kompletne kolejki wąskotorowe.

Na zakończenie dodać można, że ilość zakupujących wedle danych z roku ubiegłego wynosiła przeszło 300.000 osób w tym 36.000 osób z poza granic Rzeszy reprezentujących 72 krajów. Obroty dokonane na tegorocznych Targach maszynowych wynosiły w przeciągu pierwszych 4-ch dni trwania Targów przeszło pół miliarda marek.

Zwiedzających uderza przede wszystkim ogromna ilość wystawionych obrabiarek. Z górą 500 firm wystawia po kilka a nawet po kilkanaście egzemplarzy swych wyrobów. Obrabiarki pra-

wie wszystkie demonstrowane są w ruchu i to w warunkach o ile możności zbliżonych do rzeczywistej pracy w przemyśle, to znaczy możliwie najcięższej. Cechy charakterystyczne najbardziej rzucające się w oczy to jednostkowy napęd elektryczny wszystkich obrabiarek i jednostajny kolor na jaki są wszystkie obrabiarki pomalowane: mianowicie jasno popielaty; jedna jedyna tokarka pomalowana była na kolor kanarkowo żółty. Konstrukcja poszczególnych obrabiarek idzie w dwóch kierunkach, pierwszy to ułatwienie obsługi pracującym na nich jak: puszczanie i zatrzymywanie obrabiarek li tylko przez naciskanie odpowiednich guzików, gałki i dźwignie wygodne do uchwytu, kontrola ilości obrotów oraz olejenia. Drugi kierunek, zdąża ku jak najekonomiczniejszemu wykorzystaniu obrabiarki przez zastosowanie narzędzi ze stopów narzędziowych (widia), uchwytów wielonożowych i całego szeregu urządzeń pomocniczych. Ciekawym jest również stosowanie urządzeń ochronnych dla prowadnic w postaci składanych mieszków ze sztucznej skóry względnie zakryw stałych wbudowanych do suportów. Urządzenia te w połączeniu z olejeniem pod ciśnieniem mają za zadanie zapobiec przedwczesnemu zużyciu obrabiarek.

21.

Dr EDMUND ROMAHN

Z pedagogicznej niwy

Stefan Szuman: „Rozwój myślenia u dzieci w wieku szkolnym". Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa 1938. Biblioteka Pedagogiczno-Dydaktyczna, Nr 17. — Stefan Szuman: „Rozwój pytań u dziecka". „Nasza Księgarnia, Warszawa—Wilno—Lublin 1939. Biblioteka Dzieł Pedagogicznych, Nr 62, 63.

Kierownik ruchliwego krakowskiego zakładu badań pedologicznych, Stefan Szuman, opierając się na obfitym materiale, zebranym przez licznych (imiennie wymienionych) współpracowników, wydał dwie książki, których równoległość sam podnosi. Druga, późniejsza przedstawia rozwój pytań dziecka; żonglując możnaby powiedzieć, że pierwsza przeprowadza analizę odpowiedzi dzieci. Odwrócona kolejność rozważania obu dzieł poleca się i z tego względu, że druga przeważnie zajmuje się dzieckiem w wieku przedszkolnym, podczas gdy w pierwszej sam tytuł wskazuje na wiek szkolny. Pozorną jedynie różnicę stanowi, jakoby „Rozwój pytań dziecka" był monografią a „Rozwój myślenia itd." pracą syntetyczną.

Trafnie bowiem zestawia autor pytania dziecka jako przedmiot badań z zabawami dziecka. Po pierwsze w pytaniach tak samo jak w zabawach mieści się symbolicznie całe dziecko; po drugie pytania są znowu tak samo, jak zabawy, nie tylko aktem i przeżyciem, ale „obiektywnym wytworem myślowym". Te wstępne rozstrząsania teoretyczne, w których autor nawiązuje do Ajdukiewicza i Ingardena, uwydatniają odrazu metodę tych dociekań. Ogniskiem, dokoła którego się obracamy, jest „obiektywnie" uchwytny materiał (tak, że pod tym względem i bihewiorysta byłby zadowolony). Czy rolę wyłączną (jakby chciał bihewiorysta), w każdym razie rolę integralną w tym materiale badawczym odgrywa język? I tu mamy zasadniczy powód do radości, że badania oryginalnie przeprowadzono w naszym języku; inaczej wprost całe rozdziały o „podziale pytań na podstawie językowej formy pytań" nie byłyby w tej swoistej postaci możliwe. (Tak samo rzecz się ma w „Rozwoju myślenia" zwłaszcza np. z testem rozumienia przysłów). Od strony językowej dochodzi autor organicznie do tego, co stanowi ośrodek pracy o rozwoju pytań: do kategorialnej klasyfikacji pytań. Kategoryj wylicza kilkanaście. Mamy więc pytania dążące do rozpoznania i identyfikacji; pytania dotyczące ilości, rozmiarów i proporcji przedmiotów; pytania o pochodzenie i przeznaczenie przedmiotów itd. Wobec takiego mnóstwa kategorii pytamy się jednak o zasadę podziału na te właśnie kategorie. Niektóre są jawnie równorzędne, np. pytania o przyczynę osobową a o przyczynę materialną. Natomiast niezróżnicowane zestawienie „nieokreślonych pytań „czemu"," „pytań dotyczących czasu", a „pytań dotyczących sposobu działania", budzi refleksję: ku czemu zmierza taka klasyfikacja. Wyłącza autor pytania dążące do porozumienia (np. „czy mogę wziąć laskę?") lub aktualnie orientacyjne (np. „goliłeś się dzisiaj?") jako nie wyjaśniające nam struktury umysłowości dziecięcej. Obiecująco natomiast brzmi zapowiedź, że „pytania nieobecności" (nie tyle lokali-

zacji aktualnej", „gdzie łóżeczko lalki?", ile lokalizacji stałej: „gdzie jest Rumunia?" „gdzie jest dusza?") stanowią prototyp pytań. ...Intuicyjna dalekosiężność tej zapowiedzi utwierdza nam się, gdy na końcu „rozwoju myślenia" ewolucyjna teoria inteligencji widzi rozwój naszego myślenia jako stopniowo doskonalające się orientowanie się w świecie.

Do tej wizji jednak szczegółowe rozbieranie poszczególnych kategoryj nie dorasta. Szuman sam cytuje czyjeś powiedzenie, że gdy nie rozumie jakiegoś zagadnienia, wtedy pisze o nim książkę. Wymagający czytelnik czuje wobec tego pokusę odzywania się do autora: doprowadź wpierw dociekania swoje do maksymum jasności, na które ciebie stać, — wówczas sam jeszcze więcej podrzędnych spraw opuścisz albo tak intrygujące pomysły jak zmieniające się perspektywy Gulliwera owocniej wyzyskasz. Żądny pouczenia czytelnik natomiast czuje, że wskutek tłoku przykładów znajduje się na tym pograniczu, na którym już raz za czasów Halla pedologia wpadła w przepaść martwego gromadzenia materiału.

Szuman nie jest bez nici własnej w labiryncie. W swojej polemice z Hume'm o genezę idei przyczynowości (zrozumianą jako zagadnienie psychologiczne, nie jako epistomologiczne) stara się dowodzić, że pojęcie przyczynowości nie jest przekonaniem, wynikającym z nawyku kojarzenia następujących po sobie faktów, lecz wyrasta z zastanawiania się nad faktami niezrozumiałymi. I z takiego stanowiska potrafi wtedy jednolicie ująć tak ogólne rodzaje pytań odnośnie do przyczynowości jak i szczegółowe, np. pytania dotyczące rozrodu. Szczególnie ciekawy jest chwyt kategorii pytań hipotetycznych, tj. pytań o następstwa fikcyjnych warunków. Nie mniej, przejrzystego planu całości z wyjaśnieniem sieci rozgałęzień nie otrzymujemy. A gdy po statystycznych obliczeniach dochodzimy do ogólnego obrazu rozwoju pytań dziecięcych, czulibyśmy się rozczarowani, gdybyśmy się byli spodziewali odkrycia niedostrzeżonych dotychczas rysów psychiki dziecięcej. Nie we wnioskach ogólnych bowiem (postęp ku abstrakcyjności, precyzyjności, dyskursywności itd.) tkwi zasługa książki, lecz w skrupulatnym śledzeniu sposobów objawiania się tych czynników. Że jest to nie rzadko jeszcze kroczeniem po omacku, to autor sam zaznacza, wskazując na to, że jest to pierwsza w ogólnej, nie tylko w polskiej literaturze monografia wyczerpująca o pytaniach dziecka. Psycholog w autorze góruje nad pedagogiem, to też pedagogika pytań wypadła i zewnętrznie i wewnętrznie skąpo. Nauczyciel zwłaszcza pierwszych klas jednak znajdzie w samym usiłowaniu ustalenia kategorii podnietę do zastanowienia się: z jakich punktów widzenia mogą mi pytania dzieci wyjaśnić, skąd dzieci wychodzą w swoim myśleniu, a następnie, do jakich kategorii ujmowania rzeczywistości mogę przez nawiązywanie do tych pytań uczniów swoich doprowadzić.

Tym ujmowaniem rzeczywistości przez uczniów zajmuje się książka o „Rozwoju myślenia u dzieci w wieku szkolnym". Jednego w tej książce bardziej będzie interesował końcowy rozdział syntetyczny, który jest nową próbą ustalenia definicji inteligencji, drugiego zaciekawią raczej cztery główne rozdziały analityczne, rozbijające globalny proces myślenia na myślenie porządkujące uogólniające, symboliczne i sprawdzające. Nowością jest propozycja dwóch definicji inteligencji: Inteligencja efektywna tyczyłaby się rozwiązywania nowych zagadnień; inteligencję jako dyspozycję cechowałaby zdolność uczenia się przez dokonywanie aktów myślenia, — to drugie określenie przedstawia wspomnianą ewolucyjną teorię inteligencji. Z tego rozwojowego stanowiska oddziela Szuman od całości działania inteligencji „ostatni krok", dzięki któremu rozumiemy o co chodzi w każdorazowej sytuacji, a podkreśla myślowe procesy przygotowawcze. Na jakąbądź jednak z tych dwu stron położymy nacisk, słusznie (moim zdaniem) zaznacza się nie tyle wyrażona ile czytelnikowi narzucająca się niechęć do darwinistycznego pojmowania inteligencji, które mamy w rozpowszechnionej definicji Sterna. Nie w przystosowywaniu się tkwi istota inteligencji, lecz w bystrości rozeznawania: czynnikom składowym tej „umiejętności" poświęcony jest trzon książki.

Po wstępnym ustaleniu, że porównywanie jest fundamentalną czynnością myślową, bada autor: myślenie porządkujące za pomocą testu pojęć nadrzędnych (różnica odpowiedzi: rodzaj odległy, bliski, właściwy); myślenie uogólniające za pomocą testu sądów powszechnych (podkreślając nicość sądów banalnych); myślenie symboliczne testem rozumienia przysłów (szczęśliwy dobór przykładów zmniejszył trudność rozróżnienia między odpowiedzią dosłowną czyli nietrafną a półtrafną i trafną); myślenie sprawdzające testem powściągu myślowego (test ten przyjęto od Librachowej, zawiera on jako taki jednak jeszcze wiele więcej możliwych zawikłań, aniżeli i Szuman z niego

wydobył). Przejściem od tych analiz do syntezy jest rozdział, mający wykazać, jak prócz momentu ilościowego, mierzonego ilorazem inteligencji, różnicę między dziećmi nieinteligentnymi tak samo jak spóźnionymi a dziećmi inteligentnymi czy nadrozwiniętymi tworzą także jakościowe formy myślowe. Sam autor podkreśla, że ograniczył się do badania myślenia werbalno-logicznego. Obie prace są zatym poniekąd monografiami; obie jednak pod swoistym kątem wprowadzają w całość myślenia dziecięcego.

H. Bouchet: „Skauting i indywidualność". Przekład Marii Ziembińskiej. Przejrzał i wstęp napisał Stanisław Sedlaczek. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa. Biblioteka Przekładów Dzieł Pedag. T. 30.

Wydanie polskie tej książki jest poniekąd dziełem dwuch autorów. Sedlaczek bowiem nie tylko spowodował Boucheta do napisania wzruszającej przedmowy, specjalnie dla nas poświęconej, nie tylko wzbogacił bibliografię o dział polski, ale napisał obszerny wstęp i zaopatrzył tekst w liczne, niekiedy pobudzająco polemiczne dopiski. We wstępie wskazuje na samorodne źródła tego ruchu w Polsce (i zastrzega dlatego określenie „harcerstwo" dla tej swojskiej odmiany powszechnego skautingu), wyliczając głównie konspiracyjne organizacje polityczne, sokolstwo, elsów i organizacje przygotowujące czyn zbrojny, a jako teoretyków wymienia szczególnie Balickiego i Wasilewskiego. Poza tym rozważa, jaką korektę do skautingu muszą wprowadzić narody katolickie, wspomina okolicznościowo także o pogańskich dążnościach wśród skautingu - harcerstwa („czerwonoskóryzm'" itd.).

Sam Bouchet „spłaca dług wdzięczności" polskiemu filozofowi Ks. Jakubisiakowi, (zamieszkałemu w Paryżu), dzięki któremu zrozumiał boskość indywidualności i nauczył się widzieć w Chrystusie Prawzór. Wywody właściwe są psychologiczno-filozoficzną medytacją nad symbolicznym charakterem i wychowawczym znaczeniem zwyczajów skautowskich. Nawiązując do totenizmu pierwotnego, rozważa Bouchet tak wewnętrzne składniki skautingu (prawa, hasła, przyrzeczenia) jak i zewnętrzne oznaki (np. wielorakość zastosowania laski). Szczegółowo rozprawia o uspołeczniającym oddziaływaniu skautingu, roztrząsając jego stosunek do rodziny, szkoły, regionalizmu, patriotyzmu, do formacyj międzynarodowej, międzyklasowej, międzywyznaniowej. Osobne rozdziały zajmują się skautami starszymi oraz skautingiem paradoksalnym (niewidomi, przestępcy itd.). Końcowe rozdziały o granicach skautingu itp. są nie tyle krytycznym oświetlaniem ruchu — jak chce Sedlaczek — ile raczej krytyczną apologią.

Harcerze nasi znajdą w konfrontacji z odmiennymi warunkami francuskimi niejedną pobudkę do porównywania, a w pełnym uczucia pogłębieniu myślowym wzmocnienie swego ducha. Kto stoi nazewnątrz harcerstwa, wda się w spór o etyczną wyniosłość harcerską, (że „skaut musi oddać przysługę, którąby nie przyszła mu na myśl, gdyby nie był skautem"). Ci wszyscy, co dziś się skłaniają ku totalizmowi, zaatakują zasadniczo stanowisko indywidualistyczne, którego obrona jest dla autora sprawą serca. Słowem, książka podnieca do dyskusji.

22.

Z DZIAŁALNOŚCI OGNISK

Z PRAC OŚRODKA METODYCZNEGO ORGANIZACJI I TECHNIKI HANDLU

Dnia 27 i 28 stycznia odbyła się w Stanisławowie na terenie tamtejszego Gim. Kupieckiego Konferencja Okręgowa, druga z kolei w bieżącym roku szkolnym. Zadaniem jej było przepracowanie zagadnienia korelacji organizacji i techniki handlu z techniką reklamy. Zagadnienie to zostało poruszone także częściowo i na lekcji pokazowej prof. Szankowskiego zaś zasadniczo w referacie kierownika Ośrodka prof. Ehrlicha. Tematem lekcji z org. i tech. handlu był list sprzedażowy, który jest jednym ze środków reklamy. Prowadzący lekcję zastosował metodę konkursu, jako je-

den ze sposobów zwiększenia aktywności młodzieży. Dyskusja, jaka się po lekcji wywiązała wykazała, że metoda ta może w wielu wypadkach dać zupełnie dodatnie wyniki, konkursy nie mogą jednak być stosowane zbyt często, a warunki konkursu powinny być łatwe i jasne.

W referacie o korelacji wspomnianych wyżej przedmiotów podał referent konkretne sposoby tej korelacji. Do takich mają należeć w pierwszym rzędzie: dokładne poznanie programów reklamy przez nauczycieli org. i tech. handlu, zapoznanie się nauczycieli reklamy z zasadami sprzedawnictwa i organizacji zbytu, wzajemne odwiedzanie się na lekcjach, pewne wspólne wycieczki i ćwiczenia. Ponieważ najważniejszy dział nauki reklamy opiera się na teorii reklamy, przerabianej na lekcjach org. i tech. handlu w pierwszym półroczu klasy II, nauczyciele reklamy powinni — zdaniem referenta — hospitować te lekcje.

Referat branżowy o handlu drzewem wygłosił dyrektor Zakładów Przemysłowych Firmy Bracia Groedel w Skolem, p. dr Anatol From. Referent zapoznał słuchaczy z gatunkami drzewa w handlu, z zasadą jego przeróbki, z techniką handlu wewnętrznego oraz z eksportem drzewa za granicę kraju.

W drugim dniu konferencji nastąpiło otwarcie Regionalnego Ośrodka Metodycznego Techniki Reklamy. Kierownictwo tego Ośrodka objął rektor Państwowego Gim. Kupieckiego, p. Rotter. Lekcje pokazowe z techniki reklamy, dyrektora Rottera oraz prof. Bobera, jak też i referat prof. Bobera o fotografii w reklamie należały już do zakresu prac nowootwartego Ośrodka.

W konferencji wzięło udział 71 dyrektorów i nauczycieli, oraz reprezentanci innych szkół zawodowych i sfery kupieckie. Ponadto przybył na konferencję Kierownik Ośrodka Organizacji i Techniki Handlu w Równem prof. Zyskowski.

TOWARZYSTWO POLONISTÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ — ODDZIAŁ LWOWSKI

Celem Towarzystwa jest popieranie polonistyki i zrzeszenie w tej myśli ogółu polonistów, oraz miłośników polonistyki. Organem Towarzystwa są, „Polonista" i „Życie literackie", pisma wychodzące w Warszawie. Oddział lwowski dokonał 30 listopada 1938 r. wyboru nowego zarządu. W skład jego weszli: Wiz. Dr Stefan Papée, przewodniczący, Prof. Janina Żlabowa, zast. przew., sekretarki: Prof. Zofia Iwatiwowa i Prof. Helena Jędrzejowska, skarbnik Dr Jan Mierzwa.

Dotąd odbyły się trzy zebrania miesięczne Towarzystwa z następującymi referatami: Dr J. Garbaczowska „Prof. Wilhelm Bruchnalski". — Dr J. Kijas i Dr St. Papée „Niedomagania polonistyki w naszym okręgu szkolnym". — Dr M. Des Loges „Propaganda czytelnictwa wśród młodzieży". Dr J. Lehnertowa „Jak doszłam do syntezy romantyzmu w kl II licealnej". — Instr. minister. Dr Wł. Szyszkowski „Rewizja programu języka polskiego w gimnazjum". Po referatach toczyła się ożywiona dyskusja w Ognisku Polonistycznym, z którym Oddział Lwowski ściśle współpracuje. Nawiązano też łączność z Towarzystwem Literackim im. A. Mickiewicza.

Staraniem Oddziału odbywają się również Wieczory autorskie dla młodzieży szkół średnich. W styczniu był Wieczór p. Jana Brzozy, w lutym p. Kazimierza Brończyka, w marcu p. A. Czerny. Wieczory autorskie cieszą się wielką frekwencją młodzieży. W lutym przeprowadził Oddział Lwowski ankietę w lwowskich szkołach średnich ogólnokształcących na temat czytelnictwa młodzieży i bibliotek szkolnych, której wyniki są obecnie opracowywane. Oddział Lwowski Towarzystwa Polonistów R. P. nawiąże chętnie łączność z oddziałami prowincjonalnymi Towarzystwa w Okręgu Szkolnym Lwowskim.

WIECZORY DYSKUSYJNE

Grupa metodyczna propedeutyki filozofii organizuje w porozumieniu z ogniskami metodycznymi j. polskiego, j. francuskiego, j. łacińskiego i j. niemieckiego wieczory dyskusyjne, poświęcone omówieniu nowych wydawnictw naukowych. W ubiegłym roku szkolnym odbyły się dwa wieczory dyskusyjne, z których pierwszy poświęcono książce prof. U. J. K. dr R. Ingardena pt. „O poznawaniu dzieła literackiego" (ref. dr Romahn), drugi książce prof. U. J. K. dr St. Baley'a pt. „Osobowość twórcza Żeromskiego" (ref. dr Blaustein i dr Jarzębińska). W obu dyskusjach uczestniczyli autorowie omawianych książek. Dnia 5 grudnia 1938 r. odbył się trzeci wieczór dyskusyjny, poświęcony rozprawie M. Schelera pt. „O zjawisku tragiczności" (ref. dr Żygulski). W dyskusji uczestniczył tłumacz rozprawy Schelera na język polski, prof. U. J. K. Ingarden.

23.

MATERIAŁY SZKOLNE

Kursy Doszkolenia kwalifikowanych pracowników przemysłowych we Lwowie

Dnia 24 lutego 1938 r. otwarto w gmachu Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie dwa Kursy Doszkolenia, a to Kurs ślusarstwa maszynowego i Kurs ślusarstwa samochodowego. Na oba Kursy przyjęto 50-ciu uczestników i to albo wyzwolonych czeladników albo pracowników wykazujących się conajmniej kilkuletnią praktyką w zawodzie.

Uczestników zamiejscowych, w ilości 25 osób, z Borysławia, Drohobycza, Sokala, Przemyśla itd. umieszczono w Bursie Grunwaldzkiej, gdzie koszt całkowitego utrzymania wynosił 1.60 zł. od osoby. Uczestnicy zamiejscowi otrzymywali premię w wysokości 0.30 zł, uczestnicy miejscowi premię w wysokości 1.00 zł dziennie. W czasie od 1 lipca do 30 lipca 1938 r. uczestnicy Kursów przebywali na obozie letnim w Brzuchowicach k. Lwowa, otrzymując pomieszczenie w budynku Ośrodka Wychowania Fizycznego.

Kierownictwo kursów sprawował inż. Kuczyński Eugeniusz, kierownik warsztatów Państw. Szkoły Technicznej we Lwowie, naukę przedmiotów teoretycznych oraz ćwiczenia praktyczne prowadziło grono nauczycieli i instruktorów P. Szk. T. we Lwowie.

Dnia 8 lutego b. r. odbyło się uroczyste zakończenie Kursów w obecności delegata Kuratorium O. S. Lw., delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu, delegata przemysłu oraz grona nauczycielskiego Państw. Szkoły Technicznej. Po nabożeństwie w kościele św. Zofii odbył się egzamin sprawdzający oraz rozdanie świadectw. Kursy ukończyło z wynikiem b. dobrym 10 uczestników, z wynikiem dobrym 31 uczestników, zaś z wynikiem dostatecznym 3 uczestników, łącznie ukończyło Kursy 44 uczestników. Następnego dnia tj. 9 lutego br. uczestnicy Kursów wyjechali do Rzeszowa do Zakładów przemysłowych H. Cegielski, gdzie zostali przyjęci do pracy.

„Młodzież lwowska przed mikrofonem"

W bieżącym roku szkolnym Radio Polskie we Lwowie zaprasza w każdą środę do swego studia młodzież. Audycje pt. „Młodzież lwowska przed mikrofonem" tak są ujęte, że w pierwszą i trzecią środę mówi do rodziców i swych kolegów młodzież szkół powszechnych Lwowa, w drugą środę przemawia młodzież szkół średnich, a czwarta środa poświęcona jest młodzieży szkół powszechnych wiejskich, z którymi rozmawia p. Ada Arzt w osobnej „skrzynce radiowej" i dla której lwowskie dzieci opracowują audycje słowno-muzyczne. Audycje „Młodzież lwowska przed mikrofonem" podlegają Szkolnej Komisji Radiowej, złożonej z nauczycieli szkół powszechnych i średnich, inspektora St. Balickiego i wiz. dr St. Papée, który jest przewodniczącym Komisji.

Dotychczas odbyły się następujące audycje: 5 paźdz. „Budujmy szkoły!" w opracowaniu p. K. Dworskiej, w wykonaniu Szkoły Powsz. Nr 22 we Lwowie. 12 paźdz. „Obozy harcerskie na Huculszczyźnie" w opracowaniu prof. Wilhelma Słabego, w wykonaniu P. Gimnazjum II we Lwowie. — 19 paźdz. „Posiedzenie gminy klasowej" w opracowaniu p. E. Baternay, w wykonaniu Szk. Powsz. ż. im. Konarskiego. — 26 paźdz. „W Miejskim Zakładzie Opieki nad Dziećmi" w opracowaniu Zakładu. — 9 listop. „Dzień 11 listopada" w opracowaniu i wykonaniu Szkoły Powsz. im. św. Antoniego i Szkoły im. T. Lenartowicza. — 16 listop. „Nagroda za dzielność" w opracowaniu dr B. Wł. Lewickiego w wykonaniu P. Gimnazjum II. — 23 listop. „Jacuś Nieroba" W. Raorta, w wykonaniu Szkoły Powsz. im. św. Antoniego. — 30 listop. „Reportaż z uroczystości szkolnych listopadowych" w wykonaniu Szk. powsz. ż. im. św. Antoniego. — 7. grudnia „Jak to było w noc św. Mikołaja" w opracowaniu p. Z. Czaplińskiej, w wykonaniu Szk. powsz. im. św. Zofii. — 14. grudnia „Z piosenką po Francji" w opracowaniu prof. W. Fiszera, w wykonaniu P. Gimnazjum II. — 11. stycznia 1939 „Nasza szkoła otrzymała radio" w wykonaniu Szk. powsz. z Kamionki Strumiłowej. — 18. I. „Wieczór St. Moniuszki" w wykonaniu Orkiestry międzyszkolnej przy P. Gimnazjum XI. pod kierunkiem p. E. Bruczkowskiego. — 25. I. „Zwiedzamy muzea lwowskie" w opracowaniu dr. H. Breita, w wykonaniu P. Gimnazjum XI. — 1. lutego „Morze szumi" w opracowaniu i wykonaniu Szk. powsz. Nr 24. — 8. lutego „Z życia szkolnej spółdzielni" w opracowaniu M. Gertrudy Łukaniewicz Ursz., w wykonaniu Pryw. Gimnazjum S. S. Urszulanek. — 15. lutego „Kolędy i szczedriwki" w opracowaniu i wykonaniu Szk. powsz. im. Szaszkiewicza. — 22. lutego „Na przedstawieniu szkolnym w Teatrze

Wielkim" w opracowaniu dr. B. Wł. Lewickiego. — 1. marca „Zapraszamy na posiedzenie Kółka przyjaciół zwierząt" w opracowaniu p. Z. Czaplińskiej, w wykonaniu Szk. powsz. Nr 37. — 8. marca „Fraszki Jana Kochanowskiego" w opracowaniu dyr. O. Filippi Żychowiczowej, w wykonaniu Pryw. Gimnazjum im. A. Mickiewicza. — 15. marca „Marszałek Edw. Rydz Śmigły" w opracowaniu p. E. Baternay, w wykonaniu Szk. powsz. Nr 22. — 22. marca „Sport zimowy we Lwowie" w opracowaniu i wykonaniu P. Gimnazjum IV we Lwowie.

Wymienione powyżej audycje starały się zobrazować życie młodzieży. Łączono je więc z uroczystościami państwowymi, jak dzień 11 listopada, imieniny Pana Prezydenta, Pana Marszałka, święto odzyskania Lwowa, aby przedstawić bądź to jeden z możliwych sposobów zorganizowania podobnych uroczystości, bądź poinformować młodzież, jak takie obchody na terenie lwowskich szkół rzeczywiście wypadły. Podawano reportaże z organizacyj młodzieżowych, a więc Gmin klasowych, Kółka P. B. P. S. P., Spółdzielni, Przyjaciół zwierząt. Informowano młodzież szkół powszechnych wiejskich, jak się żyje we Lwowie, np. w „Miejskim Zakładzie Opieki", co należałoby zwiedzić w czasie wycieczek w muzeach lwowskich, co młodzież czeka w teatrze na przedstawieniu szkolnym, jakich sportów używa się w dużym mieście.

Młodzież szkół średnich podejmowała przeważnie tematy trudniejsze zapraszając np. na inscenizację „Fraszek" Kochanowskiego, wędrując z piosenką francuską po Francji, czy popisując się koncertem orkiestry symfonicznej. Udało się dopuścić do głosu, z okazji wycieczki do Lwowa, młodzież szkoły powszechnej z Kamionki Strumiłowej, która radośnie ogłosiła innym szkołom, że zdobyła radio. Powodzeniem cieszyły się również radiofonizacje nowelek np. „Jacusia Nieroby" W. Raorta, czy „Nagrody za dzielność" B. Wł. Lewickiego. Audycje „Młodzież lwowska przed mikrofonem" otaczane były troskliwą opieką Polskiego Radia i dzięki współpracy młodzieży, nauczycieli i pracowników radia, zyskały sobie duże zainteresowanie wśród młodzieży, która nie tylko lubi słuchać, ale z wielkim zapałem występuje w roli wykonawców. Niektóre szkoły średnie i powszechne mają już nawet wyrobione zespoły wykonawców radiowych i chętnie zgłaszają swą stałą współpracę ze Szkolną Komisją Radiową, coraz lepiej i ciekawiej wywiązując się z powierzanych im zadań. Komisja, zdając sobie jednak sprawę z wartości wychowawczych i kształcących, jakie daje opracowywanie i wykonanie audycyj „Młodzież lwowska przed mikrofonem", zabiega o pozyskanie coraz nowych szkół do współpracy, aby zasięgiem swym objąć możliwie wszystkie szkoły lwowskie, a przy sprzyjających okolicznościach częściej zapraszać w gości również młodzież ze szkół poza Lwowem.

Czasopisma młodzieży

Młodzież Państwowego Liceum i Gimnazjum Koedukacyjnego w Rohatynie wznowiła swoje dawne pismo szkolne „Próbny Lot". Pierwszy numer ukazał się w nowej szacie w lutym br. — Komitet Redakcyjny pragnie, by pismo to „swoją treścią objęło całokształt życia szkolnego w jego wszystkich przejawach". Uwagi godne tylko dwa artykuły: „Moja trzynastka" oraz „Na straży. — Ognisko" — napisane barwnie i zajmująco o przeżyciach ucznia-junaka na obozie P. W. i W. F. w Pasiecznej. Inne artykuły zbyt słabe pod względem treści jak i formy.

„Start Młodych" (Stanisławów) składa (w numerze styczniowym br.) hołd Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej (pięknym wierszem i prozą) i powstańcom 1863 r. (artykuł dobrze napisany, a w epilogu wiadomość żałobna o pogrzebie (w dniu 13 stycznia b. r.) ostatniego w województwie stanisławowskim weterana z powstania 1863 r. podporucznika Romana Golczewskiego. O pracy społecznej III drużyny harcerskiej i Zarządu Gminy Szkolnej II Państwowego Liceum i Gimnazjum mówią sympatyczne artykuły: „Armia i Z. H. P. — biednym dzieciom", „Gwiazdka w Suchej Leszczynie". M. i. niezłe opowiadanie w gwarze podhalańskiej („Dujawa"). Numer lutowy tego pisma poświęcono złożeniu hołdu pamięci wielkiego papieża Piusa XI „ojca chrzestnego naszej niepodległości", 19 rocznicy „zaślubin Polski z Morzem" (artykuł wzywa młodzież do udziału w rozbudowie naszych sił morskich) i Polakom za granicą („Jesteśmy jednej krwi" — poważny, rzeczowy i aktualny artukuł w związku ze zbiórką na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Za granicą). Stosunek młodzieży do zagadnienia obrony Państwa ujęto trafnie w artykule „Obronność Państwa a młodzież polska". Zainteresowania młodzieży sztuką, problemem wyboru zawodu, literaturą współczesną, kulturą życia codziennego, fotografią, sportem — znajdujemy w dobrze opracowanych działach, które zatytułowano: „Dyskutujmy", „Dział regionalny" i „Dział Sportowy".

„Nasze Widnokręgi" (Rzeszów II). Dość bogatą i ciekawą treść przynosi Nr 3 (grudniowo-

styczniowy) tego czasopisma młodzieży. Poddano w nim surowej krytyce działalność samorządu szkolnego i wogóle rację jego bytu oraz brak głębszych zainteresowań intelektualnych wśród uczniów (w artykule „Kolegom pod rozwagę“ — jakby rachunek sumienia sui generis z końcem pierwszego półrocza bieżącego roku szk.), omówiono interesującą imprezę szkolną jako wyraz życia kulturalno-artystycznego Zakładu („Wieczór św. Mikołaja“), a dla zilustrowania pracy kółka literackiego podano zamiast sprawozdania protokół jednego z zebrań członków tej organizacji, poświęconego powieści Conrada „Lord Jim“, chcąc w ten sposób zachęcić kolegów do lektury dzieł tego pisarza. Na uwagę zasługuje jeszcze polemika (w sprawie pracy drużyny harcerskiej i samorządu uczn.), utrzymana jednak tu i ówdzie w tonie zbyt subiektywnym oraz artykuł o poszanowaniu książek. Forma zewnętrzna czasopisma pozostawia wiele do życzenia (powielenie liche, wiele wyrazów nieczytelnych, korekta mało staranna).

„Naprzód Młodzi“ (Przemyśl). Numer lutowy b. r. zdobi podobizna Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, któremu z okazji Imienin poświęcono serdecznym uczuciem miłości i przywiązania przepojony artykuł „Dobry Sternik Nawy“. Niezłe są artykuły „Ze Spasa“ (z przeżyć obozowych ucznia harcerza liceanta) i „Wrażenia z nad morza“ (ucznia kl. II gimn.), natomiast „10 lutego“ nie podkreśla, jaką rolę ma odegrać młodzież w rozwiązywaniu zagadnienia morskiego, a w szczególności, co młodzież przemyska w tym kierunku zrobiła i co czyni. Artykuł „Harcerskim tropem“ charakteruzuje ogólnie pracę skautów w Polsce. Radzibyśmy wiedzieć, co robią konkretnie skauci przemyscy? — Literackie prace o charakterze wybitnie kompilacyjnym (jak np. artykuł „Nieco (?) o pozytywizmie“, i to pisany przez byłych uczniów) są bez wartości, mijają się z właściwymi zadaniami pisemka szkolnego i nie mają nic wspólnego z potrzebą wyżycia się literackiego młodzieży.

„Stańmy w szeregu“. Dwumiesięcznik uczennic Pryw. Liceum i Gimn. Żeńsk. Dr. A. Karp-Fuchsowej we Lwowie. Rok V. Styczeń-Luty 1939 r. Zgodnie z zapowiedzią redakcji treść poszczególnych artykułów wiąże się ściśle i wyłącznie z życiem młodzieży Zakładu. Rozpoczyna ciekawy i pomysłowy „Sąd nad podpowiadaniem“ (reportaż z imprezy porządkowej); o bezinteresownej pracy uczennic dla koleżanek mówi „Samopomoc naukowa“ (poważnie pojmowana i realizowana przez uczennice). Inne artykuły są wyrazem zainteresowań intelektualnych młodzieży („Co mi dały dotychczas matematyka i fizyka“, „Rachunek zdań“) — wiadomości z teoretycznej logiki, sprawozdania z posiedzenia kółka fizykalnego i historycznego, zainteresowań teatrem (recenzje z przedstawień Schillera „Intryga i miłość“, Moliera „Świętoszek“ i filmem („Maria Antonina“). Przejawy życia szkolnego ujęte żywo i bezpośrednio, stylizacja jednak niektórych prac niedomaga.

„Jednodniówka“ Koła Szkolnego Ligi Morskiej i Kolonialnej przy Państw. Liceum i Gimnazjum w Tarnobrzegu. Wydano ją w 19 rocznicę odzyskania dostępu do morza z funduszów miejscowego Oddziału L. M. i K. „Jednodniówka“ zawiera dobrze opracowane artykuły przeważnie pióra młodzieży licealnej Zakładu („Na morze“, „Pomorszczyzna w literaturze“, „Harcerskie drużyny wodne“, „Jeszcze o koloniach“). — Brak jednak wiadomości o realnej pracy Koła Szkolnego Ligi Morskiej i Kolonialnej w Tarnobrzegu.

24.

KOMUNIKATY NIEURZĘDOWE

Obchód „Dnia Matki“

Uroczystość „Dnia Matki“ odbędzie się w bieżącym roku dn. 7 maja. Sposób zorganizowania obchodu będzie podany w zeszycie marcowym „Czynu Młodzieży P. C. K.“

Wystawa obrazów Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie, pragnąc obudzić jak najszersze zainteresowanie i zamiłowanie do sztuk plastycznych w społeczeństwie, urządza co miesiąca w Salonach Towarzystwa (pl. Mariacki 9/I) wystawę obrazów.

Wystawa jest otwarta codziennie od godziny 10 do 15, nie wyłączając świąt. Cena dla zbiorowych wycieczek szkolnych wynosi 10 gr od biletu.

Fotografie krajoznawcze jako pomoce naukowe dla szkół

Na prośbę p. Mgra Stefana Kokurewicza Kuratorium poleca uwadze Dyrekcyj (Kierownictw)

posiadających epidiaskop, komplety artystycznych zdjęć fotograficznych z zakresu krajoznawstwa, wybrane przez Ognisko Metodyczno-geograficzne we Lwowie. Zdjęcia te mogą być użyte jako pomoce naukowe do nauki geografii.

Zdjęcia fotograficzne obejmują widoki z Gdyni, Tatr, Pienin, Huculszczyzny, widoki z Niemiec (Berlin, Norymberga), z Pragi, z Italii (Wenecja, Rzym, Wezuwiusz, Etna), Hiszpanii (Barcelona, Walki byków), Alp Szwajcarskich, Francji, Algieru i Tunisu.

W sprawie nabycia powyższych zdjęć, należy zwracać się pod adresem p. Mgra Stefana Kokurewicza, radcy Kuratorium O. S. Lw.

Komisja Pracy Doświadczalnej w Szkołach Ogólnokształcących

Przy Wydziale Pedagogicznym Związku Nauczycielstwa Polskiego została utworzona Komisja Pracy Doświadczalnej. Przewodnictwo Komisji objął kol. Jan Bednarz. Do współpracy w Komisji zostali zaproszeni teoretycy wychowania i nauczania oraz szereg praktyków i realizatorów nowej polskiej szkoły. Zadaniem Komisji będzie otoczenie specjalną opieką inicjatywy nauczycielstwa oraz jego twórczej pracy doświadczalnej.

W związku z tym Komisja zajmuje się przede wszystkim rejestrowaniem wszelkich ciekawych poczynań szkoły polskiej różnych typów i stopni w zakresie nowoczesnych metod i form wychowawczo-dydaktycznych, organizacji szkoły, organizacji współpracy ze środowiskiem, nowoczesnego urządzenia i wyposażenia szkoły, wychowania organizacyjnego młodzieży szkolnej oraz jej przysposobienia obywatelskiego.

Komisja nawiąże kontakt ze szkołami i nauczycielstwem, które próbuje własnych sił, i będzie te wysiłki wspomagała drogą porad, informacyj oraz współpracy instruktorskiej. Komisja Pracy Doświadczalnej będzie organizowała specjalne konferencje, kursy, odczyty, wycieczki pedagogiczne i naukowe dla nauczycieli, którzy próbują własnych sił — celem pogłębienia ich wiedzy fachowej i zaznajamiania z najnowszymi zdobyczami wychowawczo-dydaktycznymi i organizacyjnymi szkoły polskiej i obcej.

Zebrane materiały ogłaszać będzie Komisja drukiem w czasopismach pedagogicznych, w pierwszym rzędzie w „Ruchu Pedagogicznym".

Na kongresach pedagogicznych będzie Komisja ujawniała polski dorobek pracy doświadczalnej w formie pokazu prac uczniowskich i nauczycielskich oraz referatów naukowych, oświetlających nowe ciekawe poczynania polskiej szkoły.

Komisja przystąpi również do gromadzenia zbiorów, które będą zawierały charakterystyczne prace indywidualne i zbiorowe uczniów, organizacji szkolnych i rad pedagogicznych, projekty, fotografie, albumy oraz modele — wzory nowoczesnych budynków, mebli szkolnych oraz urządzenia i wyposażenia szkół.

Komisja Pracy Doświadczalnej zdaje sobie sprawę z tego, że polski nauczyciel jest twórczy. Tworzy nowe formy i metody oraz umiejętnie je przystosowuje do nowej polskiej rzeczywistości. Nauczyciel polski nie lubi jednak najczęściej utrwalać tego na piśmie, rejestrować, nazywać. Nic też dziwnego, że wiele ciekawych poczynań ginie dotąd bez śladu i nikt o nich nie wie, nikt z nich nie korzysta. Otóż w imię dobra szkoły polskiej i jej przyszłości Komisja prosi wszystkich Kolegów Nauczycieli i Kierowników (szkół powszechnych, specjalnych, przedszkoli i średnich ogólnokształcących), którzy w poczynaniach swoich doszli do czegoś, czym warto się podzielić z ogółem nauczycielstwa, by nadesłali odpowiedzi na następujące pytania:

1. Typ, rodzaj szkoły, stopień organizacyjny, dokładny adres (przedszkole, powszechna publiczna, prywatna, specjalna, I, II, III stopień, zakład wychowawczy, szkoła ćwiczeń, gimnazjum państwowe, prywatne, liceum państwowe, prywatne, pedagogium).
2. Jakich poczynań szkoła dokonała w dziedzinie wychowawczo-naukowej i organizacyjnej szkoły i nauki szkolnej oraz współpracy ze środowiskiem (charakterystyka tych poczynań).
3. Jaką metodę i kierunek nauczania szkoła stosuje w całej szkole, w poszczególnych klasach i przedmiotach?
4. Jak zorganizowane jest wzajemne współdziałanie i współżycie uczniów, nauczycieli i rodziców?
5. Jakie jest wyposażenie szkoły w lokal, sprzęt, pomoce i środki naukowe (opis orientacyjny).
6. Opisać formy zadawania szkolnego, prace domowe ucznia, kontrolę i formę egzekutywy pracy i postępowania ucznia.
7. Jaki jest stosunek szkoły do nowego programu?
8. Jakie są zamierzenia szkoły w związku z realizacją nowoczesnych metod naukowo-wychowawczych? Opisać również trudności.

9. Jakie ciekawsze dokumenty pracy i życia poszczególnych uczniów, klas, organizacji uczniowskich i grona nauczycielskiego szkoła posiada oraz co z tych prac szkoła może, lub będzie mogła Komisji Pracy Doświadczalnej zaofiarować do gromadzonych zbiorow względnie wypożyczyć na okres Kongresu (Wystawy).
10. Inne prace szkoły oraz uwagi, wnioski, życzenia pod adresem Komisji Pracy Doświadczalnej nie objęte powyższymi pytaniami.
11. Imię i nazwisko wypełniającego.

Odpowiedzi w formie gruntownych informacji, nadających się do opracowania lub w formie gotowego sprawozdania-referatu nadającego się do druku oraz wszelkie prośby, życzenia, zapytania należy kierować pod adresem: Zarząd Główny Z. N. P., Komisja Pracy Doświadczalnej Wydziału Pedagogicznego, Warszawa, ul. Smulikowskiego 4.

Komunikat Instytutu Pedagogicznego Z. N. P.

Decyzją z dn. 22 lutego 1939 r. zawartą w piśmie Nr II P-1041/39, zatwierdził Pan Minister W. R. i O. P. Statut Instytutu Pedagogicznego Z. N. P. Według tego Statutu plan studiów, jak też roczne programy szczegółowe oraz regulaminy studiów i egzaminów, jak również dyrektora, wicedyrektora i prelegentów Instytutu zatwierdza Minister W. R. i O. P. Liczbę miejsc na I roku studiów ustala corocznie Minister W. R. i O. P.

Do egzaminu końcowego przystąpić mogą słuchacze Instytutu po odbyciu skutecznych, co najmniej czteroletnich studiów. Egzaminy końcowe odbywać się będą przed Komisją Egzaminacyjną powoływaną przez Ministra W. R. i O. P., przy czym dyplomy wydawane przez tę Komisję równoznaczne będą z dyplomami wydawanymi przez Państwowy Instytut Nauczycielski.

Pierwszy egzamin przed Komisją Egzaminacyjną, powołaną przez Ministra W. R. i O. P., odbędzie się w czerwcu br.

Na I rok studiów przyjęty może być każdy czynny nauczyciel publicznej szkoły powszechnej posiadający świadectwo egzaminu końcowego z Wyższego Kursu Nauczycielskiego, dyplom Pedagogium lub innego równorzędnego zakładu naukowego. Pierwszeństwo w razie nadmiernej liczby kandydatów mają przy równych kwalifikacjach członkowie Z. N. P.

Zgłoszenia na r. szk. 1939/40 przyjmowane będą do dnia 15 kwietnia rb. Formularze podań i druki informacyjne wysyła Wydział Pedagogiczny. Z. N. P. Warszawa, ul. Smolikowskiego 4. Opłaty za naukę wynoszą od r. 1939/40 zł 150 rocznie.

Biuro Turystyczne L. P. T. w Gdyni

Liga Popierania Turystyki realizując swe naczelne zadanie zmierzające do stworzenia racjonalnych warunków ruchu turystycznego prowadzi w Gdyni: Biuro Turystyczne, — Masowy Hotel Turystyczny o 1000 łóżkach —. i Hotel Dzienny na 300 osób.

Wzorem lat ubiegłych Biuro Turystyczne w Gdyni udziela **bezpłatnie** informacyj o warunkach pobytu wycieczek i zajmuje się całkowitą opieką i realizowaniem programów pobytu wycieczek szkolnych w Gdyni i na wybrzeżu. Biuro przydziela kwatery w Masowym Hotelu Turystycznym i pensjonatach w warunkach higienicznych i dogodnych, ułatwia przejazdy statkami, motorówkami, autobusami itp., przydziela wyszkolonych przewodników, oraz załatwia wszelkie sprawy dotyczące obsługi wycieczek szkolnych.

Adres: Biuro Turystyczne L. P. T. Gdynia, ul. Pierackiego 2, tel. 38-00.

Wycieczka do Ameryki

Polskie Biuro Podróży „Orbis" organizuje w miesiącach wakacyjnych rb. wycieczkę nauczycielską na Wystawę Światową w Nowym Yorku. Koszt udziału w wycieczce wynosi 1.250 zł. i obejmuje: 1. opłaty za paszport i wizę, 2. przejazdy koleją od stacji granicznej w Bytomiu lub Zbąszynie przez Berlin do Hamburga (ze zwiedzeniem obu miast) i z powrotem do granicy polskiej, 3. przejazd statkiem z Hamburga do Nowego Yorku i z powrotem, 4. zwiedzenie Nowego Yorku i Wystawy, 5. wycieczka na trasie N. York - Filadelfia - Chicago - wodospady Niagary, 6. pełne wyżywienie, zakwaterowanie, zwiedzanie, wstępy i przejazdy. Czas trwania wycieczki 4 do 5 tygodni. Udział wziąć może nauczycielstwo wszelkich szkół, także spoza Okręgu Lwowskiego.

Zgłoszenia kierować należy na ręce Dra Henryka Breita, nauczyciela XI Państw. Gimnazjum i Liceum Śniadeckich we Lwowie, ul. Szymonowiczów 1, do dnia 20 kwietnia rb. przekazując równocześnie przekazem zł. 50.— tytułem zadatku. Bliższe informacje otrzymają uczestnicy po zamknięciu zgłoszeń. Wycieczka dojdzie do skutku bez względu na ilość zgłoszonych.

Prenumerata Dziennika Urzędowego wynosi 6 zł. i może być wpłacana w 4 ratach kwartalnych. — Cena numeru pojedynczego 60 gr. Należytości wpłaca się wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA.

CENA OGŁOSZEŃ: Strona 60 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Lwów, ul. Karmelicka 4, Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Tłoczono w drukarni Jana Żydaczewskiego Lwów ul. Leona Sapiehy 77 telefon 204-96.